

Collectie boeken.

Van de heer H.J. Popping.

- De wilde jager.

(een vluchteling handhaaft zich in de steentijd.)

H. J. POPPING

de wilde jager

EEN VLUCHTELING HANDHAFFT ZICH IN DE STEENTIJD

ZWERFSTENEN

7

de wilde jager

Een vluchteling handhaaft zich in de steentijd

door

H. J. Popping

ZWERFSTENEN

*Bijdragen tot de cultuur en de geschiedenis
van het platteland*

No. 7 — 1958

HOOFDSTUK I

Na twintig jaren

Er waren twintig jaren verstreken sinds Eko met het eenjarige paard in de nederzetting op het kunstmatige eilandje in de plas was verschenen. Veel was er veranderd in die tijd in de nederzetting van Ulk en Bern. Bern was gestorven en Ulk en Udo waren mannen op leeftijd geworden. Hun kinderen waren groot geworden en de jonge mannen hadden een vrouw genomen uit de eigen nederzetting of uit die van Hari en van een stam, die zich in deze jaren niet zo heel ver van hen verwijderd had gevestigd. En de vrouwelijke leden van de stam, die de huwbare leeftijd hadden bereikt, hadden een man gevolgd in een nieuwe hut of zelfs een echtgenoot van elders naar hier gelokt.

Indertijd had Ulk smakelijk gelachen, toen Eko hem had gevraagd, of zijn nederzetting groot was; ze had toen immers nog slechts uit een tweetal hutten bestaan. Nu stonden er hier twaalf woningen. Reeds sinds enige jaren had men het eilandje in de plas als woonstee verlaten en de hutten verplaatst langs de oevers van het meertje. Het gehucht was toen reeds zo volkrijk geworden, dat men niet meer gelijk in de tijd, dat alleen de gezinnen van Ulk en Bern hier nog woonden, angstig behoefde te zijn voor overvallen van troepen hongerige wolven in wintertijd; enige reden voor een eiland bewoning was er, meende men, niet meer. Bovendien zorgde een flink aantal honden, afstammelingen van Or en Si, dat zijn sporen had verdiend als wolvenbevechters, mede voor de veiligheid.

Men mocht gerust zeggen, dat het zo goed als nooit voorkwam, dat een stam van jagers en vissers in de midden-steentijd zo lange tijd op dezelfde plaats gevestigd bleef. Meer nog dan de drang van het nomadenbloed, had een ingetreden gebrek aan wild en aan vis, deze gewoonlijk na korte tijd weer een andere woonstee doen opzoeken. Ook de jongere mannen van de stam van

Ulk hadden reeds meermalen over verhuizing gesproken en deze zelfs al een paar maal voorgesteld, maar er was tot dusverre nog niets van gekomen.

Alle waren ze meer of minder gehecht geworden aan hun oude heimat. Bovendien, in het meertje zwom nog steeds vis, al was deze schaarser dan in de tijd, dat men zich hier had gevestigd. En het jachtterrein bleef nog steeds van wild voorzien, zij het ook, dat men de jacht over een veel uitgestrekter gebied moest uitoefenen dan vroeger. Men was het er bovendien over eens, dat men zeer moeilijk een nieuw terrein voor een nederzetting zou kunnen vinden, dat zo gelukkig en fraai was gelegen. Ja, men was wel genoodzaakt een groter gebied te door kruisen voor het buitmaken van wild, maar was dat nu bezwaarlijk, nu men de beschikking had over enige paarden, op wier ruggen gezeten men dagelijks geweldige afstanden kon afleggen? Alle mannen waren Eko tot uit de grond van hun hart dankbaar, dat hij indertijd door het vangen en opvoeden van Hors, de grondslag had gelegd tot de vriendschap en samenwerking met de paarden. Paard en hond, ze waren ook voor hen geworden trouwe, hechte kameraden.

Twintig jaren dan waren er verstreken sinds de dag, dat Eko van een bezoek aan zijn ouders weer in de nederzetting was teruggekeerd en daar aan de verbaasde leden van de stam de door hem gevangen jonge hengst had getoond. Dit paard, door de jager met de naam Hors gedoopt, was de stamvader geworden van een uitgelezen nakomelingschap, waarvan de meeste nog in het bezit waren van Eko, of eigenlijk van de nederzetting. Het onderbrengen van het dier en diens nakomelingen had Eko al wat hoofdbreken gekost. Hij had de oplossing gevonden in het bouwen van een kraal, waarvan een der zijden in het water van de plas lag.

Bij het bouwen van deze door palissaden bevestigde weide had de jager sterk het gemis gevoeld van een geschikt werktuig voor het omhakken, het bekorten en punten van de bomen, benodigd voor het paalwerk. Wat nutte hem daartoe een vuistbijltje, waarmee geen krachtige slag kon worden toegebracht, die stevige boompjes en palen deed splinteren? Doch de jager had ook dit vraagstuk opgelost. Met zijn jeugdige vrienden had hij zwaardere vuurstenen bijlen vervaardigd en deze zodanig behouwen, dat hij ze in taaie eikenhouten stelen kon schachten. Ook dit betrekkelijk eenvoudige werktuig moest eerst zijn kinderziekten doormaken, maar Eko werd er toch door in staat gesteld om in korte tijd een terreintje te omheinen, waarin hij Hors kon laten lopen, zonder dat

het dier ook maar enige kans kreeg om te ontsnappen.

Toen de kleine paardenweide gereed was, hadden Eko en zijn kameraden niet eerder gerust voor Hors een paar lotgenoten van het vrouwelijk geslacht had gekregen. Een paardestapel wilde hij daarmee opbouwen. Het had echter zeer veel tijd en moeite gekost, om nog een paar dieren te bemachtigen. Dagenlang hadden de jagers soms moeten zwerven voor zij een kudde paarden hadden opgespoord. Men had deze dan beslopen. Maar de meeste keren sloegen ze reeds op de vlucht, voor de lasso was geslingerd. En zelfs was het eenmaal voorgekomen, dat de strop weer van de hals van een jong dier was afgegleden, waardoor dit zijn vluchtende soortgenoten achterna kon draven. Doch Eko had halsstarrig aan zijn plan vastgehouden, en ten slotte had zijn wil gezegevierd.

De jager moest nu ook nog ervaren, dat een gevangen paard nog geenszins een mak, gewillig dier was, dat zich maar zo zou laten berijden. Maar weer zou het geduld en het meerdere intellect van de mens ten opzichte van het dier overwinnen. Eko's vasthoudendheid had ten slotte de vrijheidsdrang der jonge dieren zo weten te beknotten, dat deze zich aan zijn wil onderwierpen, en toen men zover was, dat er veulens geboren werden in de kraal, die niet de wilde vrijheid zelve zouden kennen, en van de eerste dagen af reeds wendden aan de tweebenige wezens, toen werd de dressuur veel lichter.

Ieder gezeten op de rug van een paard en begeleid door de trouwe Or en Dan waren Eko en Ising naar de nederzetting van Hari komen rijden. Het was een heerlijke zomerdag geweest, toen ze daar waren verschenen. Oude Hari had weer met de rug tegen de wand van zijn hut gezeten, zijn knoken warmend in de weldoende zonnestralen. Er was een schittering gekomen in de ogen van de grijsaard, toen de beide jonge mannen daar fier in draf waren komen aanrijden, begeleid door Or en Dan. „Op deze wijze kunt ge door de gehele wereld komen,” had de oude gezegd.

Het was toen de laatste maal geweest, dat Ising en Eko grootvader hadden gesproken. Hij was reeds ziek geweest bij hun bezoek en kort daarop was hij gestorven. Grootmoeder had het toen nog een paar jaar vol gehouden, maar was hem nu lang geleden gevolgd. De beide jagers hadden ook een tocht gemaakt naar Eko's ouders en ze hadden toen een paar honden voor hen meegebracht.

Else had aan acht kinderen het leven geschonken; twee daarvan waren echter reeds op jeugdige leeftijd gestorven. De anderen waren gelukkig allen krachtig en vol le-

wensmoed. Ising had een vrouw genomen uit een andere nederzetting. Het was een zeer mooi, doch tenger meisje geweest, dat hij hier naar toe had gehaald. De jager en zijn vrouw hadden zeer veel van elkaar gehouden, maar zijn huwelijksleven had helaas kort geduurd. Zij was bevallen van een levenloos jongetje en zij zelf had een paar dagen later ook afscheid van het leven genomen. Op een mooi terreintje nabij de nederzetting waren vrouw en kindje begraven. En Ising ging jaar op jaar nog het graf verfraaien, door er de mooiste bloeiende planten op over te brengen, die hij op zijn zwerftochten tegenkwam. De jager had zijn vrouw nimmer kunnen vergeten en had geen nieuwe genomen. Hij had zich na het verscheiden van zijn echtgenote veel bemoeid met de huishouding van zijn vriend Eko, wat de opvoeding van diens kinderen betrof. Speciaal had zich zijn zong uitgestrekt tot de opvoeding en opleiding van diens eerstgeborene, een knaap, thans een jonge man, die de naam van Odin had ontvangen.

Gerling, Baro, Wulfing, San en Rudi hadden ook allen een vrouw gezocht en een eigen hut gebouwd.

Groot was het verschil als men het leven aan de plas thans met de tijd van een twintig jaar terug vergeleek, toen alleen Ulk en Bern nog slechts hier hun eenvoudige hutten hadden gebouwd. Het was er thans geregeld een druk beweeg van grotere en kleinere mensen. Op de plas dobberden niet meer de onbeholpen vloten van enkele aaneengebonden boomstammen, doch sinds men de langgesteelde bijlen bezat, had men op aanwijzing van Eko kano's vervaardigd. Met de komst van de paarden was er bovendien een nieuw element gekomen in het aspect der samenleving.

Odin. Toen Eko's zoontje, zijn eerstgeborene, de leeftijd had bereikt op welke hij een en ander van de verhalen van grotere kinderen en van volwassen mensen kon begrijpen, had hij een groot ontzag, of beter gezegd, een grote bewondering voor zijn vader gekregen. En toen de jongen meer van de jacht had verstaan en had begrepen, wat het betekende voor de in lichaamskracht zo weinig beduidende mens, om grote, machtige dieren buit te maken, waarvan zovele huiden, geweien, koppen en horens hingen aan de wanden van de ouderlijke woning, toen was er in de knaap een ontembaar, een harts-tochtelijk verlangen gekomen om ook een groot jager te worden. En naarmate de knaap ouder was geworden, was in hem dit verlangen nog gegroeid en had hij zich als doel gesteld om zijn vader als jager te evenaren. Eigenlijk was hij al heel jong een doldrieste durfal ge-

weest. Zijn vader had zich weliswaar verheugd, dat hij dit bruisende, moedige leven in zijn oudste telg had opgemerkt, maar toch ook had hij het als zijn plicht beschouwd om zo nu en dan de bengel een weinig terug te houden en hem te waarschuwen voor allerlei buitensporigheden. En Odins moeder had al heel wat angsten moeten uitstaan, wegens de vaak al te gevaarlijke ondernemingen van haar zoon.

Odin. Hij had het krachtige gespierde lichaam van zijn vader, de lenige en rijzige gestalte van zijn moeder en zijn gezicht was knap en sprak van goedhartigheid en tevens van wilskracht; toen de jongen wat ouder was geworden lag er een bijna permanente spottende uitdrukking op zijn gelaat.

Odin en Ising. Toen de vrouw van Ising na het baren van haar levenloze kind was overleden, had de jager al zijn liefde en zorg overgedragen op het zoontje van zijn beste vriend Eko. Nooit was hem iets te veel geweest als het ging om de kleine Odin het leven aangenaamer en gemakkelijker te maken. Er waren veel kinderen in de nederzetting, en voor allen was Ising de vriendelijke oom, maar Odin was intussen voor hem slechts het kind. Met „de jongen” had hij steeds Eko's eerstgeborene bedoeld en ook nu nog was Odin voor hem „de jongen” gebleven.

Eko had zo vaak gezegd; „Ising, je moet de jongen niet zo vertroetelen, hem niet altijd zijn zin geven.” Dan had de jager steeds geantwoord: „Ik geef hem niet altijd toe, ik bestraf hem zelfs wel. Maar als Eko dan ongelovig had geglimlacht, had hij te horen gekregen: „Gij hebt vroeger voor mij gezorgd, ik wil dit nu een weinig vergelden op de jongen.” En daarmee was dan de zaak weer afgehandeld.

Hij was nog heel jong geweest, Odin, toen hij het in zijn hoofd kreeg om over de plas te zwemmen. Hij had zijn voornemen aan een paar andere kinderen medege-deeld. Ising, die toevallig gewaar werd wat de bengel van plan was, was beangst geworden; hij meende dat het een te grote krachttoer zou zijn voor een nog zo jeugdig persoontje. Hij had echter de jongen zijn gang laten gaan. Odin had zijn kleding afgeworpen en was naakt te water gegaan. Zodra de knaap een eind zwemmende had afgelegd, was de jager hem in de plas gevolgd en toen de jeugdige zwemmer, nadat hij driekwart van de afstand had afgelegd, uitgeput was geraakt en dreigde te verdrinken, had deze hem met zijn sterke arm gegrepen en veilig op de oever gebracht. Bestraft had Ising de overmoedige jongen niet. Hij had alleen gezegd:

„Dit was onvoorzichtig, Odin, het had je je leven kunnen kosten." Daarop had hij elke dag de knaap in het zwemmen getraind, zolang, dat Odin alleen zonder gevaar voor uitputting het meertje had kunnen overzwemen.

Ising had de jongen schieten en speerwerpen geleerd, gelijk diens vader het hem indertijd had gedaan, en Odin had het zekere schot en de zekere worp van zijn vader gekregen. De jager had hem verder in de jachtlisten ingewijd. Ook het vervaardigen van wapens en werktuigen had Odin van zijn beschermer geleerd.

En dan het paardrijden. Toen de knaap nauwelijks tien jaar oud was, had hij al met een paard over de vlakke gedaverd. Weer was het Ising geweest, die hem ook in de rijkunst had ingewijd en had getracht een prima ruiter van hem te maken. Maar dat de jongen eenmaal bijna de nek had gebroken, bij een zware val van het paard en er toen nog net met een hersenschudding was afgekomen, daaraan had zijn leermeester geen schuld. Odin had weer eens een dolzinnig kunstje uitgehaald, terwijl Ising niet aanwezig was. Meer jongens hadden een paard leren berijden, maar wie van hen had het durven wagen om op de rug van het dier te staan, terwijl dat over de vlakke galoppeerde, gelijk Odin dit deed; of dan eens aan de ene zijde van het ros te hangen en dan eens aan de andere zijde?

Was het verwonderlijk, dat Odin bij de naburige stammen de naam had gekregen van „de wilde jager"?

Vaak had Else in angst gezeten over haar eerstgeborene, maar misschien nog meer was Ising soms bezorgd geweest over de jongen tijdens diens opgroeien.

De warme voorjaarszon stooft het landschap.

Een grote vlakte, waarin aan de einden naar het zuiden zich een wazig blauw woudgebied aftekende. Op een verhoging van het terrein, dat hier en daar zwak heuvelachtig was, zaten de beide pagers Ising en Odin. Hun paarden zochten in de nabijheid groen tussen de heideplanten. Naast hen lagen twee honden; het waren de reusachtige Tor, een reu, en een teef van meer normale grootte, die weer de oude vertrouwde naam van Si droeg. Een buitgemaakt edelhert, een kapitale twaalfender, lag mede in de heidestruiken. Na een wilde en lange jacht hadden de jagers en honden het dier overmeesterd.

Lang tijd hadden de mannen zwijgzaam naast elkaar gezeten, uitrustend en genietend van de levenbrengende zonnestralen. Toen begon de jongste der twee een gesprek.

„Ising!"

„Ja, jongen."

„Ik voel er veel voor om eens ver weg te trekken."

„Zo, maar waarom?"

„Waarom? Wel, er wordt gezegd, dat de wereld groot is, maar zijn wij dan niet dwaas om altijd op dit kleine stukje te blijven zitten? Om elke dag weer dezelfde bomen te zien, dezelfde plas en dezelfde vlakke, en elke dag weer hetzelfde te doen, jagen of omhangen bij de hut?"

„Ja, wat zal ik daarvan zeggen. Maar waarheen wilt ge dan gaan, jongen?"

„Hoe zal ik dat weten. Reizen wil ik, trekken, meer zien van de wereld. Er wordt gezegd, dat deze ophoudt in een groot water en dat het water van de rivier ook daarheen stroomt. Ik wil weten of dit waar is."

„De tocht kan heel lang zijn, Odin, ze zou vele dagen kunnen duren."

„Ja, maar dat hindert toch niet. De lange en warme dagen komen weer." Na een ogenblikke pauze vervolgde de jonge man: „Ge voelt zeker weinig voor zo'n tocht, Ising."

„Ik voel er juist veel voor, jongen."

„Zoveel te beter. We nemen dan nog een derde paard mee, dat huiden en jachtbuit kan dragen."

„Als je vader dit zal toestaan, Odin."

„Als jij maar zegt, dat het nodig is, dan vindt hij het wel goed, Ising. En Tor en Si gaan ook mee."

Een ogenblik zwegen thans beiden. Daarop sprak Ising: „Weet ge, dat ze jou in de nederzetting van Burno ook al de wilde jager noemen?"

„Oh, dat zal wel." Odin lachte.

„Och, laat ze maar kwebbelen, jongen. Zelf zijn ze te laf en angstig om op een paard te klimmen. Ze vinden ons dwaas, omdat wij gras gaan zoeken en snijden en gras gaan drogen voor die grote dieren. Daarvoor zijn zij te lui, ze liggen liever een paar dagen in of bij de hut te slapen, als ze hun maag eens weer tot berstens toe volgestopt hebben met vlees."

„De oude Hors was het eerste paard, dat jullie te pakken kregen; och ja, dat hebt ge me meermalen verteld, Ising. Maar het viel zeker niet mee, om die dieren te doen gehoorzamen en het rijden te leren."

„Neen, dat viel werkelijk niet mee. Maar wat je vader eenmaal aanpakt, daar houdt hij mee vol. We moesten natuurlijk eerst wachten, dat Hors en de merrie, die wij daarop vingen, volwassen waren en ons konden dragen. De

grootste moeilijkheid was om de dieren te besturen Enigszins ging dit met de druk van de knieën, maar dat was alleen nog niet voldoende. We hadden de paarden daarmee nog niet voldoende in de macht. Wat hebben we al niet geprobeerd, jongen. Soms dacht ik: het wordt niemendal. Maar we hielden vol en het was weer jouw vader, die eindelijk het middel vond om de paarden beter in bedwang te houden. Eens riep hij mij, en toen had Hors een stuk herten-geweï in de bek en met riemen had hij dit aan het hoofd vastgemaakt, ongeveer gelijk we dit nu ook nog doen, Odin."

"En ging het toen dadelijk beter met het besturen, Ising?"

"Ja, toen waren we klaar; maar er waren verder nog zovele dingen, die we moesten leren. Eerst zaten we maar zo op de naakte paarderug, doch dat was niet aangenaam voor ons en ook niet voor de dieren, daarom spanden we met een riem een huid over de paarderug. En zo zou ik nog veel meer kunnen vertellen... maar komaan, jongen, laat ons de nederzetting weer opzoeken."

In de woning van Eko zat in de namiddag het hele gezin bijeen: vader, moeder, Odin en diens twee broers en drie zusters.

Voor de hut was Ising begonnen met het villen van het edelhert, waarmee hij en Odin zo straks waren thuis gekomen. Enige honden zaten in een kring om de jager, in de verwachting, dat er aanstonds wel een kluifje voor hen zou afvallen.

Men kon echter de woning van Eko moeilijk meer als hut betitelen. In de eerste tijd nadat hij hoofd van een gezin was geworden, had de jager telkens de oude hut een weinig vergroot, naar mate het gezin zich uitbreidde. Maar eindelijk had hij resoluut met dat systeem gebroken en zich een veel ruimere en meer stevige woning gebouwd. Met steelbijen had hij de hiervoor benodigde sterke stijlen en verbindingsstukken gehakt. Een en ander had veel arbeid gevraagd en eigenlijk was het oude principe van de slechts voor korte tijd dienende schuilhutten hiermee verlaten; maar rechtvaardigde het lange verblijf hier aan de plas niet een betere woning, al was die dan niet zo gauw en gemakkelijk te bouwen?

Langs de nu veel hogere wanden hing een menigte van jachttrofeeën. Twee berenvachten en andere huiden, prachtige herts- en elandsgeweien, de kop van een oeros met de vervaarlijke punthorens. De slaapgelegenheden waren verhoogd, zodat die niet door intrekend regenwater bedorven konden worden en gemakkelijke banken waren voor de gezinsleden aanwezig. Else en haar dochters hadden verder de woning gestoffeerd met een aantal aarden

en houten vaten, dat gedeeltelijk aan de wand en gedeeltelijk op een rek in een der hoeken was geplaatst. Op zijn voorbeeld hadden ook andere stamgenoten hun hutten verbeterd, doch zij waren Eko hierin slechts ten dele gevolgd.

Zodra Odin klaar was met zijn avondeten, wilde hij Ising gaan helpen met het hert. Hij had echter iets op het hart, dat hij eerst aan zijn vader en de andere huisgenoten wilde voorleggen.

Vader!"

Eko keek op en zijn gedachte was: „Wat heeft hij nu weer?" Kalm, schijnbaar ongeïnteresseerd vroeg hij: „Wat is er, Odin?"

„Ik heb een plan."

„Zo. Als het maar goed is." Een weinig spottend liet Eko er op volgen: „Er zal wel enig avontuur in zitten."

„Enig avontuur? Misschien. Zoveel te beter."

„Als het ten minste niet al te gevaarlijk is."

Odins moeder en de anderen waren ook nieuwsgierig geworden naar het plan van de jeugdige jager. Ze wachtten belangstellend op een nadere verklaring van hem.

De jonge man bemerkte, dat aller blikken op hem gericht waren. Hij begon: „Nu dan, Ising en ik....."

Zijn vader viel lachend in: „Zo, Ising en jij. Zeg nu maar gerust, dat jij weer iets bedacht hebt en dat Ising dat natuurlijk weer heeft goedgekeurd. En verder?"

„Waarheen stroomt het water in de rivier hier dicht bij onze nederzetting, vader?"

„Hoe zal ik dat weten? Maar wat doet het er ook toe. Ik heb wel eens gehoord, dat het naar het Grote Water stroomt en dat daar de wereld ophoudt."

„Juist, maar ik wil weten of dit waar is."

„Waarom?"

„Waarom? Wel, waarom. Ik weet dit eigenlijk zelf ook niet, maar ik wil weten waar al dat water blijft."

Eko lachte. „Dat kan ik me begrijpen! Het komt er op neer, dat gij en Ising een tochtje van een aantal dagen wilt maken en dat ge een paar paarden mee wilt hebben."

„Geraden, vader. En ook Tor en Si."

Nu begon Else, Odins moeder, zich met het geval te bemoeien. „Eko, wat voor dwaasheid zal dit zijn. Ze zullen wie weet hoe ver reizen en misschien bij stammen komen, die gevaarlijk zijn... Ik kan haast niet geloven, dat Ising ook zo dwaas zal zijn."

Odin liep naar de deuropening en riep zijn oudere vriend. Deze verscheen in de woning, zijn vildersmes in de bebloede hand.

„Ising,” sprak de jeugdige jager, „moeder wil niet geloven, dat jij met mij mee wilt trekken, de rivier langs.”

Ising, die reeds had begrepen, dat Odins verzoek op enige tegenstand was gestuit, verklaarde onmiddellijk, dat hij ook graag eens zou willen weten, waar al dat water van de rivier bleef. Hij had daarover reeds vaak gepeinsd.

„Ge hebt me dit echter nog nimmer eerder gezegd, Ising!” spotte Eko. „Maar ge begrijpt toch ook, dat aan een tocht van vele dagen gevaren zijn verbonden...”

„Misschien. Maar is Odins vader Eko het gevaar ooit uit de weg gegaan?” antwoordde de jager.

Eko wist niet, wat hij hierop moest zeggen. Ja, die Ising, hij wist alles van hem.

Odins moeder en zusters bleven het plan afkeuren, doch zijn broeders vielen hem bij.

Het slot van de besprekingen was, dat Eko toestemming gaf aan Ising en Odin om twee rijpaarden voor de tocht te gebruiken en dat de oudere Hors als pakpaard gebruikt mocht worden. Ook de twee honden mochten ze op hun grote en avontuurlijke reis meenemen.

HOOFDSTUK II

De tocht

Toen de zeven wegtrokken over de vlakke, stonden velen uit de nederzetting hen na te ogen. Onder hen bevonden zich ook de ouders van Odin. Else verzuchtte: „Eko, ik vrees, dat deze onderneming niet goed afloopt. Waarvoor is dit nu goed of nodig?” Haar man antwoordde: „Ik geef hen gelijk, Else. De wereld is groot en ze is er ook voor de mensen. Waarom er niet eens een brok van te bekijken?”

Van de paarderuggen af hadden de ruiters een goed en ruim uitzicht over de hen omgevende natuur. Ze reden in noordelijke richting.

„Wat is het verstandig geweest van jouw vader, toen hij met de riem paarden ging vangen, jongen,” sprak Ising. Met een blik op het lastpaard tussen hen in, ging hij verder: „Ik was er bij, toen hij Hors als eerste te pakken kreeg. Je vader was dol van vreugde en Hors wist niet hoe gek hij zich moest aanstellen, toen hij de strop om zijn hals voelde. Maar wat hebben wij eerst een moeite gehad, om de paarden gewillig te maken, hen te doen begrijpen, dat wij nu baas waren. Hoe vaak hebben ze mij van hun rug gegooid.”

„De dieren, die in de kraal geboren zijn, waren zeker lang zo wild niet, Ising?”

„Nee, die hebben natuurlijk geen tijd gekend, dat ze vrij over de vlakke draafden; ze waren van het ogenblik van hun geboorte af al aan mensen en honden gewend..... ja, jongen, met de paarden kunnen wij een groot stuk van de wereld bezien. Zouden wij zonder paarden en honden het in ons hoofd gekregen hebben, om eens te gaan zien, waar het water van de rivier blijft?”

De beide ruiters zwegen nu een tijdje. Kalm lieten ze de paarden stappen; de beide honden zwierven links en rechts van hen over het veld, overal naar wild speurende. Ze renden soms een eind achter een opgeschrokken haas of een wulp, die hen bij haar kroost vandaan

trachite te lokken, of zij joegen een broedende patrijs of korhoen op.

Na een poos sprak de oudere jager: „Laten we langs de nederzetting van Burno rijden, jongen. We zullen de hutten voorbij galopperen en de lange speren in onze hand houden!”

Odin lachte en antwoordde: „Ge noemt mij nog steeds jongen, Ising, maar zelf zijt ge vaak ook nog niet veel meer dan een jongen.”

„Laat dat zo zijn, Odin. Maar ik kan die mensen daar niet uitstaan. Grootvader zeide altijd, dat de mensen bijna allemaal sufkoppen zijn, en hij had gelijk. Als ze maar wat hebben te eten, dan slapen ze ook overdag maar het liefst. Ha, ha, ze vinden ons dwazen, omdat wij op een paard over de vlakke razen...”

Weer zwegen de beiden een tijd. Het was begin zomer en de warme zonnestralen goten een fel licht over de bruine vlakke en de groene bospartijen hier en daar. De honden gingen door met de dierenwereld te verontrusten, maar de beide jagers schonken hieraan weinig aandacht.

Nu kwam de nederzetting van Burno in zicht. Ze bestond uit een vijftal armelijke hutten en lag aan een der vele plassen van dit gebied. De bewoners van het gehucht hadden de ruiters reeds zien naderen. Ze stonden voor de woningen, de ouderen in een groter of kleiner stuk dierhuid gehuld, de jeugd meest naakt. Ook Burno met zijn grote witte baard, die als een wolk zijn gezicht omgaf, bevond zich onder de nieuwsgierigen.

De ruiters naderden de nederzetting. „Vooruit nu, jongen!” sprak Ising. Zij zetten hun paarden aan tot grote snelheid, zodat de oude Hors moeite had om mee te komen. Zoals zo vaak, als hij in een plotselinge galop werd gezet, ging Odins hengst Sator eerst even op zijn achterbenen staan, maar de berijder was hierop reeds verdacht. De woeste troep stootte op de nederzetting toe, de ruiters met hun lange speren zwaaiend. Luid blaffend renden Tor en Si naast de paarden.

Sommigen, vooral de kinderen, van de nederzetting vluchtten reeds in de hutten. Maar ineens, met een scherpe zwenking, schoot de wilde bende voorbij het hutendorp. De witte baard mompelde: „Ze zullen vandaag of morgen hun nek breken.” Maar een jonge vrouw, die haar blik niet van Odin af had gehad, antwoordde nu met ogen, die glinsterden van bewondering: „Dat geloof ik niet, grootvader, de onbekende machten zullen hen juist beschermen.”

De ruiters lieten hun paarden weer een kalmer gang aan nemen. Zij sloegen nu een meer westelijke richting

in, om de rivier op te zoeken. Deze werd al spoedig bereikt.

„Laat ons een plaats zoeken waar we de paarden kunnen vastbinden” zei Ising.

Toen de ruiters een groep wilgen hadden bereikt, stegen ze af. Met lange riemen werden de dieren aan de bomen gebonden, zodat ze een flinke oppervlakte konden afgrazen. Hier dicht aan de stroom, was de bodem met gras begroeid, waardoor de paarden niet genoodzaakt waren hun buik met minderwaardige kruiden vol te stoppen.

Ising en Odin gingen rusten aan de oever van de rivier en hielden hun gezicht op het kalm vliedende water gericht. Van de rug van Hors hadden ze een flinke brok van het nog verse hertevlees gehaald en zij, zowel als Tor en Si deden zich hieraan te goed.

Odin, die reeds geruime tijd al zijn aandacht had besteed aan de watermassa's, die onafgebroken voorbij trokken, vroeg op eenmaal: „Van waar komt toch al dat water, Ising?”

„Hoe zal ik dat weten, jongen? Ik zou oordelen van de regen.”

„Och wat! Als het in vele dagen niet geregend heeft, stroomt er nog evenveel water door de rivier als daarvoor. En jij weet ook wel, dat het regenwater in de grond trekt, Ising.”

„Nou, dan niet van de regen.” Lachend vervolgde de oudere: „We zullen later de rivier ook nog moeten vervolgen in de andere richting, om te weten te komen, waar het water vandaan komt!”

„Ge spot er mee, Ising, maar ik wil graag zoveel mogelijk weten. Ik heb er andere mensen nog nooit over gehoord.”

„Het is verstandig, jongen, om te trachten zoveel mogelijk te weten. Maar ge moet zeer voorzichtig zijn met hetgeen andere mensen je vertellen.” —

„Vindt ge oudere mensen verstandiger dan jongere, Ising?”

„Ze kunnen natuurlijk iets meer weten dan jongere, maar ze menen vaak reeds wijs te zijn alleen al omdat ze grijze haren hebben. Oude Hari, mijn grootvader, had toen hij nog jong was een paardepoot gesneden aan een stuk hertshoorn. Hij heeft het ding altijd bij zich gedragen, omdat hij daardoor veel sneller kon lopen, naar hij meende. Hij sjouwde dat stuk gewei nog steeds met zich, toen hij in het laatst van zijn leven zo stijf was, dat hij bijna geen been meer kon verzetten. Waar is dan de wijsheid, Odin?”

„Nee, om snel te zijn kun je beter op een paarderug zitten, dan met een gesneden paardepoot rondlopen, Ising.”

Nadat de mannen de paarden in de rivier hadden laten drinken, werd de tocht weer voortgezet. Zoveel mogelijk bleven ze in de nabijheid van de stroom. Het landschap waar ze door reden, bleef nog steeds gelijk aan dat, waarin hun nederzetting was gelegen. Tegen de avond zochten de jagers een geschikte plaats om te overnachten. Ze hadden hierbij ook rekening gehouden met een goede paardenweide.

Het liep tegen de middag van de volgende dag. De ruiters waren gedurende enige tijd enige kilometers van de rivier afgeweken. Het was toen, dat ze op kleine afstand van zich een tweetal mannen ontwaarden.

Op een terreinverhoging zaten deze twee eveneens in een dierehid gestoken mannen. Ze waren druk bezig met het vervaardigen van vuurstenen werktuigen. Naast hen lagen enige bijeengezochte vuursteenknollen, werktuigen en een grotere hoeveelheid afvalstukken en splinters. Beide mannen waren zeer in hun arbeid verdiept en met welgevallen beschouwden ze nu en dan de verzameling pijlspitsen, mesjes, priemen en naaldjes, boortjes en de typisch mesolithische driehoekjes en trapezes.

Opeens stiet een der silexbewerkers zijn kaneraad hardhandig aan en hij stiet blijkbaar hevig geschrokken uit: „Ziet daar ginds!” Zijn arm strekte zich in een bepaalde richting uit. De andere zag in de aangeduide richting en ook hij scheen een grote schrik te krijgen. Het was voor de beide mannen ook iets buitengewoons, hetgeen daar naderde. Niet zo heel ver meer van hen verwijderd, zagen ze drie paarden; het verwonderlijke was echter, dat op de ruggen der paarden een man scheen te zitten. En naast die paardmensen schenen twee wolven te draven. En het allereerste voor de beide beangste vuursteenbewerkers was, dat dit geheimzinnige geval recht op hen afkwam.

„Laten we vluchten, Penk!” sprak een der hevig geschrokken mannen.

„Waarheen? Ze zullen ons zien.”

„Ze zullen ons hier ook zien, ze zullen ons al hebben gezien... We moeten proberen om in het gindse hout te komen.” De spreker wachte het antwoord van zijn kameraad niet meer af, doch greep zijn boog en zette het op een lopen. Zijn makker voegde zich nu bij hem.

Hoewel de afstand, die de mannen van het bos scheidde, niet bijzonder groot was en de beiden met grote sprongen over het veld snelden, mocht de vlucht hen toch

niet baten. Zo nu en dan blikten de vluchtenden schichtig om. Maar zagen dan tot hun ontzetting, dat de paar-demensen en wolven hen met grote snelheid vervolgden. Ze hoorden reeds het huilen der ruige grijze roofdieren, dicht achter zich. Het was alsof het bloed in hun aderen stolde en hun benen begonnen de dienst te weigeren.

Nog een ogenblik en toen zagen de vervolgden zich de pas reeds afgesneden. Ze stieten kreten van angst uit. De mannen op de paarden lachten echter goedmoedig en een van hen vroeg, waarom zij waren gaan lopen.

Een der vluchtelingen wees op de honden en op de paarden, maar scheen nog geen woord te kunnen uitbrengen.

„Kunt ge mij verstaan?” vroeg nu heel langzaam een van de ruiters.

De beide mannen knikten.

Toen sprak de man op het paard: „Ge hadt niet behoeven weg te lopen. We zullen U niets doen.”

Van de lippen der beide nog onthutste vluchtelingen kwam een „Oh”.

„Waar woont ge?” werd hun nu gevraagd.

De mannen wezen in noord-oostelijke richting.

„Hoeveel hutten staan er in Uw nederzetting?”

Eén der ondervraagden stak nu vier vingers in de hoogte.

„Mannen, ge kunt wel weer aan Uw arbeid gaan,” sprak thans de ruiter, en zich tot zijn metgezel wendende, vervolgde hij: „Wij zoeken de rivier weer op, jongen.” De paarden met de mannen en de wolven verwijderden zich weer.

De beide vuursteenbewerkers, wier angst een weinig was afgenomen, doch die op hun benen hadden staan trillen, toen Tor en Si hen hadden beroken, bleven nog een tijd verbluft staan. Ze dorsten niet meer naar hun werktuigen terug keren, voordat de vreemde, voor hen onbegrijpelijke stoet uit het gezicht was verdwenen.

Ising en Odin gingen de loop der rivier verder vervolgen, soms deze een eind verlatend, als ze een bocht van hen af maakte. Ze stieten op een kleinere stroom, die zijn water naar zijn grotere broer voerde, waar de samenvloeiing plaats had, bevond zich 'n uitgestrekt moerasgebied. Toen de jagers een eind langs de kleinere rivier waren gereden, troffen ze een beverkolonie. De knagers hadden hun burcht aangelegd in de stroom. Vele doorgeknaagde wilgen en elzenbomen verrieden reeds de aanwezigheid van deze dieren.

De waakzame rakkers hadden de nadering van de paarden en honden tijdig ontdekt en ze hadden zich reeds in

hun veilige holen geborgen voor de mannen gelegenheid kregen een schot te lossen. De ruiters bleven echter in de buurt bivakkeren en beslopen de volgende morgen de kolonie, waarbij een viertal van de bevers werd buitgemaakt. Terwijl het nog resterende hertevlees, dat niet bijzonder fris meer was, voor de honden werd gereserveerd, bestemden Ising en Odin het vlees van de bevers voor zich zelf.

Na de beverjacht trokken de reizigers door de kleinere stroom en de tocht langs de brede rivier werd weer voortgezet. Langzamerhand werd het water breder, vooral nadat men in de loop van deze dag nogmaals een voedingsstroom had moeten oversteken. Het landschap in de buurt van het water begon zich ook te wijzigen. De grasstrook langs de oever werd van steeds meer betekenis. Veelvuldig moest de stroom hier buiten haar engere oevers zijn getreden. Kolkend water uit die perioden had hier en daar de bodem uitgehold, zodat de ruiters meermalen moesten omrijden om aldus gevormde plassen te ontwijken. De heidegroei was een heel eind teruggedrongen.

De volgende dag moesten de jagers weer een kleine beek doorwaden. Vele watervogels bleken zich in deze streek op te houden. Overigens begonnen de ruiters de tocht vrij eentonig te vinden; iets nieuws of avontuurlijks vonden ze niet. Ze waren dan ook verheugd, toen ze, na een halve dag rijden, rechts van zich rook naar de hemel zagen stijgen. Daar in de verte moesten zich dus mensen bevinden; hoogstwaarschijnlijk zou daar een nederzetting liggen.

„We gaan eens kijken bij die lieden daar,” zeide Odin.

„Zo had ik er ook over gedacht,” antwoordde zijn kameraad.

De ruiters stuurden hun paarden in de richting van de plaats van waar de rook naar boven steeg. Het duurde niet lang of de mannen ontdekten een vijftal hutten. Ze bleken dit keer niet aan een plas, doch aan een beek te liggen.

„Het zal me benieuwen of de mannen hier even dapper zijn als die, welke we voor een paar dagen aantroffen,” sprak Odin.

„Ja, jongen, maar we moeten bedenken, dat die lieden nog nimmer een man hebben gezien, die een paard bereed en de honden kenden ze waarschijnlijk ook niet en ze zien deze voor wolven aan. Ze denken misschien, dat wij van een andere wereld komen; het is daarom te begrijpen, dat ze een weinig voorzichtig zijn.”

„Gij hebt gelijk, Ising..... ziet, er lopen mensen om de hutten..... wat zijn die hutten klein en ze schijnen rond

te zijn..... ze hebben ons al opgemerkt en allen, die er wonen schijnen ons op te wachten.....”

„Misschien zetten ze het aanstonds ook wel op een lopen, Odin.”

„Mogelijk..... neen, kijk, ze kruipen nu allen in de hutten! Daar denken ze zeker veilig te zijn.” De jonge man lachte. „Het schijnt, dat alle mensen in deze streken bang voor ons zijn.”

De beiden reden kalm door. Ze naderden nu de nederzetting, maar geen enkele van de bewoners liet zich daar meer zien. Toen ze op een schot afstand van de hutten waren gekomen, sprak Ising: „Laten we hier halt houden. Wij moeten ook voorzichtig zijn, jongen. In hun angst of onnozelheid zouden ze ons gemakkelijk een pijl in het lichaam kunnen jagen.”

De twee vrienden deden de paarden stilstaan. Zij trachtten door de deuropeningen een blik in de hutten te slaan. In het halve donker, dat daarbinnen heerste, was echter op deze afstand weinig te onderscheiden. Zo nu en dan zagen ze een gestalte zich verplaatsen of was een deel van een boog of speer een ogenblik zichtbaar.

„Ze hebben de wapens in hun handen; ze zijn blijkbaar besloten om ons te beschieten, indien we nader komen,” zei Odin. „Wat dwazen!”

Ising riep nu met luide stem, dat de bewoners gerust uit de hutten konden komen en dat hun niets zou gebeuren. Zij, de ruiters, waren gekomen als vrienden. Zijn woorden had de jager evengoed kunnen bestemmen voor de omstaande bomen; ze hadden op de hutbewoners niet de minste uitwerking.

„Jongen, laten we de boog in de hand nemen en op de hutten richten,” sprak Ising. „Misschien brengt dat hen tot andere gedachten..... maar niet schieten!”

Langzaam en goed zichtbaar voor de mensen in de nederzetting, die door kieren in de wanden der hutten de ruiters beloerden, werden de bogen ter hand genomen en van een pijl voorzien. Dreigend werd nu op de woningen gericht. De gedeelten van speren of bogen, die nog door de deuropeningen zichtbaar waren geweest, verdwenen thans ook. Maar overigens bleef de toestand in de nederzetting ongewijzigd.

„Och, het is eigenlijk ook al te dwaas om op deze wijze die lieden tot andere gedachten te brengen,” mompelde de oudste jager.

„Zullen we in galop langs de hutten rijden en dan de bogen gebruiken?” vroeg Odin.

„Ik vind het beter van niet, jongen. Die mensen daar hebben ons niets gedaan, waarvoor dan op ze te schie-

ten? Het is alles angst bij hen. Ik geloof, dat we verstandig doen door maar weer te vertrekken."

De jagers wendden hun paarden en in draf reden ze weer in de richting van de rivier.

„Het valt niet gemakkelijk om eens met de mensen uit de nederzettingen te praten, Ising. Ze zijn vreselijk bang voor ons, schijnt het," zeide Odin onder het voortgaan.

„Dat is te begrijpen, jongen. Maar wat hebben wij eigenlijk ook met de mensen te maken, die in deze streken wonen. „En glimlachend voegde de oudere jager aan deze woorden toe: „We zijn toch immers ook alleen op reis gegaan om te zien, waar al dat water van de rivier toch blijft."

Zodra de mannen en paarden en honden zich een flink eind van de nederzetting hadden verwijderd, kwamen de bewoners weer uit hun hutten te voorschijn. De vrouwen zochten elkaar op en kakelden druk over het wonderlijke geval, dat de rust van de stam zo abrupt had verstoord. Ze meenden, dat ze aan een dreigend gevaar waren ontsnapt, want wie weet, waartoe die mensen, die een verbond hadden gesloten met paarden en wolven in staat waren. Als die schepsels maar niet weer terugkeerden!

Ook de mannen stonden in een groep bijeen en ernstig stonden nog hun gezichten, terwijl ze spraken over het ongewenste bezoek van zoeven. Eén ogenlik hadden de stamgenoten grote vrees gehad, dat de mensen en dieren tegen hen in hun hutten zouden optrekken. Nu was die bende wel weer weggetrokken, maar wie weet, misschien kwam ze onverwacht weer terug en dan wellicht in de nacht. De mannen kwamen tot de conclusie, dat het raadzaam zou zijn om de eerste tijd op de hoede te zijn. Hun hoofdman vond het gewenst, dat de eerste nachten twee mannen de wacht zouden moeten houden en dat men zich voorlopig niet ver van de nederzetting zou verwijderen. Die vreemdelingen, zo meende het opperhoofd, moest men niet te gering achten, want ze waren buitengewoon goed bewapend.

Ising en Odin hadden intussen de rivier, die door de aansluitende plassenwereld een groot gebied onbegaanbaar maakte, weer bereikt. Het landschap werd steeds kaler, de bossen werden steeds spaarzamer. In de buurt van de stroom vond men alleen wilgen en elzenwilderissen. Hoewel de jagers in deze moerassige streek reeds enige malen elanden hadden opgemerkt, vreesden ze toch, dat het met de wildstand steeds slechter zou worden bij hun verdere voorttrekken. Ze besloten daarom, de volgende dag aan de jacht te besteden.

Al vroeg in de morgen waren de jagers op zoek naar wild. Het werd een dag geheel naar genoegen van Tor en Si. Eindelijk waren hun meesters, tevens hun vrienden, eens weer een echte jachtpartij begonnen. Nadat de mannen een aantal vogels hadden buitgemaakt, begon de achtervolging van een eland. Het was een wilde en langdurige ren achter dit edele wild. Enigszins belemmerend werkte het, dat een der mannen ook Hors moest besturen en deze zo moeilijk een snelle galop kon bijhouden. De eland trachtte zich ten slotte in veiligheid te stellen door zich te begeven naar het plassengebied en door het water te zwemmen. Het dier werd echter geregeld door pijlen en werpsperen getroffen en moest zich eindelijk gewonnen geven.

De jacht had evenwel zoveel van de ruiters en de dieren gevegd, dat ze alle doodmoe waren, toen ze de overwinning eindelijk hadden behaald. Het was bovendien zeer warm en drukkend weer, wat Ising deed opmerken, toen hij en zijn vriend bezig waren de eland te ontleden: „Vanavond zal er regen en donder komen, Odin."

Grote brokken van de eland werden op de rug van Hors geladen en Tor en Si aten zoveel van het bloederige nog lauwe vlees, dat ze haast te lui en te vadzig waren om nog te lopen. Minderwaardige stukken van jachtwild bleven op de bodem liggen, toen de jagers afreden, maar de vrijbuiters van de bodem en uit de lucht zouden deze wel spoedig opruimen.

„We moeten de beschutting van een bos zoeken, jongen; ziet eens hoe dreigend de wolken samenpakken," sprak de oudere jager.

Een poos later bevonden de reizigers zich aan een bospartij. De eerste druppels begonnen te vallen en de wind haalde flink aan. Vlug werden in het hout enkele vellen gespannen, opdat de mannen enige beschutting tegen wind en regen zouden hebben.

Het duurde niet lang of de eerste grommende donder werd in de verte gehoord. De duisternis begon nu te vallen en de bliksem was niet meer van de lucht. Hef-tige slagen deden de lucht scheuren en de regen kletterde zonder ophouden neer. Tor en Si kropen naar de mannen in hun primitieve schuilplaats en drongen zich stijf tegen hun vrienden.

„Ze zijn bang, Ising," zei Odin, terwijl hij een der trouwe viervoeters aanhaalde.

„Ja, jongen, maar zijn wij dan wel geheel zonder vrees, als het vuur uit de lucht valt? Wie of wat is de oorzaak van donder en bliksem? Och jongen, we menen soms dat we heel wat zijn, als wij met onze wapens op een

paard over de vlakte rijden, maar in werkelijkheid betekenen we niets... maar dat de honden zich ook onrustig voelen en trachten rust bij ons te vinden, zegt mij, dat wij met de dieren toch één gemeenschap vormen, geheel afhankelijk van dingen, die wij, evenmin als zij begrijpen."

Drie dagen nog trachtten de reizigers bij winderig regenachtig weer de loop van de rivier te volgen, maar meer en meer werden ze genoodzaakt zich verder van de eigenlijke stroom te verwijderen. De rivier ging verloren in een aaneenschakeling van plassen, in een schier onoverzienbare watervlakte. En soms werd de bodem te drassig voor de paardehoeven, zodat de ruiters dan naar rechts moesten uithalen. Nogmaals hadden de reizigers een riviertje moeten oversteken; ook dit stroompje voerde zijn vocht naar de enorme watervlakte.

Ze stonden naast hun paarden, de beide mannen en ze bespraken weer eens de situatie. Het weer was nog druilerig, somber. Een fijne regen viel neer. Grote vogels, wit, of wit met grijs of zwart vlogen krijsend over de grauwe watervlakte. Soms vlogen deze dieren over de hoofden der mannen. Odin, noch Ising hadden ooit deze vogels bij hun nederzetting gezien. Overigens scheen alles hier één grote verlatenheid uit te drukken, waarbij zich de druilerige motregen goed aansloot.

De jongste der beide mannen sprak: „Ik moet toegeven, Ising, dat we gerust kunnen terugkeren. We weten nu, dat het niet juist is, dat de rivier loopt tot waar de wereld ophoudt. Deze is al verdwenen in al het water naast ons, maar links van ons strekt zich nog aldoor dit water uit en rechts van ons is alles, zover we kunnen zien, een kale vlakte”.

De oudere antwoordde: „Ik ben blij, dat je er zo over denkt, jongen. De tocht boeit mij ook in het geheel niet meer. De mensen verbergen zich voor ons, de enkelen, die in deze streken wonen, en het landschap wordt met elke dag vervelender.”

„Welnu, laten we daarom onze nederzetting weer opzoeken, Ising, maar dan langs andere banen. Vindt ge goed, dat we eerst een dag gaan rijden in de richting van waar de zonnen naar de hemel stijgen en dan weer afzwenken naar onze stam?”

„Ik vind het best, jongen.”

HOOFDSTUK III

De overval

Het was een vrij grote nederzetting, die daar lag aan een langgestrekte plas. Ze lag daar gunstig, daar ze door een bosgebied, waarvan de uitlopers tot aan het water reikten, werd beschut voor de koude noord-oostenwinden. In lange rij waren de hutten, deels ronde, deels ovale, langs de plas gebouwd.

De mannen van de stam waren kort geleden teruggekeerd van de jacht en waren begonnen hun buit te vilen en schoon te maken. Deze buit was niet overmatig groot; ze bestond uit een ever, een paar hazen en enig vederwild. De jeugd stond met aandacht het werk der ouderen gade te slaan.

Er was rumoer en gekakel in de nederzetting; daarvoor bemerkten de bewoners niet, dat er enig gedreun van de vlakte kwam, een geluid, dat allengs sterker werd. Ze hoorden het pas, toen van achter de bospartij, reeds zeer dicht bij hen, drie paarden waren verschenen, waarvan twee een mcns droegen, plus twee kleinere grijze dieren. De stamgenoten waren verschrikt en verwonderd. Zij, die bij het wild geknield lagen rezen op. De meeste vrouwen en kinderen vluchtten in de hutten; de mannen zagen verbluft en besluiteloos naar de onbegrijpelijke bende, die op hen kwam aanstormen. Velen zochten onwillekeurig naar een wapen.

Op enkele meters voor het gehucht staakten op eenmaal de paarden hun gang en ook Tor en Si bleven staan. Op rustige toon, de woorden langzaam uitsprekende, sprak nu de oudste ruiters tot de stamgenoten, die niet in de hutten waren gevluht: „Mannen, wij komen hier als Uw vrienden. Onze nederzetting ligt ver van hier; we maken thans een grote tocht.”

Niemand van de bewoners der nederzetting antwoordde, maar het scheen, dat de schrik en de verbazing op de gezichten een weinig was verdwenen. Toch werd nog menige schichtige blik geworpen op paarden en honden.

Wederom nam de oudere jager het woord: „Wie van U is de hoofdman?”

Een stevige man van middelbare leeftijd trad een paar passen naar voren. „Dat ben ik,” sprak hij. „Waarom komt gij hier. Wat wenst ge?” De taal van de man week wel iets af van die der ruiters, maar niet in die mate, dat dit enige belemmering voor een gedachtenwisseling kon zijn.

„Ik hoop, dat ge het niet zult afkeuren,” zei Ising, „dat wij zo onverwacht in uw nederzetting zijn komen aanrijden. Wij hebben in 't geheel, geen kwade bedoelingen; wij willen graag eens een ogenblikje praten met al de mensen, die wij op onze reis ontmoeten.”

De vrouwen, die in hun woningen waren gevlucht en die hadden gezien, dat de ontmoeting met de vreemdelingen vredig was afgelopen, kwamen nu ook weer te voorschijn. Haar nieuwsgierigheid wilde ook gaarne bevredigd worden.

Onder de zeer weinige vrouwen, die de durf hadden gehad te blijven staan bij de groep mannen, toen de wonderlijke troep daar op eenmaal was komen aanstormen, bevond zich een jong meisje van omstreeks 17 of 18 jaren. Ze viel reeds daardoor op, omdat ze haar hoofdhaaren bijzonder had verzorgd en op een aparte manier droeg. Ze had hiervan vele vlechtjes gemaakt en deze om haar hoofd gewonden, zodat ze eigenlijk een kruin bedekking droeg van gevlochten haren. Het meisje had een tenger figuur, dat vlugheid en lenigheid verried. Haar gezicht was niet bijzonder knap, doch regelmatig en had een vriendelijke uitdrukking. Echt vrouwelijke waardigheid en wilskracht schenen haar niet vreemd te zijn; van het laatste spraken wel haar felle ogen onder de donkerblonde wenkbrauwen.

Het meisje had de nieuwe mensen met hun dieren scherp opgenomen en telkens weer richtte haar blik zich op Odin. Oefende de jonge man een bijzondere aantrekkingskracht op haar uit? Deze van zijn kant had ook extra aandacht besteed aan haar, toen hij zijn ogen liet gaan over de bewoners dezer nederzetting.

Een ogenblik had Ising nog gesproken met het stamhoofd. Toen kreeg hij van deze een uitnodiging om met hem naar zijn hut te gaan. De beide ruiters sprongen nu van hun paarden en bonden de dieren aan een boom in de buurt; vanuit de woning van de hoofdman zouden ze, zo hadden ze al uitgemaakt, daarop gezicht kunnen houden.

Het meisje met de zo bijzonder verzorgde haren volgde spoedig de mannen in de hut; ze bleek een dochter

van het stamhoofd te zijn. Tor en Si waren hun meester op de voet naar binnen gevolgd, maar toen deze met de andere vreemde mensen gingen babbelen, gingen ze zo nu en dan ook eens een ogenblik bij Hors en zijn genoten vertoeven.

De mannen en vrouwen buiten bespraken nog druk het buitengewone voorval van de intocht der ruiters, doch de mannen gingen spoedig weer voort met het villen en plukken van de jachtbuit.

In de hut van de hoofdman bevond zich, behalve deze en diens vrouw, een ganse schare kinderen. Het meisje met het bijzondere kapsel bleek de oudste van het kroost te zijn. Ising en Odin plaatsten zich zodanig op een ruw in elkaar geslagen bankje, dat ze een goed gezicht op de paarden hadden. Ze werden bestormd met vragen, zowel door de hoofdman als door diens vrouw. Ze moesten vertellen vanwaar ze kwamen, hoe ze aan de paarden waren gekomen en hoe ze die zo mak en handelbaar hadden gekregen, wat voor dieren ze toch bij zich hadden, die zoveel op wolven geleken en dit toch niet waren en nog veel meer. De beide jagers lichtten de hoofdman en de anderen zoveel mogelijk in, maar toen het opperhoofd vroeg of de honden niet kwaadaardig waren, kon Odin niet nalaten te antwoorden: „Tegen ons natuurlijk niet en ook niet tegen hen, die naar hun gevoelens onze vrienden zijn. Maar wanneer iemand ons kwaad zou willen doen, of indien we hen aanzetten, zijn ze nog gevaarlijker dan wolven.” De jongere kinderen vooral, begonnen de grijze dieren en voornamelijk de reusachtige Tor met nog meer respect te beschouwen.

Odin zag door de deuropening, dat een schare kinderen, overigens op veilige afstand, naar de paarden stond te kijken, die rustig probeerden allerlei eetbare kruiden voor hun maag machtig te worden of de twijgen der bomen beknabbelden. De lange riemen, waarmee ze waren gebonden, gaven hun enige bewegingsvrijheid. De om de paarden geschaarde jeugd had nog nimmer te voren dergelijke grote dieren levend gezien.

Toen zich hiertoe de gelegenheid bood, ging het jonge meisje naast Odin op de bank zitten. „Hoe heet ge?” vroeg ze aan de jeugdige jager. „Ik heet Nita.”

„En mij noemt men Odin,” antwoordde de jonge man, haar vriendelijk toelachend.

„Zou ik die grijze dieren kunner aanraken, Odin, of zouden ze mij dan bijten? Ik houd veel van dieren.”

De jager riep Tor, die zich voor hem op de bodem had uitgestrekt, tot zich. De grote reu kwam vlak voor hem staan en zag zijn baas vragend aan. Odin streefde

het dier vertrouwelijk over de ruige kop en klopte het op de hals. Hij nodigde het meisje uit om hetzelfde te doen. Nita legde nu haar veel kleinere hand met de slanke vingers op de borstelige haren van de hond. Zij liet zich niet afschrikken door vrees, zoals haar jongere broers en zusters.

Odin had het meisje nog eens goed opgenomen. Zij beviel hem. Hij vond ook, dat zij goed gekleed was; haar opperkleed van soepele kleine huiden sloot opvallend goed om haar slanke lichaam. Zij en misschien haar moeder hadden daaraan alle zorg besteed. Langs de zoom van het kleed en om de hals was dit afgezet met een strook mooi bont.

„Ge draagt daar mooi bont, Nita,” zeide de jager.

Het meisje kreeg een kleur van deze lofspraak. „Vindt ge? Dat is van dieren, die in de plas woonden, toen we hier kwamen. Maar nu zijn ze er niet meer.”

„Dat geloof ik best. Ik ken dit bont, het zijn otters geweest.”

„Is het moeilijk op een paard te blijven zitten, Odin? Gij en Uw vriend kwamen zo snel over de vlakke rennen... Mij dunkt, ik zou er dan spoedig aftuimelen.”

De jager lachte eens. „Moeilijk, moeilijk... och, dat valt wel mee. Maar het duurt lang voordat de paarden toestaan, dat je op hun rug klimt en dat ze doen wat je van hen verlangt. Ik was nog maar een jongen toen ik voor de eerste maal op een paard ging zitten, maar ik ben er dan ook vele malen afgevallen.”

Het meisje bleef vragen. „Zijn er in Uw nederzetting ook vrouwen, die op een paard over de vlakke rijden, Odin?”

„Nee, er zijn zelfs mannen bij ons, die niet op een paarderug durven springen, of daar niets voor voelen.”

Het meisje zat enige ogenblikken in gedachten verzonken. Daarop sprak ze: „Als mijn vader een paard had, zou ik zeker rijden willen leren, al zou ik ook enige malen van het dier moeten tuimelen..... ik zou er mee over het veld snellen!” De ogen van het meisje schitterden, toen zij dit zeide.

„Gij zijt ten minste een meisje, dat wat aandurft, Nita,” prees de jager.

„Woont ge ver van hier, Odin?”

„Ja, we moeten vele dagen op de paarderug zitten, voor we weer in onze nederzetting zijn.”

„Oh. Ja, als men in het bezit is van een paard kan men heel gemakkelijk een groot stuk van de wereld be-reizen.”

Wellicht zouden Nita en Odin hun gesprek nog langer

hebben voortgezet, indien Ising niet was opgestaan en aan zijn vriend had gezegd, dat het tijd was geworden om te gaan. „De avond begint te vallen, Odin, en we dienen een geschikt terrein op te zoeken om te overnachten.” Het stamhoofd nodigde nu de bezoekers uit om de volgende dag terug te keren. Zijn vrouw zou dan zorgen, dat ze een stuk van de pas geschoten ever konden eten. Ising beloofde de hoofdman, dat ze aan zijn uitnodiging gehoor zouden geven.

De gehele stam stond aandachtig toe te kijken, toen de beide ruiters hun paarden los maakten, na eerst Hors weer van zijn last te hebben voorzien, en met een vlugge sprong op de rug van hun dier zaten. Voor in de rij stond met gloeiende ogen Nita. Kalm stappend verwijderden de paarden en met hen Tor en Si zich van de nederzetting.

Aan de rand van het bos, enige kilometers van de nederzetting zochten de beide mannen een geschikte plaats om hun bivak voor de nacht op te slaan. Terwijl zij en de honden zaten te eten van hun voorraad vlees, bespraken ze nog een ogenblik de ontvangst in de nederzetting en gaven elkaar hun indrukken van de mensen daar.

„Het stamhoofd lijkt me een geschikte, betrouwbare kerel te zijn,” meende Ising.

„En zijn dochter Nita is flink bijdehand,” vulde Odin aan.

„Dat heb ik ook al opgemerkt, jongen. En ze is niet lelijk ook. Maar er zijn daar mannen, wier gezichten me helemaal niet bevallen. We moeten voor deze op onze hoede blijven.”

„Ik had ook tijd om die kerels goed op te nemen. Ge hebt gelijk, Ising. Vooral die lompe kerel, die over de ever gebogen lag, had gemene ogen in zijn gezicht en telkens loerde hij op een verdachte wijze naar de paarden... daarom heb ik ook gezegd, dat de honden gevaarlijker zijn dan wolven. Was het daarom misschien niet beter geweest, om morgen reeds vroeg weer te vertrekken?”

„Och neen, zo bang ben ik niet. Wij zelf kunnen uit onze ogen zien en Tor en Si laten zich ook niet verrassen. Maar we moeten toch zorgen, dat we onze wapenen steeds in ons onmiddellijk bereik houden.”

De volgende dag lieten de reizigers hun paarden eerst geruime tijd grazen, voor ze zich weer naar de nederzetting begaven. Zodra ze daar aankwamen, bonden ze wederom hun rijdieren aan de bomen, zo, dat ze er vanuit de hut van de hoofdman gezicht op hadden. In gemoeidelijkheid sleten ze enige uren bij het stamhoofd en zijn

huisgenoten. Een flink brok van de ever werd aan het spit gestoken en sinds vele dagen aten de vrienden weer voor het eerst een stuk warm, gedeeltelijk gebraden vlees.

Na het maal kwam Nita weer bij Odin zitten en ze vroeg de jager op vleiende toon, of zij eens een ogenblik op een paard mocht zitten. Lachend stond deze dit toe. Terwijl Ising nog met het stamhoofd bleef zitten praten, begaf de jonge man zich met het meisje naar de paarden. Hors werd losgemaakt en van een dek voorzien. Hierop hielp de jager Nita om het paard te bestijgen. Hors voelde wel, dat een nieuweling zijn rug had beklommen, maar de oude knaap had in zijn lange leven al zoveel meegemaakt met die vreemde tweeënige wezens, dat hij zich over niets meer verwonderde. Hij begreep wel, dat zijn nieuwe berijder, in dit geval berijdstster, van de rijkunst nog niets verstond, maar hij dacht er niet aan om deze door een handige beweging op de bodem te werpen, zoals hij in zijn jeugd jaren zo vaak had gedaan. „We gaan nu kalm een eindje stappen Hors,” zeide de jager, terwijl hij het dier vriendschappelijk op de rug klopte.

Tot Nita, die met schitterende ogen, doch niet geheel zonder enige vrees op de paarderug zat, sprak de jager: „Houd je vast aan de manen, Nita.”

Het paard aan de teugel leidende, ging hij er mee naar de vlakke.

De stamgenoten stonden met grote ogen dit schouwspel gade te slaan. Bepaald bewondering oogste Nita niet voor dit optreden. Vooral de vrouwen vonden dit paardrijden een malle gril van haar; maar het meisje was altijd al een beetje bijzonder geweest, oordeelden zij. Intussen volbracht Nita haar rijtoer zonder zandruitster te zijn geworden.

Het was al een eind in de namiddag toen de beide jagers afscheid namen van de hoofdman en zijn familie en weer van de nederzetting vertrokken. Ze hadden besloten om de nacht nog door te brengen in het vorige bivak; in de vroege ochtenduren van de volgende dag wilden zij daarop de tocht naar huis weer vervolgen. Het was een mooie avond, de wind, die van het veld af kwam, was zwoel en de beide mannen zaten nog te praten toen de duisternis al enige tijd was ingevallen. Daar hoorden zij, dat de honden begonnen te grommen, een teken, dat er iets bijzonders aan de hand was. De mannen tastten onmiddellijk naar hun wapens. Zij luisterden aandachtig. Daar hoorden zij een angstige zachte, doch doordringende stem, die om Odin riep. De aangeroepe

stond haastig op en zeide: „Het is Nita.” Snel begaf hij zich uit het hout in de richting vanwaar de stem van het meisje klonk. Ja, daar stond in de grijze duisternis het slanke figuurtje.

„Bij zon en maan en sterren wat doet ge thans hier, Nita?”

„Oh, ik ben zo beangst... ze willen U vannacht overvallen en de paarden stelen... ze dwingen mijn vader... ga vluchten... ik moet weer vertrekken...” Zenuwachtig had het meisje de woorden uitgestoten. Odin wilde haar nog iets vragen, maar snel als een opgejaagde hinde had ze zich in de duisternis teruggetrokken.

De jager zocht zijn kameraad in de struiken weer op, gevolgd door Tor en Si, die stil waren geworden, toen ze hadden begrepen, dat het hun bekende meisje hen had gealarmeerd.

„Hebt ge gehoord, wat ze zeide, Ising?”

„Ja.”

„Wat zegt ge?”

„Wat zegt gij?”

„Dat het meisje haar leven gewaagd heeft voor ons. Als ze gewaar worden, dat ze ons gewaarschuwd heeft, zal men haar doden.”

„Ja, maar dat bedoel ik niet. Wat moeten we nu doen. Vluchten?”

Maar ineens barstte Odin in drift uit: „Ik ben niet van plan als een laffe vos of een weerloze haas voor hen te gaan lopen, Ising. Ze zullen eerst voelen, dat zij mij de wilde jager noemen!”

„Goed gesproken, jongen. Laat ons overleggen, hoe we die schurken zullen ontvangen. Ze zullen al spoedig komen.”

„Al spoedig komen?”

„Ja. Straks komt een nieuwe maan haar licht over de vlakke gooien. Voor die tijd zullen ze hier zijn.”

„Ge hebt gelijk.”

De beide vrienden gingen thans overleggen, hoe ze de rovers op de beste manier zouden kunnen ontvangen om hun een flinke afstraffing te geven.

Ruim een uur later verliet een schare mannen voldoende met boog en speren gewapend, de nederzetting. De kerels liepen in een onordelijke groep, maar ze bleken wel bekend te zijn met het sluipen over het veld en door de wildernis. Schier onhoorbaar schoven de gestalten voort in de grijze duisternis. Ze waren met veertien in getal en zich zeer wel bewust, dat ze met hun overmacht de beide vreemdelingen gemakkelijk onschadelijk konden maken en de begeerde paarden te pakken konden krijgen. Ook het

stamhoofd bevond zich bij de troep; hij liep in de achterhoede. Wat ging er in de man om? Wilde hij ook zijn pijlen afschieten op de beide vreemdelingen, die hij als vrienden in zijn hut had genodigd? Hij had zijn stamgenoten bezworen van deze aanslag af te zien, maar de anderen hadden niet willen luisteren en hem gedwongen de tocht ook mee te maken.

De marcherende bende begaf zich naar de bosrand, om zoveel mogelijk in dekking te kunnen blijven. Ze wist precies, waar de paarden waren vastgebonden en waar de beide mannen in de struiken bivakkeerden. De kerels hadden de overval goed uitgestippeld en elk hunner wist precies, wat hem aanstonds te doen stond. Zes der stamgenoten zouden zich van de paarden meester maken. De honden zouden dan wel alarm slaan en als de beide vreemdelingen zich daarop uit de struiken zouden spoeden, was het woord aan de anderen. Vanuit een dekking zouden ze met pijlen en speren worden bestookt. Ook met de honden zouden ze korte metten maken; die waren toch niet te vertrouwen. De stamgenoten waren overtuigd van een snelle en gemakkelijke overwinning.

Langzaam, behoedzaam vervolgde de troep haar weg langs de bosrand.

HOOFDSTUK IV

De wilde jager

Nu nog gindse uitloper van het bos, die zich vaag liet onderkennen in de donkerte. Daarachter moesten de paarden staan en moesten de vreemdelingen en de honden in de struiken liggen. Schier nog behoedzamer schoof zich de bende der stamgenoten voort.

Alles rondom haar scheen in een diepe stilte te zijn verzonken. De paarden schenen ingeslapen, want men hoorde niet het gestamp hunner hoeven.

Maar opeens werd nu de doodse stilte op een felle wijze verscheurd. Achter de voortsluitende kerels verhieven zich de woeste strijdkreten van twee mannen, direct aangevuld met het dreigend gehuil van twee honden. En daartussen dreunden de snelle doffe hoefslagen van drie galopperende paarden. De mannen uit de nederzetting schrokken op; angst kwam in hen en bij velen verstijfde het bloed in de aderen. Ze keerden zich om, maar waren reeds geheel in verwarring gebracht en hun rustige overwinning verdween uit hun hoofd. Reeds hadden de ruiters hen bereikt; met een felle druk in de zijden der dieren dwongen zij de eerst nog wat weifelende paarden door het dichtst van de hoop te galopperen. En van de paanderuggen af werden met vaste en krachtige hand werpsperen in de lichamen der tegenstanders geslingerd. Een drietal mannen werd door de paarden onder de voet gelopen; deze werden onmiddellijk door de honden besprongen en bij de keel gegrepen.

In de grootste verwarring trachtten de mannen der nederzetting terug te wijken, maar de vreselijke ruiters hadden snel hun paarden gewend en nogmaals kwam de schrikwekkende troep van mensen en dieren op hen losstormen wederom hun wapens hanterende. De verbouwereerde mannen van de nederzetting kregen bijna geen gelegenheid hun bogen te gebruiken en waren te zenuwachtig om zuiver te richten. Na de tweede doorbraak verdween de verschrikkelijke combinatie over de grijze vlakte.

Zes leden van de stam lagen zwaar gekwetst op de bodem en verschillende anderen hadden ook verwondingen opgelopen. Deze onverwachte aanval was voor de stam noodlottig geworden. In diepe verslagenheid stonden de mannen een ogenblik zwijgend bijeen. Toen keerden ze in een sombere optocht naar de nederzetting terug, de kameraden, die er ernstig aan toe waren met zich dragende. Eén dezer, die mede door de honden was toetgetakeld, bleek bij aankomst in de nederzetting reeds overleden te zijn.

Ising en Odin hadden nog slechts een korte afstand afgelegd, toen de eerste zeide „Ik ben gewond, jongen.”

„Toch niet ernstig? Laten we zien, we zullen wel niet achtervolgd worden.”

„Welneen, ze durven ons niet vervolgen. Zij hebben genoeg te doen met hun doden en gewonden. Als hun kinderen oud zijn, zullen deze nog vol schrik over deze nacht spreken. Ik bemerk, dat Si kreupel loopt.”

„En Hors heeft vermoedelijk een pijlschot gehad; hij schudt telkens met zijn hoofd.”

Ze hielden de paarden in en stegen af. Odin onderzocht de wonde in het lichaam van zijn vriend. Ising had een lelijke scheurwonde in een zijner dijen, veroorzaakt door een werpspeer. Ze had sterk gebloed; zijn been was geheel rood geverfd. In de vale duisternis was de kwetsuur moeilijk in zijn ware omvang en ernst te onderscheiden, maar Odin zag wel, dat de worp flink was aangekomen. Hij sneed een reep van een der huiden, die Hors meedroeg, en bond die stevig om de wonde om het bloeden te stelpen.

„Morgen, zo gauw het licht is, ga ik de wond beter bekijken, Ising... die ellendelingen... kunt ge nog rijden, Ising?”

„Ja, als het maar niet te snel gaat,” antwoordde de ruiter, die felle pijn leed. „Ik heb nog een pijlschot ook, in de linkerarm.”

„Die gemene kerels! Wij hebben ze nog veel te zacht behandeld, Ising!”

Ondanks zijn pijn moest de oudere lachen. „Ze hebben er anders van gelust, jongen. Die het geval overleven krijgen ze nimmer meer mee op zo'n nachtelijke tocht.”

De wonde aan Isings arm bleek gelukkig van weinig betekenis te zijn, maar ook deze werd met een reep huid omwonden.

Odin riep nu Si bij zich, die van de rust gebruik had gemaakt om zijn gewonde poot te belikken. „Laat die rechtersvooroot eens zien, Si.” De hond kwam naderbij. Odin bezag diens kwetsuren. „Vermoedelijk ook van een

pijl,” mompelde hij. „Dat is met een paar dagen wel weer geheeld, Si.” Liefkozend klopte de jager het dier op zijn schouder.

„En nu nog Hors,” ging Odin verder. Hij betastte en bekeek het hoofd en de nek van de oude getrouwe en vond aan de bovenhals een kleine wonde, waaruit nog langzaam bloed druppelde. „Valt best mee, Hors. Kan alleen een weinig jeuken; met een paar dagen voel je er niets meer van.”

De jagers stegen weer op en in een langzaam tempo reden ze in een zuidelijke richting.

„Als wij straks een bosterrein vinden met water er naast, gaan we ons daar inrichten, Ising. Gij kunt met Uw wonde niet de hele nacht doorrijden en de kerels daar achter ons durven de eerste dagen toch niet uit hun nederzetting komen.” Na een poos vervolgde Odin: „Ach, die arme Nita. Wij hebben ons leven aan haar te danken, maar als ze er achter komen, dat ze ons heeft gewaarschuwd, zal men haar ook doden.”

„Hebt ge haar vader ook opgemerkt bij de troep?” vroeg Ising.

„Neen, maar alles ging zo vlug, dat ik in het donker geen koppen kon onderscheiden.”

De maan was al aan de hemel verschenen en de ruiters konden nu een flink eind om zich heen zien. Na nog een tijd rijden zagen ze de maan zich spiegelen in een plas en voldoende boom- en struikgewas scheen daar ook aanwezig te zijn. De mannen stuurden hun paarden nu naar dit terrein.

Odin hielp zijn vriend bij het afstijgen en hij zocht een geschikte plaats, waar ze het verdere deel van de nacht zouden kunnen doorbrengen. Toen hij een terrein naar zijn zin had gevonden, werden daar in de buurt de paarden vastgebonden. Hij en Ising strekten zich uit op een paar huiden, die op mos en varens waren uitgespreid. De honden volgden hun voorbeeld en Si begon direct weer de wonde aan haar poot te belikken.

„Hoe voelt ge U, Ising?”

„Dat gaat wel, jongen, maar de wonde aan het been doet nogal pijn. Ik moet nu aan jouw vader denken, die een dag of wat heeft moeten liggen, omdat een wolf hem een lelijke knauw in het been had gegeven. Als er maar niet een stijve poot van overblijft.”

„Zal wel wat meevallen... Ising, ik had nooit gedacht, dat ik ooit een mens zou kunnen doden. Maar ik was wild daar straks; ik had die kerels allen wel willen doorsteken.”

„Ja, jongen, men weet nooit vooruit hoe het leven van

een mens zal lopen. Mijn grootvader zei altijd, dat de mensen elkaar moeten steunen en helpen, omdat ze met zo weinigen zijn op deze grote wereld. Ik had ook nimmer eerder een mens gedood, maar zo straks waren we genoodzaakt om te doden om zelf niet vernietigd te worden."

"Juist, we moeten elkander helpen, omdat we met zo weinigen zijn. Maar als er dan mensen zijn, die niet willen steunen en helpen? Maar laat ons nu proberen om te gaan slapen, Ising; gij moet rust hebben."

"En jij dan, jongen, ge zult ook moe zijn."

Een korte tijd later viel de oudere jager in een onrustige slaap. De jongere bleef echter nog een lange poos wakker liggen. Telkens kwam het tengere meisje hem voor de geest, voor wier leven hij thans zeer vreesde. Hij pijnigde zijn hersens, hoe hij haar zou kunnen helpen, maar hij vond geen uitkomst. Hij was nu alleen, maar al waren ze met hun beiden, wat dan nog zouden ze kunnen uitrichten tegen de velen in de nederzetting, die hen wel zouden willen verscheuren?

Mede door de gedachte aan het meisje was Odin nog vol gramschap tegen de mannen van de nederzetting. Lang nog lag hij te peinzen, tot hem eindelijk iets door zijn brein scheen te schieten, dat hem voldoening gaf voor zijn gevoelens van het ogenblik. Er kwam een grimme lach op zijn gezicht. Daarop gaf ook hij zich aan de slaap over.

De volgende morgen onderzocht Odin de wonden van zijn vriend nauwkeuriger. „Kunt ge naar de plas lopen, als ge op mij steunt?"

"Dat zal wel gaan, jongen."

Leunend op zijn jeugdige vriend begaven beiden zich naar het water en waadden enkele schreden door de plas. Nu wies Odin de kwetsuren van de ander, die zijn gezicht daarbij wel wat pijnlijk vertrok.

"Ziezo, en nu de repen huid er weer om," sprak de jeugdige jager, toen hij met het uitwassen klaar was. De beide mannen begaven zich weer naar hun bivak, waar Ising zich wederom op zijn leger uitstrekke.

De mannen gingen nu iets eten, terwijl ook Tor en Si hun portie kregen. Daarna bracht Odin de paarden op een plaats, waar voorlopig voor deze voldoende te grazen was.

Vervolgens begaf de jonge man zich weer naar zijn vriend en zeide: „Ik ga vuursteen zoeken om een paar fijne mesjes af te slaan. De wonde aan het been moet een weinig besneden worden."

"Het is goed, jongen."

Na een korte afwezigheid keerde Odin terug met een paar vuursteenknollen en een geschikt slagsteentje.

"Ik bezorg je niets dan last," voegde Ising hem toe, „ge hebt het nu druk gekregen, jongen."

"Als ik moest vergoeden, wat gij allemaal voor mij hebt gedaan, dan zou ik mijn hele leven werk hebben, Ising."

De jonge man ging met de slagsteen een der vuursteenknollen bewerken. Nadat hij daarvan eerst de oneffen en verontreinigde korst afgeslagen had, tinkelden reeds spoedig vlijmscherpe, zeer dunne messpaantjes naar de bodem. Odin raapte een paar op, bezag en bevoelde deze nauwkeurig. Daarna retoucheerde hij een der scherpe kanten van de mesjes zodanig, dat ze een afgestompte rug verkregen, waarop men voor druk een vinger kon leggen.

"Nu nogmaals je been, Ising. De mesjes zijn bijzonder scherp; je zult er niets van voelen."

"Dat geloof ik graag, jongen, maar ik voel de wonde steeds. Ook zonder dat er een mes aan te pas komt," antwoordde het slachtoffer.

Odin ontblootte de kwetsuur aan het been van zijn kameraad weer. Stukjes gerafelde huid en vlees, die anders gevaar liepen om te vervuilen, werden op een handige en voorzichtige manier weggesneden. In een kort tijdsbestek was de hele operatie afgelopen. De wonde werd daarop weer verbonden.

"Heb ik je pijn gedaan, Ising? Zeg het eerlijk."

"Eerlijk gezegd, het is me zeer meegevallen, jongen. Ik had gedacht dat je er lelijk in zou gaan zitten ker-ven," lachte de ander. „Maar zeg me nu eens eerlijk, wanneer ik het been weer zal kunnen gebruiken."

"Ik denk zo, met enkele dagen, Ising."

Hoewel de oudere jager zijn best deed, om zijn verwondingen luchtig op te vatten, althans voor het oog van Odin, gevoelde hij zich toch lang niet lekker. Hij had straks, meer om Odin gerust te stellen, iets gegeten, maar enige trek had hij niet gehad. Soms rilde hij alsof hij het koud had, dan weer brak het zweet hem uit. Hij was bang, dat hij met de beenwonde vele dagen mooi zou zijn en het was voor hem helemaal niet zeker, dat zijn been niet stijf zou blijven, althans minder goed bruikbaar.

Toen de avond van deze dag was gevallen, lag de gewonde reeds spoedig in een diepe slaap. Hij had de vorige nacht veel bloed verloren en was slap en uitgeput. Odin bleef een tijd naast hem liggen, doch zorgde er voor om wakker te blijven. Toen het later was geworden en de aarde in een grijze sluier was gehuld, stond

de jonge man voorzichtig op en verliet het bivak. Hij begaf zich naar de paarden en begon Sator, zijn jonge zwarte hengst, los te knopen. Tor en Si kwamen zich bij hem voegen. De teef trok nog met haar poot. Odin richtte zich tot haar. „Si, deze keer mag alleen Tor met me mee; ge moet de zieke poot nog wat sparen. Ga daarom weer naar Ising terug, mijn beste, en pas goed op hem zolang wij hier niet zijn.” Gehoorzaam hinkte de teef terug en ging naast Ising liggen.

Odin besteeg zijn rijdier en liet dit een flinke afstand kalm stappen. Hij wilde geen gerucht maken, waardoor zijn vriend wakker zou kunnen worden. Daarna ging het in snelle galop naar de misdadige nederzetting. „We zullen ze daar laten zien, dat de wilde jager niet met zich laat spotten en gij, Sator en Tor moet me daar bij helpen,” sprak de ruiter, terwijl hij zich over de hals van zijn paard boog.

Toen Odin het bos had bereikt, waar de vorige nacht het gevecht had plaats gevonden, bracht hij de hengst tot staan en steeg af. Hij ging eens na, hoe laat het ongeveer zou zijn en kwam tot de slotsom, dat men in de hutten daarginds wel in rust zou liggen.

De jager nam nu de vuurboor, die hij had meegenomen uit de bagage van de rug van Hors en zette zich hiermee op de bodem. Snel liet hij daarop de stok heen en weer draaien in het gat van de steen met droge, gemakkelijk brandbare pulver. Na een poos voor- en achterwaarts manoeuvreren met de „strijkstok” vertoonden zich de eerste gloeiende puntjes. Snel, doch voorzichtig ging de jager nu blazen. Spoedig was al de pulver nu aan het gloeien. Daarop leidde de jonge man het vuur in een meegebracht groot pak samengeperste droge grassen, blad en afgestorven riet en meer dergelijk materiaal. De vuurboor werd weer op de rug van Sator bevestigd. Daarop besteeg Odin zijn ros en de tocht werd voortgezet, eerst in draf, daarna in stap. Onderweg zorgde de ruiter er voor, dat de massa in het pak smeulende bleef.

Ziet, daar lagen reeds de hutten in een lange rij. In een ervan bevond ook Nita zich. Vaag nog tekenden de woningen zich af in de donkerte. Odin ging even na, waar hij moest zijn. Er woei een stevige, droge oostenwind; het was juist het weer, dat de jager moest hebben. Voorzichtig reed Odin nu naar een punt een weinig oostelijk van de huttenrij. Hier blies hij zijn lading brandbare stoffen flink aan, zodat de vlammen er uit sloegen en toen hief Odin weer zijn strijdkreet aan, die onmiddellijk werd begeleid door een onheilspellend geluid van Tor. Fors klonk zijn: „Hier is de wilde jager” door de nachtelijke stilte.

De dreunende hoefslagen van de galopperende hengst gingen rakelings langs de hutten. Op zijn rug zat een fantastische gestalte, die in vuur gehuld scheen en die op de daken der woningen kwistig brandend materiaal strooide. De oostenwind hielp nu een handje mee en zorgde dat de dakbedekkingen uit riet, heide en droge takken in een oogwenk in volle vlam stonden.

De bewoners der hutten, in hun slaap ruw opgeschrikt door het kabaal daar buiten, wilden eerst angstig in hun woningen blijven, doch werden er al spoedig uitgedreven, doordat het vuur de daken verteerde en de omtrek geheel verlicht werd door de steeds verder om zich heen grijpende brand.

Op een paar honderd meter van de brandende nederzetting bevond zich inmiddels alweer de wilde jager, zittende op zijn paard en naast hem bevond zich de grote grijze hond. Onzichtbaar was hij in de grauwe nacht voor de bewoners van de nederzetting, die steeds heller door de vlammen werd verlicht, doch zelf zag hij duidelijk het gebeuren daar rond de brandende hutten. Kinderen werden door de ouders naar buiten geleid, zieken of gewonden van de vorige nacht werden uit de woningen gedragen. Het was een zenuwachtig en radeloos dooreen krielen van de stamgenoten. „Zouden ze daar nu hebben begrepen, dat wij niet met ons laten spotten?” mompelde de jager.

Hij stond juist te overwegen of hij nogmaals zijn strijdkreet zou doen klinken en om daarna weer naar zijn vriend te draven, toen hij zag, dat een volwassene zich uit de woelende stamgenoten losmaakte en zich met een snelle gang naar de vlakte richtte. De jager bleef nog even toeven en keek scherp toe. Bij alle lichten van de hemel, het moest Nita zijn! Ziet, daar ging een grote kerel het vluchtende meisje achtervolgen. Odin ging zijn paard verplaatsen naar het punt, waar het meisje vermoedelijk zou passeren. De achtervolger won op de vluchtinge. De jager hoorde nu duidelijk de angstkreten van het meisje.

De wilde jager legde nu echter een pijl op zijn boog. Een ogenblik mikken en de pijl snorde een moment door de lucht, om dan de vervolger in de borst te treffen. De man sloeg de handen in de lucht en stortte daarna op de bodem neer.

„Hier, Nita, hier ben ik, Odin!”

Een ogenblik later zette de jonge man het bijna bezwijmde en over al haar leden trillende meisje voor zich op het paard. Hortend en stotend kwam uit haar mond:

„Gelukkig... oh, Odin..... ze wilden mij doden... hoort gij ... morgen wilden ze mij doden...”

„Ge zijt nu gered, Nita. Wij nemen je mee,” sprak de jager rustig. En weer werden de mensen in de brandende nederzetting opgeschrikt door zijn strijdkreet en het dreigend gehuil van Tor. Een siddering liep door de leden van het meisje.

Daarop reden de beide jonge mensen op de rug van Sator door de duisternis.

HOOFDSTUK V

Het meisje

Odin liet het paard kalm stappen. Achtervolging verwachtte hij niet; Tor zou hem in dat geval ook wel tijdig waarschuwen. Het meisje voor hem hield zich krampachtig aan de manen vast, maar de ruiter zorgde er bovendien voor, dat hij stevig de arm om haar heensloeg.

Zwijgend vervolgden de beiden de eerste tijd hun weg op de rug van het paard. Al spoedig bemerkte de jonge man, dat zijn gezellin schreide. Haar lichaam schokte van een krampachtig snikken. Dit was helemaal niet iets voor Odin. Hij kon heel goed met jonge vrouwen omgaan, doch hij voelde zich wat onbeholpen ten opzichte van dit figuurtje, dat in haar, overigens verklaarbare, neerslachtigheid haar tranen de vrije loop liet.

Toch wilde de jager een poging doen het meisje te troosten. „Nita, meisje, wees niet bang; ge gaat met ons mee en in onze nederzetting zal men je vriendelijk ontvangen.”

„Ja, Odin, dat begrijp ik wel..... maar ik denk aan mijn arme ouders, die ik nu wellicht nooit meer terug zal zien..... en aan mijn broertjes en zusjes...”

„Zij kunnen niet anders dan verheugd zijn, dat ge zijt ontkomen en met ons mee zijt gegaan, Nita. Anders hadden ze het moeten beleven, dat gij morgen waart doodgeschoten of doodgestoken. Zou dat niet veel verschrikkelijker voor hen zijn geweest?”

„O ja, voor moeder zou het helemaal erg zijn geweest.” Na een korte pauze vroeg het meisje, en er was grote angst in haar stem: „Zouden ze ons ook kunnen vervolgen, Odin?”

„Ze hebben vannacht wel wat anders te doen, zou ik denken. En ik geloof ook niet, dat ze durven, Nita. Ze hebben ons nu leren kennen. Als ze ons al zouden vervolgen, dan waarschuwt Tor ons wel op tijd.”

Het meisje boog zich nu wat over naar de grijze ge-

daante, die naast het paard liep en sprak: „Tor, beste jongen, ge past wel goed op ons.”

De grauwe schim beneden hief de kop op en kwispelde met de vrede staart.

In de diepe nachtelijke stilte hoorden de drie nu dicht bij hen een weemoedig aandoend geluid. Het schrikachtige meisje rilde en zei met sidderende stem: „Wat is dat, Odin: ach, ze vervolgen ons toch!

„Welnee meisje, het was de schreeuw van een grote uil.”

Een poos was er nu weer een zwijgen tussen de beide jonge mensen. Toen scheen Nita iets te binnen te schieten. „Waar is toch Uw vriend, Odin?” vroeg ze.

„We rijden nu naar hem toe. Hij kon niet met me mee, want hij heeft gister nacht twee wonden opgelopen.”

„Ach. Geen wonder. Ik begrijp niet, dat gij beiden zoveel mannen hebt toegetakeld. Zijn de wonden ernstig?”

„Met de ene zal hij wel enige dagen rust moeten nemen.”

„Zijt ge dan helemaal alleen langs de hutten gereden, Odin?” vroeg het meisje met grote verwondering in haar stem.

„Ja.”

„Gij moet toch nergens bang voor zijn, Odin. En kunt ge nu alleen en in de duisternis de weg terug vinden?”

„O ja, wij rijden recht op Ising aan.”

Ineens kwam Nita de verschrikkelijke, wanhopige toestand, waarin ze zich had bevonden weer voor de geest. Vol ontzetting sprak ze: „O, ze hadden me opgesloten in een hut, waarin een dode lag..... ze zeiden, dat het mijn schuld was, dat hij dood was.....”

„Waren er meer doden, Nita?”

„Ik geloof van nog een..... maar ik weet het niet... ze vertelden me niets... ik heb gezien, dat ze vijf mannen droegen, toen ze terug kwamen..... de vrouwen hebben de gehele nacht gehuild, gejammerd...”

„Ze zullen deze nacht weer jammeren,” sprak de jager op grimmige toon. „Om een meisje te willen doden, dat mensen waarschuwde, die ze maar zo wilden vermoorden! Ik heb de kerel, die jou achtervolgde, ook een pijl in de borst gejaagd. Ze weten nu, wie de wilde jager en zijn vriend zijn.”

Na een ogenblik vervolgde de jager op zachter toon: „Ik had nimmer gedacht, dat ik nog eens mensen zou doden. Maar ik heb geen spijt over wat we hebben gedaan. Zij hebben het verdiend, Nita. Hadden wij laf moeten vluchten? Zij hebben zelfs de kans gekregen om ons te

doden. En een kerel, die een meisje achtervolgt om haar daarna te kunnen doden, mocht ik ook niet laten leven.”

Zwijgend nu weer reden de beiden verder over de vlakte.

Ising in zijn diepe slaap had van de afrit van Odin niets gemerkt. Maar toen de gekwetste enkele uren had geslapen, was hij wakker geworden. Met de ogen nog dicht sprak hij: „Slaapt gij, Odin? Ik heb dorst.” Hij kreeg echter geen antwoord. Ising opende de ogen. Het was nog donker; hoe ver zou de nacht al zijn gevorderd. De jager richtte zijn blik naar de plaats, waar Odin moest liggen. Maar zijn vriend bleek daar niet te zijn. Waar kon hij zijn?

Daar lag Si, onmiddellijk bij hem. Maar waar was Tor? Ook die mankeerde. De jager ging op zijn lager zitten en tuurde scherp naar de paarden. Twee donkere silhouetten tegen het vale van de nacht.

Zo, Odin was dus uitgereden, zonder hem, Ising, eerst te hebben gewaarschuwd. Fraai..... Maar de jongen had natuurlijk wel begrepen, dat hij zoiets niet goedgekeurd zou hebben. Waarheen was Odin gereden? Hij zou wel weer enige dwaasheid uithalen! Ellendig, dat hij nu met zijn gewonde been tot werkeloosheid was gedoemd.

„Si, vertel me eens, waar Odin en Tor naar toe zijn!”

De hond kroop nog dichterbij naar de jager en duwde zijn koude neus tegen diens gezicht, en stiet zacht een aantal geluiden uit. Ising liefkoosde het dier en sprak het toe. „Ik versta je, Si. Ik had het dus wel goed. Hij is gaan kijken, of hij ook iets van het meisje kan gewaar worden. Maar het is gevaarlijk Si, erg gevaarlijk..... Als ze hem te pakken kunnen krijgen, dan trekken ze hem levend bij stukjes en beetjes uit elkaar..... en die jongen is zo onvoorzichtig en durft alles aan, jij kent hem ook wel, Si. Hij is eigenlijk nog niet alleen vertrouwd en ik moet hier nu als een borstkindje of een oude man liggen.”

Onrustig lag de jager op zijn legerstede; hij wendde zich enige keren van de ene zijde op de andere. Toen een nieuwe maan aan de hemel scheen, was Odin nog niet terug. Neerdrukkende gedachten speelden de gewonde door het hoofd. Gesteld, dat het verkeerd afliep voor de jongen en hij zonder deze weer in de nederzetting zou moeten terugkeren! Hij zou Eko dan nooit meer onder de ogen durven komen... Neen, als Odin nog lang wegbleef, dan zou hij met zijn zieke been toch naar de nederzetting galopperen en vechten totdat ook hij de dood daarbij gevonden zou hebben.....

Eindelijk, daar scheen vanuit de vlakte iets bijzonders te naderen. Si hief haar kop op, hield deze een weinig scheef om beter te kunnen horen. Daarop ging de hond

staan. Ook de paarden vernamen nu iets; ze stampten met de voorbenen. Ising luisterde scherp toe. Ja, er naderde een paard, doch het liep stapvoets: „Zou de jongen ook gewond zijn? Hij galloppeert anders altijd.”

Tor kwam verheugd door de struiken gehold, hij meldde zich even bij Ising en Si en verdween daarop weer even snel. Lang hoefde de jager op zijn leger nu niet meer in spanning te verkeren. Daar verscheen de jonge hengst weer bij de twee andere paarden. Ising zag dat Odin van de rug van Sator gleed en dat nog een tweede persoon afsteeg. Het maanlicht stond de jager toe, om de tweede figuur te herkennen. „Hij heeft haar waarachtig te pakken gekregen,” mompelde hij verbaasd.

De jeugdige jager bond Sator bij de andere paarden aan de struiken en begaf zich daarop met Nita naar zijn kameraad. Hij zag, dat deze op zijn leger zat. „Zijt ge wakker geworden, Ising?”

„Wakker geworden? Ik lig de hele nacht al wakker. Als ge niet spoedig gekomen waart, was ik met mijn gewonde been naar de nederzetting gereden en had die helemaal verwoest.”

„Nou, dat behoeft thans niet meer, ik heb ze al plat gebrand. Maar laat Nita je verder vertellen, dan ga ik een legerstede voor haar maken.”

Ising richtte zich nu tot het meisje: „Ge hebt gelijk, dat ge met Odin meegekomen zijt, Nita. Ze waren daarginder zeker niet erg vriendelijk meer tegen je.”

„O, Ising, ik heb een verschrikkelijke dag gehad.” En het meisje vertelde aan de jager, wat men met haar had gedaan en wat men verder van plan was te doen en op welke wijze Odin haar had bevrijd.

Intussen verbreedde Odin het nachtleger. Hij wilde Nita een plaats geven tussen zich en Ising, omdat het meisje nog vol angst was voor een vervolging door haar stamgenoten. Hij sjouwde allerlei droog plantenmateriaal aan en legde daarover een paar huiden. Toen hij hiermee klaar was, wees hij haar een plaats, waar ze kon gaan rusten. Hij reikte haar een paar vellen uit de voorraad, die Hors steeds meedroeg en ried haar om deze ter beschutting tegen de nachtelijke koude over zich heen te trekken. Zodra het meisje op haar leger was gaan liggen, ging ook de jeugdige jager zich op de bodem uitstrekken. „Ge kunt nu rustig gaan slapen, Nita,” sprak hij. „De honden waken en zolang Ising en ik en Tor en Si nog leven, zal niemand jou aanraken.”

„Ik ben nu niet zo bang meer, Odin, maar o, die vreselijke dag... telkens zie ik weer die dode man..... maar ik zal proberen te slapen.”

Het duurde echter nog lange tijd, voor de slaap zich over het afgetobde en overspannen meisje had ontfermd.

De zon zond de volgende morgen al geruime tijd haar stralen tussen de takken en bladeren op de drie slapenden, voordat deze de ogen openden. Het eerste werk van Odin was, om de paarden te brengen op een terrein, waar ze voorlopig genoeg hadden te eten. Daarna ging hij de wonden van Ising inspecteren, om die dan opnieuw weer te verbinden. Doch dit werk wilde Nita van hem overnemen; vrouwen konden kwetsuren veel beter behandelen, beweerde zij. De jonge man noch Ising hadden er bezwaar tegen, dat het meisje als ziekenverpleegster ging optreden. Ook nam Nita nu de zorg over de poot van Si en de hals van Hors.

Toen mensen en honden hadden gegeten, bleek, dat de voorraad gedroogd vlees zo goed als opgeconsumeerd was. Odin sprak nu: „Gij houdt Ising maar wat gezelschap, Nita, dan ga ik proberen een stuk wild machtig te worden.” Zich hierop tot zijn kameraad wendend, vervolgde de jager: „Ik zal jouw paard maar nemen, Ising, dan kan de hengst wat rusten.”

„Dat is best, jongen, maar dwaal niet te ver weg. Zij van de nederzetting kunnen ook rondzwerven. En ge zijt maar alleen.”

„Ik zal goed uit mijn ogen kijken, maar die troep daar heeft het veel te druk met het bouwen van nieuwe hutten en het begraven van de doden en de verzorging van de gewonden.”

Het meisje sloeg een innige blik op de jonge man en ze sprak bezorgd: „Ik wou, dat je maar weer terug was, Odin.”

De jager lachte. „Misschien heb ik jachtgeluk en dan ben ik heel spoedig weer hier... Neen Si, ge kunt nog niet mee; eerst nog een paar dagen rust houden.”

Een ogenblik later draafde Odin op Mari, de merrie van Ising, over de vlakte met Tor naast zich. En nauwelijks een uur later keerden de drie reeds weer terug. Het paard had nu tevens een reebok te torsen. Toen de jager met de buit over de schouder bij zijn vriend en het meisje arriveerde, zag Nita hem met verwonderde blik aan. „Jullie zijt toch heel andere mensen dan die van onze stam. Ge zijt pas weggereden, Odin, en nu zijt ge alweer terug met een hert.”

„De goede machten helpen ons, gelijk ge ziet,” antwoordde de jonge man.

„Wat zijn de goede machten?”

„Dat weet ik ook niet, Nita, maar volgens Ising sprak diens grootvader, de oude Hari, over de goede machten.”

„Maar grootvader heeft ook een heleboel gezegd, wat men niet kan geloven, wat niet waar kan zijn, Nita,” viel Ising nu in.

Odin wilde deze dag eens lekker eten. Hij ging daarom eerst met het meisje kruiden zoeken, smakelijke en pittige. Toen ze hiermee klaar waren en Nita de groenten in de plas schoon maakte om ze dan vervolgens fijn te snijden, begon de jager met het villen van het hert. Zodra hij hiermede gereed was, ging hij de vuurboor opzoeken, die de laatste nacht zulke goede diensten had bewezen. Spoedig had hij ook nu weer een vuur te voorschijn getoverd.

De jager sneed nu een achterbout van de reebok en ging deze aan het spit braden. Tor en Si zaten met grote belangstelling toe te zien, want de braadlucht streefde aangenaam hun gevoelige neuszenen. Zodra het vlees voldoende was geroosterd, werden er door Nita dunne plakken afgesneden, die met de fijn gesneden groente werden bestrooid. Zelfs Ising, wiens eetlust na zijn verwondingen zeer slecht was geweest, wedijverde met de anderen in het verorberen van een flinke hoeveelheid van het verse en malse vlees. Ook Tor en Si ontvingen hun portie.

Het gezelschap bleef enige dagen ter plaatse bivakkeren. Hoewel het meisje alle angst voor een overval door haar stamgenoten nog niet had afgelegd, begreep ze, dat het nodig was, dat Ising enige tijd rust hield. Diens beenwonde gaf reeds tekenen van genezing, maar een rit op de paarderug zou het genezingsproces niet bevorderen, integendeel licht verstoren.

Odin zorgde voor voldoende wildbraad. Aan de plas werd menige vogel geschoten. Si mocht nu al eens weer mee gaan jagen, want de teef liep niet meer kreupel.

Nita had te kennen gegeven om ook te leren schieten en paardrijden, want mocht het een keer weer eens tot vechten komen, met wie ook, dan wilde ook zij niet afzijdig blijven. Zij wilde haar vrienden helpen en niet tot hun last zijn, zo zeide zij. Wanneer Odin op jacht was, stond of zat het meisje bij Ising aan diens leger en kreeg ze van deze les in het schieten en speerwerpen. Nita met haar felle karakter, dat van doorzetten hield, bleek een goede leerlinge te zijn. Zowel Odin als Ising moest dit na enkele dagen erkennen.

Les in paardrijden kreeg Nita van Odin. Ze vertelde, dat ze de eerste paar dagen na de nachtelijke rit erg stijf was geweest. Ze vroeg of dit telkens het geval zou zijn, als ze de rug van een paard zou bestijgen. De jager stelde haar gerust. Elke dag maakten de twee nu

een korte rit, Nita op de rug van de vertrouwde Hors.

Twaalf dagen had men daar nu al verblijf gehouden in het hout aan de waterplas. Ising, die reeds enige keren voorzichtig een eind had gewandeld, steunende op de schouder van zijn kameraad of van het meisje, begon ongeduldig te worden. Hij was van oordeel, dat men nu wel eens weer een eind verder zou kunnen trekken. „Men zal anders in onze nederzetting gaan denken, dat we nimmermeer terug komen,” zei hij.

Het weer werd nu echter bar slecht; een koude regen en veel wind deed alle lust tot verder trekken verdwijnen. Odin ging aan de windzijde van de slaapplaats een paar huiden spannen en gebruikte de rest der vellen voor een primitief dak voor het lekwater van de boomkruinen.

Nita vond het weer nu ook niet aantrekkelijk voor haar dagelijkse zwemoeningen in de plas. Het meisje was thans weer het oude veerkrachtige figuurtje geworden van de dagen, toen de jagers haar hadden leren kennen. Toen Odin haar op het paard had gehesen en had meegenomen op de nachtelijke rit, droeg ze niet gelijk voorheen, een kapsel van dunne vlechtjes, maar wapperden de haren in wanorde om haar hoofd. Dit was ook nog de eerste dagen, die zij in het bivak doorbracht, het geval. Tries-tig en somber kon ze toen nog lange tijd voor zich uit zitten staren. Met de hulp van Ising had ze later een kammetje van been gesneden en daarmee was de wanorde in haar haardos bestreden en ten slotte droeg ze nu weer haar oude kapsel, bij de opmaak het rimpelloze water van de plas als spiegel gebruikend.

Op een der laatste dagen van het verblijf hier, had Ising bij een tijdelijke afwezigheid van Nita tot zijn vriend gezegd: „Odin, jongen, over enkele dagen zullen we weer in onze oude nederzetting terugkeren. We zullen dan onderdak voor het meisje moeten zoeken.”

„Moeten zoeken?”

„Ja, jullie woning is groot en ruim, Odin, maar ge zijt daar al met velen.”

„Ze zullen haar daar toch met genoeg willen opnemen,” meende de jonge man.

„Dat weet ik ook wel, jongen, maar het zal toch ook bezwaren geven. Ik heb hierover eens nagedacht. Wat zou je er van denken, dat Nita bij mij en de hut kwam en daar de boel schoon hield? Soms vind ik het wel eens erg eenzaam in mijn woning, waarom ik maar veel in het veld ben of bij anderen in de hut zit..... Als mijn vrouw niet zo jong was gestorven, jongen, zou ik misschien een dochter hebben gehad als Nita.”

Odin dacht een ogenblik na en antwoordde toen: „Die oplossing lijkt me heel goed, Ising.”

De daarop volgende dag sprak de oudere jager tot het meisje: „Nita als wij weer bij onze stamgenoten zijn, zult ge in een der hutten worden opgenomen.”

Het meisje zag de jager iets onrustig aan. Wat bedoelde Ising eigenlijk. Op zachte toon antwoordde zij: „Dat denk ik ook.”

De jager vervolgde: „Er zullen vele gezinnen zijn, die je onderdak willen verschaffen, Nita. Maar ik wil je iets vragen. Luistert. Mijn vrouw is al gestorven, toen ze nog maar weinig maanden mijn vrouw was. Kinderen heb ik niet. Ik bewoon alleen een hut en voel me soms erg eenzaam. Ja en nu kom ik met wat ik wilde zeggen..... zou je bij mij willen wonen, Nita en het eten voor ons willen bereiden en de hut schoonhouden? Ik zal je geheel als mijn dochter beschouwen..... Odin vindt het ook best.”

Het meisje trad op de jager toe en terwijl ze met haar vingers door zijn baard woelde, sprak ze langzaam: „Ik zou waard zijn, dat ge mij alleen in de wildernis achterliet, als ik U niet dankbaar in de hut zou volgen, Ising.... en ik zal goed oppassen hoor!”

HOOFDSTUK VI

Weer thuis

Het weer had zich gebeterd en het gezelschap begaf zich op weg naar de oude nederzetting. De last, die Hors vroeger had gedragen, was nu over de drie paarden verdeeld. De oude hengst moest nu echter het meisje torsen. Met schitterende ogen en niet weinig trots zat Nita op de rug van het zwarte paard. Links en rechts van haar reden de beide jagers. De eerste tijd renden Tor en Si vrolijk blaffend voor de paarden uit. Ze moesten hun blijdschap uiten; het bijna werkeloze verblijf in het bivak had hen al dagenlang verveeld.

Ook Nita was vrolijk en opgeruimd. Tot op de laatste dag, dat ze daar in de wildernis hadden gehuisd, was in haar de vrees gebleven, dat de mannen van haar stam op hun spoor zouden kunnen komen en nogmaals een onverwachte overval zouden wagen. Maar nu zouden ze zich gelukkig elke dag een eind verder van die onheilsnederzetting verwijderen.

De tocht vorderde echter slechts langzaam. Odin liet bijna steeds de paarden stappen. De jonge man wilde voorkomen, dat Ising te veel van zijn been met de ternauwernood genezen wonden zou vergen en hij hield er tevens rekening mee, dat Nita pas enige dagen in de beginselen der rijkunst was ingewijd. Slechts een enkele keer en dan nog gedurende weinige ogenblikken, werden de paarden in een kalme draf gezet. Odin vond het bovendien nodig, dat de eerste tijd slechts een klein gedeelte van de dag werd gereden.

Deze langzame verplaatsing van het gezelschap begon Ising te verdrieten. „Als we niet vlugger opschieten, jongen, zullen ze in onze nederzetting nog gaan denken, dat we nimmer weer terug komen”, mopperde hij.

Zijn jonge vriend lachte wat en antwoordde: „Dan zullen ze zoveel te meer verheugd zijn, als ze ons daar zien aankomen. Ik ben voorlopig nog de hoofdman, hoor!”

Op een lichte terreinverhoging in een heidevlakte stond

een eenzame hut, klein en verwaarloosd. En voor die hut zat in het zonlicht een man van middelbare leeftijd. Zijn haren begonnen al te grijzen. Gelijk zijn tijdgenoten was ook deze man gehuld in een dierenhuid. De hoofdharen van de eenzame hadden een buitengewone lengte en hingen in de grootste wanorde naar beneden en zijn gezicht ging bijna geheel verloren in een verwilderde haard. De man zag met onbestemde blik voor zich uit; diepe rimpels op zijn voorhoofd schenen erop te wijzen, dat hij een peinzend, dromer of denker was. Naast zich had hij een aantal bewerkte en onbewerkte geweitakken liggen en een verzameling vuurstenen werktuigjes.

Traag kringelde een dunne rooksluier van het heilig haardvuur uit het rookgat van de hut.

De drie ruiters, die in de verte naderden, hadden de alleenstaande hut opgemerkt en toen ze dichterbij waren gekomen, ook de man, die daar bij scheen te horen.

„Het zal me benieuwen, Ising, of die eenzame daar-ginder aanstonds ook aan de haal zal gaan,” sprak een van de ruiters.

„Ja, mij ook,” antwoordde de aangesprokene, „de kerel moet toch ook al heel slecht van gezicht zijn, als hij ons nu nog niet bemerkt heeft.”

„Merkwaardig, dat die hut daar zo alleen staat.”

„Ja, jongen, maar er zijn steeds vreemde mensen op de wereld geweest.”

„Laten we nu er in draf heenrijden; we kunnen dan eens zien hoe de man zich houdt.”

De beide jagers en het meisje zetten de paarden aan tot een matige draf. Ze hadden nu spoedig de eenzame bereikt. Deze bleek een onverstoorbare natuur te bezitten. Hij was al de tijd, dat de ruiters hem hadden gadeslagen niet van houding veranderd. Ook de dravende paarden en de honden hadden, naar het scheen, geen indruk op hem gemaakt.

Daar stonden de drie paarden met hun berijders voor de kalm op de bodem zittende man. Nieuwsgierig keken Tor en Si naar de onbekende. Ising was juist van plan enkele woorden tot deze te spreken, doch de vreemde-ling voorkwam hem door te vragen: „Wie zijt gij?”

De oudste jager antwoordde: „Ik zou U onze namen kunnen noemen, maar dan weet gij nog niet wie we zijn.”

„Nee, ik zou dat dan nog niet weten”, beaamde de man in de heide. „Gij zijt geen mensen meer.”

„Wat zegt ge?” riep Odin lachend uit.

De onbekende ging met zijn vingers door zijn wanordelijke hoofdharen, ving een paar luizen en wierp deze

in de heidestruiken. Daarop sprak hij langzaam, terwijl zijn ogen een mystieke schittering hadden: „Mensen klimmen niet op de rug van paarden; mensen sluiten geen vriendschap met verscheurende dieren, die gelijk wolven zijn...”

De man wachtte een ogenblik met spreken; had hij een antwoord op zijn woorden verwacht?

Dan vervolgde hij: „Waarom zegt gij niets; gij kunt niet antwoorden, ik wist het... De wind en het vuur, de sterren en de vogels hoog boven ons, ze hadden me al verteld, dat gij zoudt komen.”

Weer kon Odin niet nalaten te lachen.

Toornig klonk nu de stem van de zonderling. „Gij lacht?” Gij lacht om de woorden van een man, die veel ouder is dan gij zijt? Gaat liever beven en voor de komende dagen vrezen.

Hebt ge dan niet gezien, dat de zon elke dag roder van kleur wordt? Ze zal rood worden als het verse harte-bloed van het jachtwild. Er is reeds bloed en vuur en nood gekomen over de mensen en dat was slechts een begin...” Het gezicht van de eenzame had nu een onheilspellende uitdrukking gekregen. „En gij, gij zijt de helpers van de boze machten!”

Nita werd onrustig door de dreigende woorden van de zonderlinge man. Ze zag met schuwe blik naar Ising. Deze was het dwaze geklets, zoals hij het beschouwde, van de onbekende ook moede. Hij vroeg nog: „Woont ge hier alleen of wonen er nog stamgenoten van U in de buurt?”

De eenzame grijnslachte, ving weer een paar luizen en antwoordde: „Kunt ge niet meer zien of wilt ge niet meer zien? Ziet ge dan niet de rook naar de hemel stijgen achter gindse bomen? Daar wonen anderen... Gaat weg nu, ik heb geen tijd meer.”

De ruiters gingen hun tocht weer voortzetten.

„Ik ben blij, dat we weer bij die vreselijke man vandaan zijn,” merkte Nita op. „Gaan we nu naar die nederzetting, Odin?” Er sprak angst uit de stem van het meisje.

De jonge man begreep, dat het meisje vrees had voor de man en diens stamgenoten. Hij stelde haar gerust. „Nee, waarom zouden we daar heen gaan? De mensen zouden toch maar weer angst voor ons hebben of ons vijandig gezind zijn. Ge hebt aan die wonderlijke man wel begrepen, dat ze hier geen paarden en honden hebben, waar ze als vrienden mee omgaan.”

„Die man scheen toch helemaal niet bevreesd te zijn,” merkte Nita op.

„Hij verbeeldt zich misschien, dat hij een verbond heeft gesloten met zijn duistere machten,” spotte Ising.

„Hebt ge wel gezien, dat hij om zich heen een aantal geweitakken had liggen?” vroeg Odin.

„Ik heb er wel een paar gezien,” zei het meisje.

„De man had hierin allerlei dierfiguren ingesneden. Als je die dingen bij je draagt, word je tegen de dieren beschermd, die afgebeeld zijn,” verklaarde de jeugdige jager. „Sommige mensen menen werkelijk, dat dit het geval is.”

De reizigers waren nu zover gekomen, dat ze de hutten der nederzetting zagen liggen. Ze stonden in een kring, maar een groot aantal was er niet. Enige grotere en kleinere mensen scharrelden wat om de bouwsels van takken en riet en leem, toen de ruiters het gehucht in het gezicht kregen. De bewoners hadden nu ook de kleine reizigerstroep opgemerkt; een paar van hen wezen met hun arm in de richting van dezen. Maar het was weer gelijk als voorheen; in een oogwenk waren al de stamgenoten in hun woningen verdwenen.

„Wij schijnen toch verschrikkelijke wezens te zijn,” merkte Ising lachend op.

De mensen van de nederzetting konden echter zonder bezwaar al gauw weer uit hun bouwsels te voorschijn komen, want de bende, die hen zoveel schrik had aangejaagd, was spoedig weer uit het gezicht verdwenen.

De volgende dag gebeurde het, dat de ruiters een troep paarden verrasten, die achter een uitloper van een bosgebied hadden lopen te grazen. Zodra deze dieren hun soortgenoten, de mensen en de honden bemerkten, gingen ze in snelle draf over de vlakke vluchten, achtervolgd door de lawaaimakende Tor en Si. Dit gedreun van paardehoeven zo dicht in de buurt en het gezicht van de andere vertegenwoordigers van hun geslacht deed ook de rijdieren onrustig en schichtig worden. Ineens scheen weer de oude geest, die zoveel duizenden jaren in deze diersoort had gezeteld, geheel wakker te zijn geworden. De vrijheidsdrang, steeds ongebreideld, van het echte dier der steppe en vlakke, kwam weer naar boven en trachtte een ogenblik het juk der gevangenschap of vrijheidsbe-knotting weer af te werpen.

Gelukkig hield Hors, de oude knaap, zich vrij rustig. Nita wist hem dan ook in toom te houden, hoewel ze zweette van grote inspanning en zenuwachtigheid.

Veel wilder gingen de beide andere paarden tekeer. Was het niet, dat ze al jarenlang op de rug van de dieren over de vlakke hadden geraasd en de paarden goed hadden leren kennen en beheersen, dan waren Ising en Odin

zeker onzacht met de bodem in aanraking gekomen. Vooral Odin's jonge hengst steigerde wild en stond recht op zijn achterbenen, maar de jonge man was als het ware vastgekleefd op de paarderug. Toen eindelijk de paarden weer tot rust waren gekomen en ook de honden, zwaar hijgende, terugkeerden, droop de mannen het zweet van het lichaam. Maar ook de paarden verrieden hun heftige emotie door het schuim op mond en borst.

Nu deze ontmoeting achter de rug was, stapten de dieren weer in een kalm tempo verder. Wederom had de mens gewonnen van het lichamelijk zoveel sterkere dier.

„Ge hebt U buitengewoon goed gehouden, Nita”, prees Odin zijn gezellin. „Ik was eerst bang, dat ge Hors niet de baas zoudt blijven.”

„Ik was er zelf eerst ook wel wat bang voor”, antwoordde het meisje. „Het kwam ook zo onverwachts. Ik had nimmer kunnen denken, dat zo iets nog zou kunnen gebeuren; de paarden zijn anders altijd zo mak en goed, ze doen wat wij van hen verlangen. Maar bij Sator en Mari vergeleken was Hors nog heel kalm. Ik zag jouw paard op zijn achterste benen staan, Odin, en ik was angstig, dat het achterover zou slaan..., ik zal er vannacht vast van dromen.”

„Ising en ik hadden het een ogenblik ook moeilijk, Nita. Maar het is gelukkig weer voorbij.”

„Het is nog maar zo korte tijd, dat de paarden de mensen dienen, dat ze als vrienden met elkaar omgaan, Nita,” sprak nu Ising. „Het was Odin's vader, Eko, die het eerste jonge dier met de lasso ving. Het was Hors, die nu al oud is, wiens snuit al grijs is. Ik was daarbij en ook Wulfing, Eko's broeder. Maar als er veel over de wereld is gegaan en als er zeer vele koude en warme getijden zijn geweest en er steeds weer jonge paarden bij de mensen in de nederzettingen zijn geboren en opgegroeid, dan zullen de dieren eindelijk de herinneringen aan het vrije leven op de wijde vlakten gaan verliezen. Maar dat zal wel lang duren”.

De oudere jager zweeg een ogenblik, dan vervolgde hij: „Ja, die Eko, Odin's vader. Ik heb zo heel veel tochten met hem gemaakt. Hij was nog jong, toen maakte hij al een tocht van vele dagen, geheel alleen, zonder paarden en zonder honden. Hij was toen zo oud als Odin nu. In de nachten liep hij door de onbekende wildernis, overdag sliep hij... Hij dorst alles, die Eko, die mijn beste vriend is. Hij doodde alleen een wolf en een beer en een eland en toen ze eens met een grote troep joegen op een oeros, toen was hij het, die het dier van dichtbij aanpakte en het doodde. Eko schoot nooit mis en

zijn werpsperen troffen altijd doel... Gij zult Eko nu spoedig zien, Nita, hij is goed en rechtvaardig... hij is altijd mijn vriend geweest."

Ising had in Nita een dankbare toehoorder gehad. De jager raakte eigenlijk nooit uitgepraat als hij het had over zijn vriend Eko. En de vriendschap, die hij had voor en de toewijding, die hij betoonde aan deze, had hij ook voor diens zoon Odin, wiens beschermer hij meende te moeten zijn.

De tocht verliep nu verder zonder emoties. Nog eenmaal zagen de reizigers in de verte enige hutten staan. Ze gingen deze echter niet bezoeken; ze begonnen zeer naar eigen woonoord te verlangen. Het been van Ising was weer zo goed als geheel genezen en het laatste deel van de tocht werd dan ook in een sneller tempo afgelegd.

Het weer was wederom slecht geworden en toen de kleine kolonne eindelijk het bosweggetje naar eigen nederzetting voor zich zag, waren ze doornat van de aanhoudende regen, die ze urenlang hadden getrotseerd.

Tor en Si hadden het laatste eind hun ongeduld niet meer weten te bedwingen, waren vooruit gesnel en hadden de gehele stam reeds gealarmeerd. Oud en jong snelden toe om de reizigers te ontvangen. Gediensstige vrienden brachten de paarden naar de kraal. Uitermate verwonderd stonden echter de meeste stamgenoten te kijken naar het onbekende meisje, dat daar ook was komen meerijden en dat te paard was gezeten als een volleerd ruiter. Een vrouw op een paard! Neen, dat had de nederzetting van Ulk en Eko nog niet meegemaakt. Wie was zij toch, die vreemde jonge vrouw, die haar haren op zo'n bijzondere manier droeg?

Odin vertelde met een paar woorden aan zijn moeder, wie het onbekende meisje was, dat met hen was meegekomen. Else verzocht Ising en Nita om haar te volgen naar haar ruime woning. De doornatte en huiverig geworden reizigers zaten nu spoedig aan het verwarmende en drogende haardvuur. Het gehele gezin van Eko was mede in de woning aanwezig en Odin, die de vragende blikken opmerkte, die zijn ouders en broeders en zusters op het onbekende meisje wierpen, begon direct te vertellen, hoe het kwam, dat Ising en hij een jonge vrouw hadden meegenomen.

In de grootste spanning luisterden allen naar het verhaal van de jager. Toen deze verhaalde, dat men Nita had opgesloten in een hut bij een dode en dat het meisje zelf ook gedood zou worden, zag Else, die naast de jonge vrouw was gezeten, dat de herinnering haar te machtig

werd en dat tranen in haar ogen verschenen. De vrouw van Eko sloeg haar arm om de nieuweling en fluisterde deze in het oor: „Ge zult het goed bij ons hebben, Nita.”

Daarna kwam het verhaal over de redding van het meisje en Ising zorgde ervoor, dat de daad van de „jongen” op het voordeligst uitkwam. „En toen ik daar onmachtig neerlag, reed de jongen in de nacht naar de nederzetting, stak die in brand en kwam daarna weer bij me terug met Nita voor zich op Sator.”

Eko had enige malen goedkeurend geknikt tijdens het verhaal, Odin's broeders juichten over diens daad, maar Else had bezorgd het hoofd geschud.

„Ik begrijp nu, waarom het zolang heeft geduurd, voordat jullie weer terugkeerden, zodat wij allen erg ongerust waren geworden,” sprak Eko's vrouw. „Maar ge hebt toch aan grote gevaren bloot gestaan.”

„O, dat is al weer voorbij,” troostte Odin.

Ising deelde mee, dat ze hadden afgesproken, dat Nita bij hem zou komen inwonen.

„Dat kan wel zijn, maar vannacht blijven jullie hier, want in jouw hut zal het nat en koud zijn. Maak daar morgen eerst de boel schoon,” meende Else.

„Ik ben erg blij, dat jullie terug bent, want hier zijn dingen gebeurd die niet erg plezierig zijn en we weten eigenlijk niet hoe we hierop moeten handelen,” begon nu Eko. „Ongeveer een maand geleden is een nieuwe stam gekomen en die heeft zich in de buurt gevestigd, daar waar wij ook joegen. De nederzetting telt bijna hetzelfde aantal hutten als de onze. Ons jachtgebied is daardoor kleiner geworden.”

„Twee dagen geleden waren Wulfing en Gerling met paarden op jacht en ze rustten een ogenblik aan een bosrand. Toen werden ze omsingeld door negen jagers, die hen zeiden, dat onze stam moest gaan verhuizen. En ze namen de paarden af.”

Odin's gelaat werd rood van kwaadheid en hij vroeg op heftige toon: „En lieten Wulfing en Gerling dit zo maar toe?”

„Gelukkig wel,” antwoordde zijn vader, „want anders hadden zij beiden het leven erbij ingeschoten.”

Peinzend zaten de drie mannen een tijd voor zich uit te staren. Het was Odin, die het gesprek weer begon: „Onze stam gaat toch niet vluchten voor die anderen, vader? Wij hebben hier toch de oudste rechten!”

„De jongeren willen blijven om met de andere stam te strijden. Ouderen zeggen, dat het beter is, dat we gaan verhuizen, omdat er wel meer goede jachtvelden zijn

en het wild hier zeer schaars begint te worden", lichte Eko toe.

„We wijken niet," riep Ising. „Bezat die vreemde stam reeds paarden, kunnen de kerels rijden?"

„Neen."

„Hebben ze honden?"

„Neen".

Nadrukkelijk sprak Ising nu: „De paarden komen terug, Eko en die vreemde stam is spoedig uit deze streek verdwenen."

Een ogenblik heerste er stilte in de woning. De huisgenoten van Eko begrepen, dat er ernstige dingen zouden gebeuren. Ze kenden Ising en wisten, dat hij volvoerde, wat hij zich voorgenomen had en dat Odin hem in zijn plannen zou bijstaan.

Na een poos zei Else met een stem, waarin vrees was te beluisteren: „Steeds zijn het de paarden, waardoor onenigheid ontstaat tussen de stammen. Eerst wilde men Ising en Odin de dieren afnemen en nu weer dit."

„Ik heb moeten vluchten, omdat onze stam een slechte daad wilde doen en nu dreigt er hier ook een twist," zei Nita mistroostig.

„Zo ver is het nog niet," troostte Eko. „Die vreemde stam zal zich nog wel eens bedenken, voor hij iets tegen ons onderneemt."

„Is het nog niet mooi genoeg, dat zij twee van onze paarden hebben gestolen en een deel van ons jachtgebied van ons hebben geroofd," ging Eko verder met bitterheid in zijn stem.

Het gesprek over dit onderwerp werd nu afgebroken. Else deelde vlees rond, gekookt in een gebakken lemen pot. Een dergelijke spijs was voor Nita iets geheel nieuws; ze had nog nimmer een stuk aardewerk gezien, dat men maar zo op het vuur kon zetten, zonder dat het verbrandde.

Deze avond en nacht bleven Ising en Nita in de woning van Eko.

De volgende morgen vertrokken de twee naar Ising's hut om deze op te ruimen, van nieuwe legersteden te voorzien en een haardvuur aan te leggen. Enige schoonmaak was ook wel nodig, daar tijdens de afwezigheid van Ising de honden de hut soms als slaap- en speelplaats hadden benut.

Ising en zijn aangenomen dochter waren nog druk bezig met het zuiveren van de woning, toen Odin verscheen met Wulfing en Gerling. De drie gingen zitten op een bank bij het vuur en Ising nam bij hen plaats.

„Mannen, vertel ons nu eens precies hoe het met de

paarden is gegaan, hoe die kerels ze hebben geroofd," vroeg Odin, zich tot Wulfing en Gerling wendend.

De beide jagers verhaalden nu uitvoerig hoe ze overvallen waren geworden. Ze hadden zich eerst nog willen verzetten, maar al die kerels hadden boog en speren gereed gehad.

„Waar ligt die nieuwe nederzetting," vroeg Ising.

„Ge kent toch de plas, die niet ver van de rivier ligt en waaruit een kleine beek naar de grote rivier loopt. Daaraan staan de hutten," antwoordde Wulfing.

„Dicht erbij ligt het bos, waarin Eko eenmaal een beer doodde, geheel alleen," verduidelijkte Gerling nog.

„Ja, ja, nu weet ik waar het is," sprak Ising. „En hoe groot is die nederzetting?"

De beide jagers waren er voorbij gereden, maar hadden het aantal hutten niet precies geteld; zij geloofden niet, dat er zoveel waren als in de eigen nederzetting.

Toen Wulfing en Gerling waren vertrokken, sprak Odin tot zijn oudere vriend: „Wij moeten de paarden weer ophalen, Ising."

Zijn vriend antwoordde: „Juist. En wel zo spoedig mogelijk, jongen!"

Nita had tijdens haar verdere schoonmaak het gehele gesprek tussen de vier mannen kunnen horen. Zij had er zich niet in gemengd, toen Odin en Ising waren overeengekomen om de gestolen paarden zo spoedig mogelijk terug te halen, maar een zorgelijke trek was op haar gezicht verschenen.

HOOFDSTUK VII

De wilde jager en zijn vriend

Het was in de nacht, volgende op de dag, waarop Ising en Odin hadden besloten, dat de gestolen paarden zo spoedig mogelijk weer terug moesten komen.

De stamgenoten in de nederzetting van Fullo, de hoofdman der paardendieven, lagen in diepe rust. De haardvuren in de hutten had men niet bestopt, doch zacht brandende gehouden, want het was ruw en koud weer. De deuropeningen in de woningen waren met matten van vlechtwerk of huiden afgesloten. De harde wind blies door alle reten en kieren van het vlechtwerk der wanden en langs de slecht-sluitende afdekking der deuropening en loeide rond de hutten. De regen kletterde op het dak en tegen de wanden en hier en daar siepelde het water in de gebouwtjes.

Midden in de nacht werd het stamhoofd een weinig onzacht gewekt door zijn vrouw. „Fullo, hoort ge niets?” vroeg ze onrustig.

Nog slaapdronken, doch wat uit zijn humeur luisterde de man een ogenblik en sprak toen nijdig: „Ja zeker, ik hoor wel iets; ik hoor de wind gieren en brullen, ik hoor de regen neerkletteren. Moest je me daarvoor wekken in de zwarte nacht?”

„Ik hoorde de paarden op de bodem stampen, het was alsof ze liepen. Wat doen ze hier toch met die grote dieren,” mopperde de vrouw.

„Dat zijn zaken, die alleen de mannen aangaan. Vrouwen hebben zich hiermede niet te bemoeien,” antwoordde de hoofdman.

Een ogenblik zwegen beiden. Toen sprak de vrouw: „Hoort ge het nu dan?”

Ja, nu had haar man ook enig gerucht gehoord daar buiten. Werktuigelijk zocht hij naar een speer, maar voelde er overigens blijkbaar nog niemendal voor om zijn hoofd buiten de hut te steken in deze zwarte, onstuimige nacht. Als zovelen had ook Fullo tot devies, dat men

nimmer de voorzichtigheid uit het oog mocht verliezen.

Opeens werd nu een duidelijk paardengetrappel gehoord en een duidelijke mannenstem riep iets, dat uitklonk boven het gerucht van regen en wind. „De wilde jager haalt de paarden terug. Fullo, verdwijn spoedig met Uw stam.”

Hierop volgde gedreun van paardehoeven, dat spoedig wegstierf.

Nu kwamen uit de hutten voorzichtig gedaanten sluipen. De geluiden, waardoor de mensen zo onverwachts uit hun slaap waren opgeschrikt, deze waren thans verstorven. Maar toch namen de mannen, die zich in de donkere nacht waagden, nog alle omzichtigheid in acht; men kon nooit weten!

Op de halve-cirkelvormige ruimte, waaromheen de hutten waren gebouwd, kwamen de stamgenoten bijeen. Hier hadden zo straks nog de beide paarden gestaan, gebonden aan een in de grond gegraven stevige paal. Maar nu stonden de dieren daar niet meer. De wilde jager had ze weggehaald.

De mannen moesten erkennen, dat het een brutaal stukje was de paarden uit de huttenkring weg te halen. Maar ze waren hevig verontwaardigd en ze uitten heftige verwensingen tegen de wilde jager en diens stam. Al de mensen daar moesten verjaagd of uitgeroeid worden en de paarden en tamme wolven moest men buitmaken. Fullo zeide, dat men de dag diende af te wachten en dan te overleggen wat de stam te doen stond. Weggaan of gehoor geven aan het duidelijke en brutale dreigement van de wilde jager, daaraan dacht hij niet en evenmin een der andere mannen.

De stamgenoten verdwenen spoedig weer in de hutten; deze nacht lokte niet uit tot langdurige besprekingen en allerminst tot een onmiddellijke actie. De vrouw van de hoofdman zeide, toen haar man de woning weer had betreden: „De paarden zijn dus weg. Ik had je tijdig genoeg gewaarschuwd, Fullo. Ge hadt die dieren hier echter niet naar toe moeten halen. Dat was beter geweest; er komt nu strijd van.”

Het opperhoofd bromde: „Houd je mond en ga maar slapen. De paarden, al de paarden van ginds komen naar hier!”

Het liep al tegen de morgen, toen Ising en Odin met hun rijdieren en de gestolen paarden in hun nederzetting terugkeerden. Aan de kim begon het reeds te dagen. Toen ze de dieren naar de kraal brachten, kwamen de stamgenoten uit de hutten snellen en werden ze luidruchtig toegejuicht.

„Een brutaal stukje, wat jullie daar hebt uitgehaald, mannen,” prees Ulk.

„Welneen, het was maar kinderspel,” antwoordde Ising. „Maar we spreken nog wel nader met die stam.”

Nadat de paarden op hun terrein waren gebracht, begaven de beide mannen zich met Eko naar diens woning, omdat ook Nita zich daar bevond. „Nita is bij ons gebleven,” sprak Else, „toen jullie wegreden, Odin. Ze was angstig, alleen in de hut. Maar ik ben ook blij, dat jij en Ising weer terug zijt. Ik vond het zo'n vreselijke rit in de donkere nacht.”

Odin antwoordde alleen met de luchthartige lach, die ook zijn vader in diens jongere jaren zo vaak om de lippen lag.

De mannen verwachtten, dat de andere stam nu wel iets tegen hen zou ondernemen. Men bleef daarom in de buurt omdat ze in geen geval de kans wilden lopen te worden overvallen. In de nacht bleven er een paar mannen in de bosrand, met de honden. Enige dagen waren voorbijgegaan en er was nog niets gebeurd.

Het weer had zich inmiddels gebeterd. De zon had al weer een paar dagen het aardrijk gestoofd en een stevige oostenwind ruimde alle restanten van de regenval op. In de avond van de vijfde dag na de bevrijding der paarden maakten Ising en Odin hun vertrouwde rossen weer voor een tocht gereed. Niemand, behalve Eko, wist wat de beide jagers nu van plan waren. Maar toen Nita zag, dat Odin de vuurboor op de rug van de hengst pakte en dat Ising een grote bundel licht brandbaar materiaal in een huidenzak stopte en deze op zijn rijdier vastbond, toen begreep ze wat er deze nacht ging gebeuren. Daarginder zouden straks in grote angst de mensen uit hun brandende woningen vluchten.

Het meisje vond het verschrikkelijk, dat de beide mannen, die ze zo hoog vereerde, wederom een gevaarlijke tocht gingen ondernemen. Maar wat kon ze er tegen doen? Ze kon ze immers niet van hun voornemen terug houden en als ze dit wel had gekund, had zij dan het recht daartoe? Deze mannen reden uit om hun eigen stam te beschermen en een vreemde stam te bestraffen en te tuchtigen, die de mensen hier het leven lastig of zelfs onmogelijk wilde maken.

Met vele anderen bracht Nita de beide jagers langs het bospad tot de vlakte en ze bleef ze na-ogen tot de duisternis Ising en Odin met hun paarden en Tor en Si geheel had opgeslokt. Toen vluchtte het meisje weer naar de woning van Eko en Else. Neen, als Ising en Odin een gevaarlijke rit ondernamen, dan kon zij het niet in

eigen hut uithouden. Liever was ze met hen uitgereden om te trachten hen behulpzaam te zijn. Het was daarom nodig, dat ze beter leerde schieten en paardrijden, zo meende Nita. Met een huivering dacht ze ook aan de eenzame verschrikkelijke man, die had gezegd, dat er spoedig meer mensenbloed zou vloeien.

Met Odin's moeder zat het meisje nog een tijd de onderneming van de beide jagers te bespreken. Else had al reeds gemerkt, dat Nita meer dan gewone belangstelling koesterde voor haar zoon en met haar voelde Odin's moeder ook zo goed, dat de beide mannen zich in een gevaarlijk avontuur hadden gestort. Zo straks had Else haar zoon nog gesmeekt op te houden met de strijd tegen de vreemde stam. Odin had geantwoord dat de strijd zou eindigen, zodra die brutale indringers weer waren vertrokken en wel zo ver mogelijk en ook geen dag eerder.

De beide vrouwen waren van oordeel, dat Ising en Odin meer van plan waren dan alleen de brand in het huttdorp te steken. Ze hadden immers een flinke voorraad gedroogd vlees meegenomen en ze hadden gezegd, dat het zeer wel mogelijk kon zijn, dat ze enige dagen weg zouden blijven.

Eko kon ook niet ontkennen, dat Ising en Odin soms al te onstuimig waren, maar in zijn hart was hij nog dezelfde avonturenzoekende man van vroeger gebleven. De zorg voor zijn gezin hield hem thans vaak terug van allerlei gevaarlijke ondernemingen, maar intussen benijdde hij Ising en zijn zoon dikwijls.

Verschillende jonge mannen hadden de beide jagers aangeboden om met hen mee te gaan, toen ze hadden gehoord, dat deze weer tegen de vreemde stam zouden optrekken. Ising en zijn vriend hadden dit niet nodig gevonden. Eko had op zich genomen te zorgen, dat de nederzetting nog een tijdlang dag en nacht bewaakt zou worden door mensen en honden. Zelf lag de hoofman elke nacht in de bosstrook om de plas, het oog steeds gericht op de vlakte en acht gevende op elk geluid, dat van het veld kwam.

Anders dan de vorige keer, toen de beide jagers naar de nederzetting van de vreemde stam reden en de nacht donker was en de regen onafgebroken op hen was neergekletterd, zo geheel anders was nu de situatie. Nu zonden maan en sterren hun licht over de vlakte en er woei een droge oostenwind. Ising en Odin reden thans met een grote omweg de nederzetting voorbij om dan van de andere zijde deze te naderen.

Er was niet het minste gerucht in de nederzetting en

de vrouw van Fullo waarschuwde haar man thans niet, dat er vermoedelijk iets niet in orde was. Het was stil in de gehele omgeving en rustig sliepen de stamgenoten. Alleen de oostenwind, die over en rond de hutten woei, gaf enig teken van leven en snerpte soms door de reten in de wanden der woningen.

Tot daar opeens weer die vreselijke strijdkreet van die kerel op het paard de stille verscheurde, begeleid door het onheilspellende geluid van de tamme wolven. Donnerend dreunden meteen de paardehoeven langs de hutten. Onverwacht opgeschrikt was de ganse bevolking van het gehucht ineens helder wakker. Werd de nederzetting aangevallen door de gehele andere stam? De hutbewoners weifelden een oogenblik om zich naar buiten te begeven. Nu stierven de hoefslagen weer weg. Maar wat was dat? Sloegen de bliksems niet uit de hemel om alles in de omgeving in vuur te zetten? Door alle reten en spleten drong van buiten licht in de woningen. Vrouwen en kinderen gilden van angst en de mannen wisten niet beter te doen dan verwensingen en vervloeking te uiten, maar niemand wilde de eerste zijn om zich naar buiten te begeven. Een onbestemde angst verlamde de mensen.

Maar daar had het vuur, dat de brutale ruiters zo kwistig op de daken hadden gegooid, zich reeds zo sterk in het riet en rijswerk ingevreten, dat men dit hoorde knapperen en vonken vielen naar beneden. In dodelijke vrees renden de bewoners nu naar buiten om te zien hoezeer de vlammen reeds over hun woningen dansten om deze te verteren.

Krijgende vrouwen en huilende kinderen stonden het vernietigingswerk wanhopig aan te zien. Enkele vrouwen snelden nog weer in de brandende hutten om een heel klein kind of enig gebruiksartikel naar buiten te halen. De mannen balden hun vuisten, uitten woedende kreten, die om weerwraak riepen en trachtten hun wapentuig nog te redden. Er heerste een wraakgierige stemming.

Op een voor een boogschot veilige afstand, doch nog goed zichtbaar voor de mensen uit de nederzetting, stonden daar thans rustig de beide paarden op wier rug de wilde jager en zijn helper gezeten waren. De verwensingen, die de mannen van de vreemde stam tegen hen uitstieten, schenen hen volkomen onverschillig te laten. Ze hadden niet anders verwacht. Toen Ising en Odin zagen, dat hun opzet gelukt was, de verzameling hutten tot één vlammenzee was geworden, wendden ze hun paarden en in galop verwijderden ze zich in de richting van eigen nederzetting.

Wat eenmaal de verblijven, de woningen waren geweest

van de stamgenoten, het waren spoedig nog slechts smeulende hout-, riet- en hooiresten. Men zou genoodzaakt zijn om het verdere deel van de nacht in de open lucht te kamperen. Met tranen in de ogen stonden de vrouwen bijeen te weeklagen. Ook de mannen groepten bij elkaar.

„Is het nu eindelijk tijd om die andere stam af te straffen?” vroeg met verontwaardiging in zijn stem een grote, zwaar gebouwde kerel. „Waren wij maar eerder gegaan, dan was dit niet gebeurd. Maar gij hebt telkens maar willen uitstellen.”

Het opperhoofd antwoordde de spreker niet. Hij scheen in tweestrijd te zijn omtrent de te volgen gedragslijn.

De forsgebouwde man vervolgde: „Als we onze hutten weer opbouwen hier, branden deze spoedig ook weer af.”

„We zouden dan wachten moeten uitzetten”, antwoordde Fullo.

Een derde man viel in: „Voor hoe lang? Elke nacht? We zullen nooit rustig kunnen zijn.”

De eerste spreker riep thans: „Het is nu tijd om toe te slaan. Nog deze nacht. Ze zullen ons daarginder direct nog niet verwachten.”

Een andere meende: „Gij hebt gelijk, Ansing. Pakken wij niet aan, dan kunnen we beter als bange kinderen wegtrekken.”

De meeste mannen, allen nog vol woede over de daad van die twee vreemde kerels, waren het met hen eens, men moest direct een aanval doen op de andere nederzetting. Het werd een ogenblik een felle woordenwisseling. De meer bezadigden onder de stamgenoten, die het liever niet tot een krijg wilden laten komen, moesten het pleit verliezen. Fullo hield zich angstvallig onzijdig.

Er werd besloten om onmiddellijk op te rukken. Alles wat in de nederzetting een wapen kon hanteren, van de half-volwassen jeugd tot de grijskoppen, de laatsten op een tweetal minder validen na, marcheerde al spoedig in de heldere maannacht in de richting van de gehate nederzetting. Fullo en de reus hadden de leiding van deze goed gewapende troep.

De krijgers liepen met een zeer snelle pas. Van hun kant wilden zij de andere nederzetting nu verrassen. Er werd tijdens de mars weinig gesproken. Zodra de kolonne de nederzetting dicht zou zijn genaderd zouden de beide leiders nadere aanwijzingen geven en ieder persoon zijn plaats bij de aanval aangeven.

Men vermeed het om dicht langs bosgebieden te marcheren om van daaruit niet onverwachts bestookt te kun-

nen worden. Men verwachtte wel geen overval, althans voorlopig niet, maar men kon immers niet weten.

Toch zou al spoedig blijken, dat men nog niet voldoende de veiligheid in acht had genomen. De troep had ruim drieduizend schreden afgelegd, toen ze een kleine boomgroei zou passeren. Deze bestond slechts uit een viertal grove dennen met enkele jeneverbesstruiken. Ze was zo weinig betekend, dat de mannen er niet aan dachten om deze te mijden. Ze wilden ze dan ook rakelings passeren. Zodra de troep de boomgroep echter dicht was genaderd, schalde weer de strijdkreet van die vreselijke wilde jager over de vlakte en een aantal pijlen vloog in een zeer snel tempo in de groep marcherende mannen. En voordat de hopeloos verraste mannen hun bogen hadden aangelegd, daverden de paarden van de twee kerels over de vlakte, geflankeerd door de huilende tamme wolven.

Er heerste een ontzettende verslagenheid onder de wrekerstroep, die hier zo machteloos stond tegenover haar snelle tegenstanders. De beide leiders, die aan de spits der kolonne hadden gemarcheerd, waren door een zware pijl in de borst getroffen. Twee anderen hadden een schot in een been, een drietal was een pijl in arm of schouder gedrongen. Eén der aanvoerders, de reus, was er erg aan toe. De pijlspits was in zijn hart gedrongen en na een korte poos was de man gestorven. Doch ook Fullo was ernstig gewond en hij lag op de bodem uitgestrekt.

Alle drang om verder te gaan was eensklaps verdwenen bij de mannen. Het was alsof thans alle strijdlust volkomen bij hen was gedoofd. Wat moest dit worden? Men was nog maar pas op weg en nu reeds dit. Men kon wel dreigementen uiten tegen de wilde jager en diens kameraad, maar, zo meende één der oudere mannen, het was nu wel volkomen duidelijk, dat deze een verbond hadden gesloten met boze machten. Een verdere strijd zou daarom de stam nog veel duurder komen te staan.

Twee draagbaren werden gevlochten van takken en daarop werden de dode reus en de zwaar gewonde hoofdman gelegd. En nadat men de kwetsuren van gewonden zo goed mogelijk had verbonden, werd de terugtocht naar de vrouwen en kinderen weer aanvaard. Het was een droeve stoet. Eén der mannen hinkte, een andere moest steunen op de schouder van een kameraad. Elke draagbaar werd getorst door vier mannen.

Een nieuwe huilpartij brak los onder de vrouwen en kinderen, toen de geslagen troep met haar droeve vracht weer terugkeerde op het terrein van de vernielde nederzetting. Op de plaats, waar omheen voor enkele uren nog

de hutten in hoefijzervorm stonden, doch nu nog de puinen lagen, overlegden de mannen thans. En hun gezichten stonden ernstig. Kort was echter slechts de beraadslaging. Uit de gesproken woorden zou men kunnen opmaken, dat de stam nu nog slechts één wens had. Weg van hier! Zo ver mogelijk!

Het was nog maar kort dag, toen een grotere karavaan het terrein der vroegere nederzetting verliet. Het opperhoofd werd nog op de draagbaar meegevoerd, maar het lichaam van de dode Ansing had men begraven. Thans liepen ook de vrouwen en kinderen in de stoet, die zich in een langzaam tempo in zuidelijke richting bewoog.

In de avond van de derde dag na hun vertrek kwamen Ising en Odin weer aanrijden in hun nederzetting. Ze hadden een lange afstand achter de rug, die ze meest dravend en galopperend hadden afgelegd. Alleen het laatste eind hadden ze de paarden kalm laten stappen, opdat deze niet al te zeer bezweet in de kraal behoeften te worden gebracht.

Nog steeds lagen de wachten in de bosrand. Ze werden echter nu teruggeroepen, omdat er geen gevaar voor een overval meer dreigde. De beide jagers deden verslag van hun optreden tegen de vreemde stam. Deze was nu al drie dagen trekkende en ze scheen nog verder te willen gaan. Het scheen alsof er een vreselijke angst in de mensen was gevaren.

De stam van Ulk en Eko gevoelde zich nu geheel opgelucht. Men kon morgen weer zonder gevaar grotere jachttochten ondernemen. Dankbaar waren allen gestemd jegens de beide jagers, die hen van de dreigende vreemde stam hadden verlost zonder dat het de eigen gemeenschap ook maar één druppel bloed had gekost.

Ising en Odin waren gezeten in de woning van Eko, waar ook Nita zich nog bevond. Het was een grote opluchting voor de vrouwen, dat de jagers over wie ze enige dagen in angst hadden gezeten, hier weer bij hen zaten. Else, die druk bezig was om een vette vleessoep te koken voor de beide mannen, zag toch nog enigszins bezorgd naar haar zoon, toen ze zei: „Jullie zult toch wel erg vermoed zijn.”

Lachend antwoordde Odin: „Welneen, ik denk, dat Sator en Mari, en Tor en Si meer moe zijn dan wij.”

„Kijk eens,” sprak nu Ising. „Tor en Si hebben de hondenfamilie niet opgezocht, maar zijn ons naar hier gevolgd. Ze schijnen te menen, dat ze nu steeds aan onze zijde moeten blijven. Ze hebben de laatste tijd ook zoveel met ons meegemaakt... Kom eens hier, jongens,” sprak de jager tot zijn grijze vrienden. Toen deze zich tegen

hem aandrukten begon hij de dieren te liefkozen. Ook Odin boog zich nu over tot de ruige kameraden.

„Vader,” sprak thans de jongere jager, „wat is het een groot geluk geweest, dat gij zo lang geleden zijt begonnen om paarden te vangen en aan ons dienstbaar te doen zijn. Zonder paarden zouden wij die vreemde stam niet zo gemakkelijk hebben kunnen verdrijven. Misschien hadden we dat dan in het geheel niet gekund.”

HOOFDSTUK VIII

Zomertijd

De volgende morgen zaten Nita en Ising rustig bijeen in hun hut. Het meisje had het eenvoudig verblijf in de dagen, die ze hier nu in de nederzetting had vertoefd, van binnen werkelijk opgeknapt. Ising had als alleenwonnend manspersoon de boel jarenlang maar een beetje laten rommelen en Nita was dan ook genoodzaakt geweest een grondige schoonmaak te houden. De wanden waren opnieuw met een leemlaag bestreken, omdat de oude barmsten en gaten vertoonde. Al de vellen en andere jacht-trofeeën had ze naar buiten gesleept en van stof en schimmel gezuiverd. De jager vond, dat zijn aangenomen dochter zich voorbeeldig had gedragen.

Nita had een aarden pot met vlees op het vuur staan. Het was voor haar iets geheel nieuws geweest, dit koken van vlees. Haar oude stam had de kunst van pottenbakken nog niet verstaan. Het meisje was nu echter al enigszins bedreven in de kookkunst en het wist nu ook al het kooksel door toevoeging van aromatische planten smakelijk te kruiden.

„Ising,” begon het meisje, „gaat ge nu weer met Odin dagenlang wegtrekken of blijft ge thans meer in de nederzetting?”

„Ik hoop, dat we nu eens kalm kunnen uitrusten, Nita”, antwoordde de jager.

„Gelukkig,” meende Nita, „ik heb zo lang ik hier ben steeds in onrust verkeerd. Ik had de strijd met mijn oude stam meegemaakt en ik wist, dat er in een krijg tussen nederzettingen steeds het leven van één of meer mensen gemoeid is. Als ge wist in welk een vrees voor jullie ik deze dagen geleefd heb...”

De jager zag het meisje lachend aan. „Over wie zat je het meest in angst, Nita? Over Odin of over mij?”

Het bloed schoot de jonge vrouw naar het hoofd. Ze stond even van de bank op en ging voor de jager staan. Ze legde haar handen op zijn schouders en ze zeide op

ernstige toon: „Ising, ook gij zijt me dierbaar en ook bij U waren mijn gedachten. Ge zijt nu mijn vader en ge zorgt voor me als een vader... Weet ge wat dit wil zeggen, nu ik mijn andere vader en mijn moeder wel nimmer zal terugzien?”

Haar ogen vulden zich met tranen. De ruwe jager kreeg diep medelijden met haar.

„Nita, dat was zoëven alleen een beetje plagen van mij. Ge zult dat wel begrijpen.”

„Maar ik alleen was niet zonder vrees, ook Else was ongerust en ik geloof zelfs, dat Eko dit ook was,” vervolgde het meisje.

„Ja, dat is wel mogelijk, Nita. Eko wist wat wij gingen ondernemen en hij wist ook, dat dit niet zonder gevaar was. Maar hij kon ons toch niet tegenhouden, want het ging toch niet, dat onze stam uit vrees ging vluchten. En dan, Nita, hoe was Eko zelf toen hij nog jong was? Hoeveel tochten heb ik wel met hem gemaakt, hij lachte om gevaren en alles wat hij ondernam, gelukte hem. Hij was nergens bang voor en dorst alles aan. Zijn zoon Odin is precies gelijk Eko vroeger was. Steeds heb ik deze opgepast, toen hij nog klein was... En nu hij volwassen is, blijf ik zoveel mogelijk naast hem om hem wat te leiden en te kalmeren.”

Nu was de beurt aan Nita om te lachen. „Ising en kalmeren!” riep zij. „Vadertje, ik weet werkelijk niet, wie meer onstuimig is, gij of Odin.”

De jager wist eigenlijk niet goed wat hij hierop moest antwoorden. Hij ging dan ook dit onderwerp verlaten en zeide: „Ik ga mijn wapentuig eens nazien, het is de laatste tijd wat verwaarloosd.”

Een paar dagen later stonden Odin en Nita bij de paardenkraal. De jager ging in het mooie zomerweer een rijtoer met het meisje maken.

„Ik tel zeven dieren, zes volwassene en één veulen, zijn ze dit alle, Odin?”

„Ja, we hadden wel meer kunnen hebben, maar dit aantal is voldoende. Het moeilijkste is om steeds voldoende voedsel voor deze grote dieren te hebben. De jeugd moet daarom elke dag naar het veld om grassen en kruiden voor ze te snijden. Dit doen de jongens niet altijd even gaarne; vooral als het weer slecht is zijn ze wel eens wat lui.”

„Maar hoe is het als de koude tijd er is en het veld bedekt is met sneeuw?”

„Zolang het kan wordt er gras gedroogd en dat wordt bewaard in gindse ledige hut. Dat is voor de dagen, dat sneeuw de vlakke bedekt.”

De paarden hadden zich naar de beide jongelui begeven. Ze kenden Odin zo goed.

„Welk paard wilt ge berijden, Nita? Hors of Mari, de merrie van Ising? Ook dat is een zeer goedig dier.”

„Laat ik het dan eens met het jongere dier proberen, Odin”.

Toen de beide jonge mensen afreden en het bosweggetje insloegen, stonden weer vele vrouwen naar het meisje te kijken. Ze konden niet begrijpen, dat Nita, gelijk de mannen, een paard besteeg. Ze scheen even wild en onstuimig te zijn als Odin. Durf bezat ze zeker, dat moesten de vrouwen toegeven.

„Aan wie behoren de paarden eigenlijk, Odin?”, vroeg het meisje, toen ze de vlakke hadden bereikt.

„Ja, aan wie? Dat weet ik ook niet. Vader heeft eerst Hors gevangen en later een merrie. En van die twee zijn de andere alle nakomelingen. De oude merrie is al lange tijd dood. De stamgenoten zeggen nu, dat vader de man is aan wie de paarden toebehoren, maar deze meent, dat ze van de gehele stam zijn, omdat allen hun best hebben gedaan om de kraal te bouwen en zij ook voor voedsel voor de dieren zorgen. Enige mannen hebben rijden geleerd en deze nemen ook nu en dan een paar dieren mee op de jacht... Wel kijk eens om je heen, Nita,” riep opeens de jager.

„Wat bedoel je?”

„Zie eens hoeveel honden we bij ons hebben!”

Niet minder dan een achttal honden omstuwde de beide ruiters en draafde voor hen uit. „De gehele schare is ons gevolgd, jammer, dat het nest jongen ook nog niet mee kon. Dat komt er van dat ik bij de afrit vergeten heb de dieren aan te wijzen, die met ons mee mochten.”

Nita lachte. „Och laat ze meegaan, Odin. Ziet eens hoe heerlijk ze het vinden om door het veld te hollen.”

„Ik vind het best, maar zo'n wilde bende jaagt al het wild op, lang voor dat je een kans krijgt om te schieten.”

„Dan ga je vandaag het wild maar uit je hoofd zetten, Odin. Waar rijden we heen?”

„Naar de grote rivier. Hebt ge deze al eens gezien, Nita?”

„Neen, nog nimmer.”

„Ik wil eens zien hoe hoog het water thans staat. Met Ising en misschien nog een paar mannen wilde ik aan de overzijde van de rivier eens gaan jagen, omdat het wild hier steeds schaarser wordt.”

„Wonen daar ook mensen, die het kunnen verhinderen,” vroeg nu het meisje.

De jager zag, dat haar gezicht angst uitdrukte.

„Dicht aan de rivier niet.”

„Dicht aan de rivier, ja, maar ge zult wel verder het land in trekken... En Ising zeide, dat hij een poos wilde uitrusten.”

„Nou ja, als je uitrust, kun je toch wel eens een dag gaan jagen. Ising is veel te onrustig om lang in de nederzetting te zitten en niets uit te voeren.”

„Maar als ge over de rivier verder het land intrekt, wonen daar dan geen mensen?”

„Ja, de oude stam van Ising en Udo, maar ver weg. En misschien wel meer stammen. Maar er zijn ook nog veel streken, waar niemand woont. De wereld is zo groot, Nita.”

Het gesprek over dit onderwerp werd nu afgebroken, want de honden trokken de aandacht van de ruiters. Ze hadden een haas opgejaagd en de gehele ordeloze bende rende nu onder een oorverdovend geblaf achter de vluchteling aan.

„Zouden ze het arme dier inhalen, Odin?”

„Ik denk van niet. Als het haas ten minste geen domheden uithaalt.”

Odin kreeg gelijk. Want stuk voor stuk kwamen de honden zwaar hijgend weer bij de jongelui terug zonder het gejaagde haas.

Ze bereikten de rivier en zwijgend stonden de beide een wijle naar het kalm voortstromende water te kijken. Op het meisje maakte de brede stroom een machtige indruk.

„Nita, laten we hier afstijgen en de paarden aan gindse wilg vastmaken. De dieren vinden hier prachtig gras.”

De paarden werden aan de boom bevestigd, doch lange riemen zorgden, dat ze de eerste tijd voldoende hadden af te grazen.

De beide jonge mensen gingen op de begroeide oever zitten met het gezicht naar de stroom, terwijl de honden zich in het water gingen vermaken.

„Is de rivier erg diep, Odin,” vroeg het meisje.

„Niet erg, althans op het ogenblik niet. Soms staat er echter veel meer water en is ze beduidend breder, vooral als het koude getijde voorbij is.

„Zijt ge wel eens over de rivier gezwommen, Odin?”

„O ja, meermalen.”

„Zou ik het ook kunnen doen?” wilde het meisje weten.

„Als er niet te veel gang in het water is, dan zeer

zeker,” antwoordde de jager. „Aan de overzijde naar die kant,” en met zijn arm gaf Odin de richting aan, „ligt de nederzetting, waar Ising en mijn moeder en Udo en zijn gezin vandaan zijn gekomen... Twee dagreizen te voet van hier. En dan de nederzetting, waar mijn vader en Wulfing eenmaal woonden, ligt ook aan de overzijde van het water, maar veel verder weg. Dan moet men eerst nog drie van zulke grote rivieren overzwemen.”

Zwijgend, ieder in eigen gedachten verdiept, zaten ze daar nu een poos naast elkaar, de jonge man en de jonge vrouw, beiden gehuld in een dierevel, terwijl die van het meisje met bont was afgezet. Warm bescheen hen de zomerzon. Kalm scheerden de beide paarden het malse gras van de bodem en de honden hadden zich thans met hun natte pels op de zondoorstoofde bodem uitgestrekt.

„Nita!”

„Wat is er, Odin?”

„Hoe lang kennen we elkaar nu?”

„Ik weet het niet. Het zijn er nog niet vele dagen”.

„Nee, en toch is het me alsof ik je al heel lang ken... Nita, ik ben blij, dat Ising en ik toen in die nederzetting terecht zijn gekomen en dat ge nu bij ons zijt.”

De jager zag het meisje aan, dat nu hevig kleurde.

„Nita!”

„Ja, wat is er?”

„Dat!” Odin sloeg de arm om haar heen en kuste haar onstuimig. Nita verzette zich niet hiertegen.

„Nita, ik houd zoveel van je. Houd je ook van mij?”

Als antwoord drukte ze zich heftig tegen hem aan en kuste hem op de wang. Twee jeugdige mensen hadden elkaar gevonden in hun eerste jonge liefde.

Toen het meisje weer in de hut van Ising was teruggekeerd en de jager vroeg of ze het goed met Odin had kunnen vinden, kwam de blos weer op haar gezicht. Ze fluisterde aan het oor van haar pleegvader: „Heel goed, Vadertje,” en ze plukte hem plagend aan zijn baard.

Rustig rolden de zomerdagen nu verder heen voor de mensen uit de nederzetting.

Door het bezit der paarden had de stam haar jachtveld aanmerkelijk kunnen uitbreiden, daar men met deze dieren veel grotere afstanden kon afleggen dan in de tijd toen de mannen alles te voet moesten doen. Maar ook dit vergrote gebied begon steeds minder wild op te leveren, hoewel al weer door het bezit der paarden grotere dieren thans gemakkelijker waren buit te maken. De grote

nederzetting en de hondenschare vroegen geregeld veel vlees.

Ising en Odin gingen daarom zo nu en dan met een paar andere mannen de rivier oversteken om in de gebieden aan de overzijde var. de stroom te jagen. Het scheen dat daar weinig of in lange tijd niet was gejaagd, want het jachtveld was er ruim voorzien en telkens kwamen de jagers met een grote buit terug. De oude Hors, die geregeld als pakpaard meeging, had soms een hele tors aan al het vlees. Kleinwild werd het meest versmaad. Slachtoffers waren ree, edelhert, ever, eland en een enkele maal een oeros of oeroskalf.

Een paar maal trok ook Eko mee op deze jachtpartijen over de stroom. Op het zien van groot wild was hij dan weer de brutale alles aandurvende jager van de tijd toen hij als jonge man zijn intrek had bij de oude Hari of toen hij nog met de lasso paarden ving.

Een paar winters had men beleefd, in welke men het bepaald schraal had gehad, hoewel er nog niet direct honger was geleden. Slecht weer en veel sneeuwval over lange tijd hadden verhinderd, dat er geregeld gejaagd kon worden en de voorraad gedroogd vlees had de leemten niet voldoende kunnen aanvullen. Men wilde thans voorkomen, dat men straks weer met hongerige magen zou rondlopen, wanneer het barre getijde wederom hard en langdurig zou worden. Hoe meer wild er werd binnengebracht, hoe beter. Er kon heel wat gedroogd vlees hangen aan het dak der hutten, waar het haardvuur zorgde dat het meteen gerookt werd. En mocht het wat erg indrogen en taai worden, dan zou het kokende water in de aarden potten het wel weer zacht maken.

Men hield er tevens rekening mee, dat men niet maar steeds aan de overzijde van de rivier zou kunnen gaan jagen. Als straks het warme getijde weer voorbij zou zijn, dan zouden voordat sneeuw en ijs hun intrede hadden gedaan, storm en regen over de vlakke komen, dan zou snel het water in de rivier stijgen; de stroming zou veel sneller worden en een overtocht zeer gevaarlijk. Daarom diende thans zoveel mogelijk eetbaars te worden vergaard.

De oudere mannen zorgden voor enige afwisseling in het menu door hun visvangst op de plas. Maar dit bedrijf betekende weinig voor de totale behoeften van de nederzetting. Het was de jacht, die de hoofdschotel moest leveren voor de voedselvoorziening.

Vooraf in de tijd, dat de miljoenen heidestruiken zich met hun miljarden nectar-bloemetjes tooiden, werd er naar de plaatsen gezocht, waar de honingbijen hun voorraad

voor de winter opsloegen. Het was meest de jeugd, verzet op zoetheit, die naar de honingbergplaatsen speurde. Soms werden de bijen, die hun eigendom met doodsverschachting verdedigden door rook verdreven, maar ook dan nog haalden de bijenjagers menige steek op. Ze hadden dit echter best ervoor over, als ze maar hun maag konden vullen met de zoete lekkernij.

Wat het plantenrijk voor de instandhouding van het menselijk lichaam bijdroeg was ook meer dan een bijvoeding, hoe onmisbaar ook voor de eenzijdige vleeskost, te beschouwen. Het waren meest de vrouwen, die de kruiden die bij de vleesspijzen werden genuttigd, bijeen zochten. En zij met de jeugd waren het ook die de aardbeien vergaarden als de tijd daarvoor gekomen was, en de frambozen en de bosbessen, de bramen en de vlierbessen.

Toen de nazomer daar was en de hazelnoten rijp en bruinetint aan de struiken hingen, waren vrouwen en kinderen dagen achtereenvolgend in de weer om in wijde omgeving de bospartijen af te zoeken naar deze zo begeerlijke vruchten. Met aarden potten en manden van teen om hierin de noten te vergaren. Daar de hazelaars in groten getale voorkwamen, was de oogst de meeste jaren groot. Behalve de hazelnoten hadden ook de beukenootjes de liefde der bevolking. Ook deze werden gezocht en gedeeltelijk als winterprovisie bewaard.

Toen de inzameling van de hazelnoten en beukenootjes was afgelopen, waren de dagen al vrij kort geworden. De tijd was weer aanstaande, dat de stamgenoten noodzaak zouden zijn om de avonden in het halfdonker zonder enige bezigheid rond het haardvuur te moeten doorbrengen. Om te ontkomen aan die doelloze, arbeidloze lange avonden had Ising een hoeveelheid materiaal bijeengesleept, waarvan hij fakkels ging maken. Dennenhars in vette dennenschors, droge grassen, heide en andere lichtbrandbare objecten. Het vet van dieren, die men alleen terwille van de huid of het bont had neergelegd was — dit had Ising reeds jaren geleden van Eko geleerd — door de jager gedurende de ganse zomer vergaard en dit vet werd door hem tussen het overige materiaal van de flambouwen gemengd. Met behulp van deze fakkels zou men ten minste straks verschillende werkzaamheden kunnen verrichten in de lange avonden.

Nog was het zomerweer, al waren dan de dagen belangrijk korter geworden. Eenmaal nog voor het invallen van het barre getijde ging men jagen aan de overzijde van de rivier. Het waren Ising en Odin met drie kameraden, die met hun paarden door de stroom trokken. Enkele honden vergezelden de groep. Hors deed weer dienst

als pakpaard. Naast het veulen was slechts één volwas- sen dier thuis gebleven. Dit was echter slecht betrouw- baar als rijdier, omdat het niet vast in de gang was en onder het draven vaak struikelde en dan tegen de bodem sloeg.

Deze jachtdag leverde een buitengewone buit op, zodat Hors alle wild moeilijk kon torsen en ook de andere paar- den een kleine extra belasting kregen.

In de avond van deze dag zocht Ising zijn vriend Eko op. Het was nodig, dat er eens over een zeer belangrijke zaak werd gesproken tussen hen beiden, meende de jager.

„Wat zegt ge van de buit van deze dag, Eko?” begon Ising.

„Zo goed is ze nog niet eerder geweest. Ik geloof, dat we nu wel rustig de barre tijd kunnen afwachten.”

„Het is te wensen, maar men weet nooit hoelang koude en sneeuw ons zullen dwingen in de hutten te blijven en het zal de laatste keer zijn geweest, dat we vóór die tijd nog een tochtje over de rivier hebben kunnen ondernemen. We hadden vandaag buitengewoon geluk. Maar het wild begint daarginds naar andere streken uit te wijken..... Hoort gij de wind huilen om de hutten, Eko?”

De andere knikte.

Ising vervolgde: „Ik heb vanmiddag al tegen de jongens gezegd, dat het afgelopen is met het mooie weer. De hemel tekende zich met veel water en de wind komt nu uit de hoek, waar de zonnen verdwijnen. En als de regen komt, dan zal ze vele dagen raneen neervallen en dan zal het water in de rivier snel wassen en zal de tocht over de rivier te gevaarlijk worden.”

„Ik weet het, Ising”.

„En dan, Eko, zoals gij ook weet, is het wild in ons terrein op deze zijde van de stroom wel heel schaars ge- worden. Ik wil maar zeggen, dat het nodig wordt om een andere woonstee te zoeken en dat we die moeten vinden op de overzijde van de rivier.”

„En zoudt ge dit nog willen doen voor de koude tijd komt?”, vroeg Eko.

„Neen, dat zal misschien niet meer gaan en we hebben voor vele dagen vlees nu. Maar we moeten weten, wat we willen als de koude tijd weer voorbij is. Onze va- ders trokken steeds naar nieuwe terreinen, als het wild schaars werd en de plassen geen vis meer gaven. Wij zijn te veel aan onze omgeving gaan hangen.”

Eko zat een poos peinzend voor zich uit te staren. Daar- na begon hij: „We wonen hier mooi en we hebben hier ruime woningen gebouwd. Waarom zouden we een ander woonoord opzoeken zolang dit niet nodig was. Maar ge

hebt gelijk, Ising, er is hier weinig wild meer en steeds over de rivier te trekken als er vlees moet zijn, gaat ook niet, want de overtochten zijn nooit zonder gevaar. Doch hoe wilt ge de oude mensen en de kinderen over de rivier krijgen, Ising?”

De jager begon te lachen. „Ziet Eko daar geen kans op? Wist Eko vroeger niet overal raad op? Wie heeft de kano's gemaakt, Eko? We zullen er nog grotere ma- ken, waarmee we over de rivier steken, of we bouwen een vlot van vele bomen en trekken dat aan riemen over de stroom.”

Odin viel Ising thans bij: „Spreek er eens over met Ulk en Udo en de anderen, vader.”

„Ik zal het doen,” antwoordde Eko. „Als we een ande- re woonstee opzoeken, moet de gehele nederzetting mee- trekken. Maar we hebben nog een hele tijd voor ons.”

HOOFDSTUK IX

Hongersnood dreigt

Vroeg, veel te vroeg volgens het oordeel van de stamgenoten viel de koude in. 's Avonds hoorde men het trekken van vele vogels naar de streken, waar de zonnen in het middaguur stonden. Ulk en Udo zeiden, dat ze het nooit eerder hadden beleefd, dat zo spoedig na de warme dagen het barre getijde was ingetreden.

De eerste sneeuwvlokken joegen door de nog in volle bladerdos stekende takken van de bomen. De bodem was nog te warm om de sneeuwvlokken een lang leven te verzekeren. Maar toen na de sneeuwval een felle oostenwind de bovenlaag van de bodem tot op het vriespunt deed afkoelen en er daarop wederom witte vlokken kwamen fladderen, toen kwamen de velden onder een hel, smetteloos dek te liggen.

De stamgenoten zaten bij dit ruwe weer bijna de gehele dag in de hutten. Odin hield Ising en Nita veelal gezelschap. De mannen waren vaak bezig om nieuwe wapens te vervaardigen of oude te verbeteren. Odin ging voor Nita een paar houten drinknappen snijden, die dan verder door het meisje met behulp van vuurstenen werktuigjes van sierlijnen werden voorzien. Ising ging een mat maken van teenwerk, die beter dan de thans gebruikte, de deuropening moest afsluiten. Maar de jager vond het zeer onaangenaam, dat hij nu reeds gedwongen was om de meeste uren van de dag binnenshuis door te brengen in de hut. Het zag er wel een weinig somber uit, meende hij.

Zodra het ijs op de plas sterk genoeg was om hen te dragen, gingen Ulk en Udo met de lange bijlen gaten in het ijsdek kappen, opdat de visvangst, die hun hele leven zo ongeveer vulde, ook thans nog zou kunnen worden uitgeoefend.

Het was een merkwaardige tijd. Soms kwamen er kalme dagen en scheen de zon nog een ogenblik warm, maar

steeds bleef het vorstig. En dan weer kwam er een periode van sneeuwbuien. Zo verging er een hele tijd. Op die heldere dagen trok men soms nog op de jacht, en waadde men met in lappenhuid omwoelde voeten door de spoor-sneeuw. Maar schaars was en bleef het grote wild. Zeldzaam waren de sporen, die ze vonden. En wat betekende het buitmaken van een haas en een paar vogels voor de nederzetting. De misschien wel iets te grote hondenschare vroeg ook dagelijks haar rantsoen van de vleesvoorraad.

Enmaal vonden de jagers het nog verse spoor van een beer in de sneeuw. Bruin was dus nog niet in de winterslaap. Blijkbaar had de zo vroeg ingetreden winterkou ook hem verrast. Men wachtte nu ruim een halve maand en vertrouwde, dat de pelsdrager zich thans wel ter ruste zou hebben begeven. Onder leiding van Eko, die zich daarbij nog zo goed de dag herinnerde waarop hij geheel alleen een beer had gedood, drong men het bos binnen, waarin men het winterleger van het logge dier vermoedde. De beer werd opgespoord en aangepakt door een zestal jagers. Zeer spoedig was het gevecht beslist. In zijn geheel werd het zware beest naar de nederzetting gesleept. Zijn pels kon men altijd goed gebruiken. Zijn vet was zeer goed bruikbaar voor de flambouwen. Zijn vlees, waarin men een tegenzin had, hiermee moesten de honden zich maar enige dagen vergenoegen.

Meermalen stuitten de jagers op de sporen van wolven, doch het waren in de eerste tijd nog slechts eenlingen van deze roofdieren soort, die hun prenten in de sneeuw hadden gedrukt. Toen de tijd vorderde kon men constateren dat de grijze rovers zich reeds in kleine troepen hadden verenigd. Het vinden van een pas afgekloven geraamte van een kapitaal edelhert bewees, dat de schuimers der vlakke succes hadden gehad met hun gezamenlijke strooptochten. De sneeuw rond het skelet was geheel door de wolvenpoten platgetrapt.

Eko vreesde, dat bij het aanhouden van het koude weer en de sneeuwbedekking van het veld, de wolven ook de nederzetting wel eens gevaarlijk dicht zouden kunnen naderen. Hij bepaalde daarom, dat er op verschillende plaatsen voor de paardenkraal hout moest worden gelegd, opdat men hier vuren kon ontsteken, zodra hij dit nodig achtte.

Het was een sombere dag geweest en tegen de avond begonnen de vlokken te vallen uit de grijze lucht. Eko zat bij Ising en Nita in de hut.

„De dagen zullen nog veel meer korten, Ising, en de honger drijft de roofdieren reeds in troepen bijeen”, sprak

Eko. „Deze tijd doet me denken aan het eerste barre getijde, dat ik hier doorbracht.”

„Wat was dat dan, Eko,” vroeg het meisje.

De jager vertelde: „Ik was nog jong en dwaalde op mijn eentje al enige tijd rond op zoek naar een andere nederzetting. Toen kwam ik hier terecht. De nederzetting hier bestond slechts uit twee hutten. Die van Ulk en die van Bern, die nu al lang dood is. Zij wilden graag, dat ik bij hen zou blijven, want ze waren vreselijk bang voor de wolven, die hen in de sneeuwtijd hadden bedreigd. Met hun zonen heb ik toen het eilandje gemaakt en we hebben daarop de hutten gebouwd. We zouden dan veiliger wonen.”

„En toen weer de sneeuw en de koude kwamen, hebben wij de wolven gelokt met een aashoop. En toen ze zich daarop waagden, hebben wij de rovers zodanig met pijlen en speren bewerkt, dat ze in dat getijde niet meer terug zijn gekomen”.

„Maar er zijn nu zoveel mannen in de nederzetting, dat men toch niet bang meer behoeft te zijn voor de wolven,” meende Nita.

„Nee, ze zullen ons in onze woningen niet zo gemakkelijk durven aanvallen,” antwoordde Eko. „Maar we moeten ook zorgen, dat ze niet bij de paarden komen. Deze zouden erg onrustig worden en een grote troep hongerige wolven durft heel wat aan.”

„En zo lang die benden in de omgeving rondzwerven, is het te gevaarlijk om met een paar man op jacht te gaan,” sprak nu Ising.

„Als dit weer nog enige dagen aanhoudt, moesten we trachten de rovers flink af te straffen.”

Eko lachte. „Dat gaat maar zo, Ising,” zeide hij. Meteen stond hij op om zijn woning weer op te zoeken. Bij de deuropening bleef hij even staan. „Hoor,” sprak hij.

Niet ver van de nederzetting klonk over de witte vlakke het langgerekte gehuil van een wolf. Direct werd de roep vanuit de verte beantwoord door het sterkere gehuil van een troep dezer dieren.

„Ze zoeken elkaar weer om gezamenlijk op jacht te gaan, Eko,” sprak Ising.

„Ja”, antwoordde de ander, „Het zal gewenst zijn om deze nacht de vuren bij de paarden te branden. Ik zal daar dan met een der anderen bij waken. Gaat gij dan met nog iemand morgennacht wacht houden en vervolgens krijgen Odin en al de anderen een beurt.”

Toen Eko vertrokken was, vroeg Nita met enige angst in haar stem: „Is dat niet gevaarlijk voor de beide mannen daar bij de paarden, Ising?”

„Och neen, gevaarlijk... De wolven zijn veel te bang voor de vuren. En dan zullen ze wel een paar honden bij zich houden. Die waarschuwen wel als de rovers in de buurt zijn.”

Weer klonk en nu van dichterbij het langere gehuil van de roofdieren over de vlakke.

„O, Ising, ze komen al naderbij,” riep het meisje. Ze liep naar de deuropening en trachtte met haar blik de duisternis te doorboren. Ze zag echter alleen de witte vlokken, die vlak voor haar in het zwakke schijnsel van het haardvuur neerdwarrelden.

Ising lachte om de onrust van het meisje. „Malle meid, ga toch kalm zitten bij het vuur. Die paar wolven betekenen niemendal”. De jager trachtte een ander thema voor een gesprek aan te snijden, maar dit verhinderde niet, dat Nita wederom een paar maal door de deuropening naar buiten tuurde. Eindelijk kon ze iets melden. „Ziet Ising, gelukkig, er branden reeds drie vuren.”

De jager constateerde nu ook, dat bij de paardenkraal de houtstapeltjes gingen branden.

Ze namen weer plaats op de bank bij het haardvuur. „Ising,” begon het meisje nu, „ge meent geloof ik, dat ik bang ben. Maar bang ben ik niet voor mezelf. Ik heb vaak angst voor anderen. Vadertje, als Odin een nacht de wacht moet houden, ga ik hem gezelschap houden.”

De jager schudde eens zijn hoofd.

Het meisje vervolgde: „Gij weet ook heel goed, dat Odin geen gevaar ziet...”

„Ja, maar er zijn wel meer jonge mannen, die zo nu en dan eens getemperd moeten worden. Wilt ge die dan ook kalmeren en beschermen Nita?”

Hierop gaf Nita geen antwoord. Na een poos vroeg zij: „Nemen de mannen in deze nederzetting wel eens meer dan één vrouw, Ising?”

De jager zag het meisje eens aan. Wat bedoelde ze eigenlijk met deze vraag.

„Neen, hier is er niemand, die meer dan één vrouw heeft.”

„O, maar bij ons waren er twee mannen, die ieder twee vrouwen hadden, omdat er te veel vrouwen waren zeiden ze daar. Maar hier zijn ook veel vrouwen...” Nita zweeg een ogenblik en vervolgde dan: „Ik zou nimmer de vrouw van iemand willen worden, die er reeds een bezat... Neen, dat zou ik nooit kunnen.”

Er was nu een kleine pauze in het gesprek. Toen vroeg Nita: „Welke vrouwen vindt gij het mooiste, Ising, de dikke of de dunne?”

„Ik houd het met de dunne, Nita.”

„En de andere mannen?”

„Hoe zal ik dat weten.”

„Maar de meeste vrouwen zijn dik. Soms heel erg dik... Het zal komen, omdat ze zo weinig doen. Vadertje, als het weer goed weer wordt, ga ik veel lopen en zwemen en paardrijden, want ik wil niet dik worden.”

Weer zwegen beiden een ogenblik. Daarop sprak het meisje: „Ik denk nog vaak aan moeder en vader en aan mijn zusjes en broertjes. Zal ik ze nog eens weer terug zien, Ising?”

Zo vaak al had ze dit gevraagd. De jager antwoordde: „Ik weet het niet, Nita. Eko moest vroeger ook vluchten. Hij had toen iemand gedood...”

„Altijd die doden,” mompelde de jonge vrouw.

Ising vervolgde: „Met hem, ik was toen nog jong, ben ik later toch naar zijn oude nederzetting getrokken. Het is goed gegaan en zijn broeder Wulfing is toen met ons meegegaan naar hier. En Eko had eerst ook gedacht, dat hij zijn ouders nooit weer terug zou zien.”

Het was nu tijd geworden om te gaan slapen, maar voor ze zich uitstreckte op haar legerstee, ging Nita eerst nog eens de afsluiting der deuropening opzij schuiven om naar buiten te zien. Het was roerloos stil daarbuiten. En ja, de vuren brandden nog. Daarbij, onder de gestaag vallende sneeuw, moesten zich de beide mannen bevinden, die de wacht hielden.

In de nacht schrok Ising wakker van wolvengehuil en hondengeblaf. Hij greep zijn wapens en snelde naar buiten. Nita scheen rustig door te slapen.

De jager begaf zich naar de paardenkraal. Twee grijze gestalten zag hij voorbij rennen, doch zo vaag en onduidelijk, dat hij niet kon onderscheiden of dit wolven of honden waren.

Het tumult was inmiddels langzamerhand verstorven. Het gehuil der wolven verdween in de verte. De jager begaf zich naar zijn vriend. „Wat is er gebeurd, Eko?”

„O, niets bijzonders. De rovers werden echter al te brutaal. Ik heb er daarom twee geschoten, de een was onmiddellijk dood en de ander is door de honden afge-maakt.”

Eko zei dit, alsof het een vanzelfsprekend iets betrof, maar Ising wist, dat elk schot van zijn vriend raak en meestal dodelijk was.

Er verschenen meer mannen tussen de flikkerende vuren. Toen ook deze van het gebeurde op de hoogte waren gesteld, zeide Eko: „En zoekt nu Uw hut maar weer op. De wolven hebben een les gehad en komen in ieder geval deze nacht niet terug.”

Voor zijn woning schudde Ising de sneeuw van zijn vacht. Toen hij weer binnentrad constateerde hij, dat Nita nog rustig lag te slapen. Nadat de jager wat hout op het haardvuur had geworpen, strekte ook hij zich weer op zijn leger uit.

Twee dagen aaneen bleef het doorsneeuwen. In de avond klaarde de lucht op. De dag daarop reden zes mannen onder leiding van Eko uit. Deze wilden op de verse sneeuw de sporen van de wolven opnemen en trachten een troep dezer dieren te verrassen. Het was hoog tijd, meenden ze, om tegen deze vrijbuiters op te treden. Elke nacht hoorde men thans hun naargeestig geluid. En de toch reeds zo zeer gedunde wildstand werd duchtig door hen gehavend.

Deze strafexercitie had echter weinig succes. Wel werden de sporen van een paar wolvgroepen gevonden en gevolgd, maar het bleek, dat de troepen zich tegen de morgen weer hadden opgelost en de deelnemers aan de rooftocht toen ieder hun eigen weg weer waren gegaan. Het gelukte aan de jagers slechts één dezer roofdieren te doden.

Eigenlijk kwam Ulk, met de thans overleden Bern stichter van de nederzetting, de rang van hoofdman of leider toe, maar deze was reeds oud en helemaal niet op die eer gesteld. Hij hield van gemak en was maar liefst op zijn plas zonder door iemand gestoord te worden. Hij had het daarom goed gevonden, dat Eko het werkelijke leiderschap op zich had genomen.

Nu de winter zo vroeg was ingevallen, bepaalde de hoofdman, dat de rantsoenen voor de paarden kleiner moesten worden. Er was grote kans, dat nog lang een dikke laag sneeuw het veld zou bedekken. Eko vreesde, dat daardoor het verzamelde voedsel voor deze dieren niet toereikend zou zijn. En nu het ijsdek van het meertje sterk genoeg was, liet hij langs de oevers van het water alles verzamelen wat eetbaar was voor de rijdieren en opstapelen in de speciale bergplaats.

De dagen gingen voorbij en steeds bleef het weer ongunstig; het was vorst of het was sneeuw of allebei. De vleesvoorraad minderde onrustbarend en zeer weinig wild werd meer buit gemaakt. Het scheen alsof de troepen wolven hadden gezorgd, dat alle wild uit de omgeving was gevluht. Eko zag zich nu genoodzaakt om de stamgenoten te adviseren zeer zuinig te zijn met de nog aanwezige voorraden. Ook de honden moesten meedoen aan de algemene versobering.

HOOFDSTUK X

De wolven

De mensen in de nederzetting hadden het gevoel alsof de tijd vrijwel stilstond. Traag kropen in eentonigheid en naargeestigheid de dagen voorbij.

Over de stamgenoten hing een algemene neerslachtigheid. Kort waren de sombere dagen en lang de avonden en nachten. In de avonduren drukte verveling de meeste mensen.

Dik was de sneeuwlaag, die de aarde toedekte en maar steeds nog bleef de temperatuur onder het vriespunt. De wolven schenen steeds meer door de honger gekweld te worden. Trots de afweer daar kwamen ze geregeld naar de nederzetting opdringen. Een paar maal gelukte het aan de wachten om een exemplaar neer te leggen, maar de overlevenden schrok dit niet voldoende af. Vermoedelijk ook ontvingen de vagebonderende benden nu en dan versterkingen.

Eko liet zoveel mogelijk brandhout verzamelen uit de omgeving. De rij van vuren werd met een tweetal uitgebreid, dat voor de hutten werd ontstoken en het aantal der wachten werd op drie gebracht.

„Zouden ze bij mij thuis ook zoveel last van de roofdieren hebben thans,” vroeg Nita aan haar tweede vader.

„Ik denk het wel, maar er zijn daar toch ook genoeg mannen om de wolven van het lijf te houden,” antwoordde Ising.

Het meisje ging op haar vingers tellen. „Niet meer zoveel als hier, na die verschrikkelijke vechtpartij. En de mannen daar zijn ook zo flink niet als die hier. En honden en paarden bezitten ze ook niet.”

„Neen, en daarom wilden de deugnieten deze van een ander stelen. Dat was gemakkelijker dan de paarden van de vlakke te vangen.”

Nita antwoordde niet. Ze zuchtte eens.

De jager hernam het woord. „Maar deze tijd kan ook voor ons nog moeilijk genoeg worden. Kijk eens naar

boven, Nita. Hoe weinig vlees hangt daar nog. En toch zijn we er erg zuinig mee geweest. En wat hadden we een voorraad, toen de eerste sneeuwvlokken begonnen te vallen. De paarden vermageren al. Men ziet het door hun ruige koude vacht. En de honden kijken ons met vragende en verlangende ogen aan. Ze begrijpen niet, dat onze handen zo karig zijn met het geven van voedsel."

Weer gingen enige dagen vrijwel werkeloos voorbij. De jacht leverde alleen een paar hazen, een das en enige tot op het gebeente vermagerde vogels op. En het weer bleef gelijk. Ulk en Udo konden ook nog geen tekenen vinden, die wezen op enige ommakeer in de weersgesteldheid.

Het was wederom een sombere dag onder een grijze lucht. Odin zat bij Ising en Nita in de hut. De beide mannen spraken over de plannen om over de rivier een nieuwe woonstee voor de stam te zoeken. Opeens schrokken de drie op. Van de vlakke klonken geluiden, waaraan men gewoon was, maar ze waren gemengd met andere kreten of stemmen.

Wat mengde zich daar tussen het zo bekende wolvengehuil?

Scherp luisterden de drie toe. Ze hoorden nu ook een woedend geblaf van honden en de kreten van een mens, die zich blijkbaar in doodsnood bevond.

Onmiddellijk zocht nu Ising zijn wapens bijeen, waarbij de langgesteelde bijl. Odin snelde naar zijn woning om ook zijn wapens te halen. In de meeste andere hutten was men ook opgeschrikt door de geluiden, die daar van verre over de vlakke kwamen. En de mannen boden zich aan om te trachten daarginder hulp te bieden. Al spoedig reden zes jagers uit in de richting vanwaar het tumult kwam. Het waren Eko, Ising, Odin, Wulfing, San en Siting. De laatste was een man, afkomstig van een naburige stam. Hij had een dochter van Ulk als vrouw genomen.

Zwaar ploegden de paarden door de dikke sneeuwlaag. Tot spoed aangedreven door de jagers. Een aantal honden vergezelde de ruiters.

De angstkreten van daarginder waren intussen verstorven en ook hoorde men spoedig geen hondengeblaf meer. Daarop zwegen ook de stemmen der wolven.

„Ik vrees, dat wij te laat komen, mannen,” zei Eko.

Daar kregen de ruiters de plaats in het oog, waar zich het gevecht had afgespeeld. De wolven waren deze keer overwinnaars geworden. Een woeste, hongerige bende van deze dieren was bezig haar prooi te verscheuren en te verslinden. Het scheen minstens een twintigtal dezer roofdieren te zijn, wat daar rukte en scheurde aan zijn slachtoffers.

„Naast elkaar rijden en dan dwars door de troep. Niet eerder schieten dan dat ge zeker zijt een wolf dodelijk te treffen en dan de bijl of de speren gebruiken.” Aldus commandeerde Eko.

De wolven hadden de aanrukkende paarden reeds bemerkte, maar ze waren niet van plan om het veld te ruimen. Na een bloedig gevecht hadden ze eindelijk de overwinning behaald en ze voelden er niets voor om nu hun buit maar weer in de steek te laten. Woedend grommend keken ze naar het naderende gevaar en hun opgetrokken bovenlip liet dreigend de gele boventanden zien. In gramschap keerden de roofdieren zich naar de naderende kolonne.

Daar vlogen de pijlen door de lucht, die dodelijke of zware verwondingen toebrachten aan de grijze rovers. Als een lawine stortte zich daarop de ruiterschaar op de dichte troep roofdieren. De speren en de lange bijlen deden hun werk. Soms probeerden de wolven bij de paarden op te springen, maar een houw of een steek deed ze terugtuimelen. Gewonde roofdieren werden onmiddellijk door de honden aangegrepen.

De strijd duurde slechts kort. De nog geheel valide en minder zwaar gewonde wolven vloden als op een afgesproken teken eensklaps in alle richtingen. De achtergebleven nog levende vrijbuiters werden nu snel door de jagers verder afgemaakt.

Men kon nu het slachveld overzien. Daar lag het levenloze lichaam van een man, reeds flink door de roofdieren geschonden. „Het is Murro van mijn oude nederzetting”, zei Siting, toen hij het gehavende gezicht van de dode nauwkeurig had opgenomen. „Wat wilde die hier?”

„Misschien zit men ginds in nood en wilde hij hulp halen,” meende Eko.

Verder lagen daar de reeds aangevreten lijken van de beide honden, die de andere stam een paar jaar geleden ten geschenke had gekregen van die van Eko. „Zij drieën hebben hun best gedaan,” sprak de hoofdman. Ze hebben zich niet maar zo gewonnen gegeven. Maar de overmacht was veel te groot voor hen.” Eko wees op drie dode wolven, die reeds door hun vroegere makers waren aangevreten.

Men telde vervolgens 7 wolven, die in het laatste korte gevecht waren gesneuveld. Het bleek, dat gelukkig geen der mannen enig letsel had opgelopen. Wel hadden de honden menige knauw gehad, maar geen dezer dieren was er ernstig aan toe. Ook het paard van Wulfing had een beet opgelopen.

„Wulfing en San, rijdt naar onze nederzetting terug en

vertel ze wat hier is voorgevallen. Neem een paar honden mee. Wij brengen het lijk van Murro naar zijn stam en gaan eens zien, wat daar aan de hand is."

Terwijl Wulfing en San de terugweg aanvaardden, namen de anderen het lijk van Murro van de omgewoelde en hier en daar met bloed gekleurde sneeuw en tilden dit op de rug van het paard van Eko. Het geschonden gelaat werd met een stuk van zijn kleed bedekt. Eén der mannen zeide: „Vreselijk, wat is de stakker mager. Ze zullen daar erge honger hebben geleden."

De vier ruiters begaven zich nu op weg naar de nederzetting, tot welke de dode had behoord. Daar Eko de paarden niet te veel wilde afmatten, duurde de tocht enkele uren. Toen men de hutten van de andere stam had bereikt, begaven Eko en Ising zich naar de woning van de hoofdman, terwijl Odin en Siting de vier paarden vasthielden. Het lijk van Murro werd op de sneeuw gelegd.

De bewoners van de nederzetting kwamen naar de ruiters en ze hoorden het tragisch lot van Murro. Een paar mannen namen het lijk op en brachten het naar de hut van de dode.

Eko vertelde aan de hoofdman van het drama op het sneeuwveld. Het viel de jager op, dat deze, diens vrouw en kinderen er vreselijk vermagerd en vervallen uit zagen.

„Het was toch ook erg gewaagd van Murro om zich alleen met de beide honden op weg te begeven. De troepen wolven spoken toch ook hier rond," meende Eko. „Wat was het doel van de man?"

„Hij wilde zich naar Uw nederzetting begeven", antwoordde Orting, de hoofdman. „Ja, we hebben er vaak en lang over gesproken, maar er moest iets gebeuren, want als dit weer nog vele dagen aanhoudt, dan zullen we hier allen verhongerden. De moeders hebben reeds geen zog meer voor de zuigelingen en deze sterven. Ziet naar mijn vrouw en kinderen en ook naar de anderen hier. Hoe zien zij er uit en de jacht levert niets meer op. De wolven vreten het laatste stuk wild. Murro wilde zien of er in Uw nederzetting nog enig voedsel voor ons zou zijn."

„Maar waarom gingen dan niet een paar mannen met hem mee?" vroeg Eko. „Dat was toch veiliger geweest."

„Murro wilde dat niet. Als de wolven hem zouden verscheuren dan was dit niet erg, zo zeide hij. Zijn kinderen waren reeds gestorven toen ze nog jong waren en enkele dagen geleden stierf ook zijn vrouw. Ze was niet sterk en nu doodde de honger haar. En als er drie mannen waren gegaan, dan waren er drie mannen gedood. Wat

hadden die tegen zoveel wolven kunnen uitrichten?... Eko, wij hebben geen paarden, wij hebben slechts weinig mannen en geen mannen als de wilde jager, die zoveel waard zijn als twee andere...!

De hoofdman had langzaam gesproken op matte toon. Het was alsof hij geheel moedeloos was.

Eko dacht lang na. Hij had groot medelijden met de mensen hier. Hier moest hulp verschaft worden. Maar hoe? In zijn eigen nederzetting waren de rantsoenen ook al zo klein.

De vrouw van de hoofdman zat de jager met brandende ogen aan te staren. Zou deze man hen aan voedsel kunnen helpen? Voedsel, dat haar kinderen van een anders zekere hongerdood zou redden. Ook Ising zag in verwachting naar Eko. Hij begreep, dat zijn vriend er over peinsde, hoe hij hier zou kunnen helpen.

„Hoeveel hutten telt de nederzetting, Orting?" vroeg Eko.

„Zeven... Maar in die van Murro woont thans niemand meer."

„Orting, morgen zullen onze mannen hier vlees brengen, voor vele dagen vlees, als ge er zuinig mee zijt," zei Eko nu op besliste toon.

De magere vrouw veerde op. De tranen schoten in haar ogen. Zij richtte zich tot haar kinderen. „Hooft ge het? Morgen zult ge weer kunnen eten... Deze goede mannen zullen ervoor zorgen."

De hoofdman stamelde: „Eko, ik weet niet hoe ik je moet danken. Ik zal de zon en de maan en de sterren vragen om je te beschermen."

De kinderen snelden naar buiten om het heuglijke nieuws verder te verbreiden. De gezichten der stamgenoten, die Odin en Siting gezelschap hadden gehouden, helderden op toen ze hoorden van de belofte van het voedsel. Ook Siting verheugde zich zeer daarover, omdat nu tevens zijn bloedverwanten, die met vermagerde lichamen rond hen stonden, van de hongerdood gered werden.

Twee der honden werden bij de hoofdman achtergelaten ter vervanging van de dieren, die deze dag in gevecht met de wolven waren gevallen.

De vier ruiters vertrokken weer uit de nederzetting van Orting en de vier paarden ploegden weer zwaar door de sneeuw. Men was nog maar nauwelijks op weg of de schemering viel reeds in. Het witte sneeuwdek zorgde er echter voor, dat de nacht niet donker zou zijn.

„Ge zult U afvragen, hoe ik aan vlees kan komen? Maar we mogen die mensen daar niet van honger laten omkomen. Ik zie maar één mogelijkheid. Morgen wordt het

paard geslacht, dat toch niet vertrouwd is om te berijden," lichte Eko zijn mannen in onder het rijden.

„Ik had dit reeds gedacht", zeide Ising.

„Hoe kon je dit denken?" vroeg de leider.

Ik ken je nu zo langzamerhand wel een weinig, Eko. En het is trouwens ook de enige manier om op het ogenblik aan een flinke hoeveelheid vlees te komen," antwoordde zijn vriend.

Zij naderden de plek, waar zich voor een aantal uren het drama op de sneeuw had afgespeeld. In het schemerlicht zagen de ruiters ter plaatse vaag een onduidelijk bewegen van dierengestalten.

„De overlevenden zijn al druk bezig om hun oude kameraden te verslinden," sprak Ising.

„Misschien kunnen ze er enige dagen hun buiken mee vullen. Dan blijven ze die tijd van de nederzetting weg," meende Eko. „Maar morgen zullen de vogels ook een deel van de buit weghalen."

De wolven wachtten deze keer de ruiters niet af. Voor dat deze het slagveld bereikten, maakten zij zich ijlings uit de voeten.

„Ze hebben voor vandaag hun bekomst gekregen," mompelde Siting.

Nita zat bij Else in de woning op de terugkomst van de mannen te wachten. Wat bleven dezen lang weg. Maar de vrouwen begrepen ook, dat het voor de ruiters een lange en voor de paarden een lange en tevens moeilijke weg was. De nachtvuren daarbuiten brandden reeds en daartussen zag men soms de schimmen der wachten bewegen.

Eindelijk daar arriveerden de ruiters weer. De mannen brachten de paarden naar de kraal en Eko zorgde, dat de uitgeputte en hongerige dieren een extra portie voedsel ontvingen. Ook de honden, die zeer vermoeid waren van de mars door de sneeuw, kregen een iets groter rantsoen dan zij de laatste dagen gewoon waren.

Ising begaf zich met Eko en Odin naar de woning van deze, omdat hij vermoedde, dat Nita zich daar ook zou bevinden. De vrouwen en de broeders en zuster van Odin brandden van nieuwsgierigheid naar mededelingen over de toestand in de andere nederzetting. Bij het flakkerende licht van een flambouw zaten ze alle op de banken rond het haardvuur. Op de houtblokken stond een pot, waarin Else een vleessoep kookte, waarin tevens gedroogde groenten waren bijgemengd. Deze zou aanstonds aan de mannen rondgedeeld worden.

Ising vertelde nu in welke uitgehongerde toestand men

de mensen van Orting's nederzetting had aangetroffen. Wanneer er niet spoedig voedsel zou worden verstrekt daar, dan zouden de meeste lieden daar van honger sterven. Eko had de stakkers daarom vlees beloofd en morgen zou voor dat doel een der paarden geslacht worden.

Toen de jager zijn verhaal had beëindigd, zeide Else: „Het is goed, wat ge hebt gedaan, Eko."

„Maar ik kon toch ook niet anders, Else," antwoordde haar man. „Ge had die hongerige ogen van de vrouwen en kinderen eens moeten zien. Maar om een van de paarden te moeten doden valt ook niet licht... Zo helpen ons de paarden ook nog als ze dood zijn. De hemel geve, dat er spoedig ander weer komt, want hoe zal het ook met ons komen, als de sneeuw nog vele dagen het veld dekt en de wolven het laatste wild hier opruimen."

Zodra het licht de volgende morgen doorbrak, werd het ter dood veroordeelde paard uit de kraal gehaald en buiten het gezicht van de andere dieren en van de nederzetting geleid. Eko was daarbij niet aanwezig. Hij wist, dat het noodzakelijk was, maar het stuitte hem tegen de borst om één zijner, door hem zo geliefde, getemde paarden te doden. Hij had alleen gezegd, dat de mannen ervoor moesten zorgen, dat het dier op een snelle wijze werd gedood.

De honden zaten met grote belangstelling en verlangende blikken toe te zien, toen de mannen bezig waren om het paard te villen en in brokken te snijden. De afval, die hen werd toegeworpen en die ze in de vroegere vette dagen versmaadden, werd nu met gulzig schrokken in de maag gedeponeerd. Met de hun toebedachte beenderen, waarvan al zoveel mogelijk het vlees was gesneden en geschraapt, lagen ze in de sneeuw te knagen.

Eko had bepaald, dat alle hutten van een stuk vers vlees zouden worden voorzien. De grootste massa van het geslachte paard zou naar de nederzetting van Orting worden vervoerd.

Tegen de middag reden weer vier ruiters uit. Het waren Odin, Gerling, Baro en Siting. En allen droegen voor op hun paard een gedeelte van het geslachte dier. De honden op de ene na, die de vorige dag gevoelige knauwen van de wolven had opgelopen, vergezelden de ruiters wederom. De mannen volgden het spoor van de vorige dag en ze passeerden weer het slagveld. Thans waren het geen wolven of vossen, die zich te goed deden aan de kadavers daar op de omgewoelde of platgetrapte sneeuw, doch een aantal grote roofvogels hakte met hun kromme snavels in de brokstukken van de reeds uiteengerukte

lichamen. En boven dit toneel zweefden nog meer vrijbuiters der lucht, begerig om ook een brok van de leukernij deelachtig te worden. Voor de jagers het gevechtsterrein, tot op de afstand van een pijlschot waren genaederd, dreven de rovers reeds op hun machtige wieken door het luchtruim.

„Morgen zal hier alleen maar een aantal totaal afgekloven beenderen liggen,” meende Odin. „Een dag later zal de honger de roofdieren opnieuw gaan plagen.”

Al geruime tijd hadden de hongerige bewoners van Orting's nederzetting met verlangende blikken over de zo witte vlakke uitgezien. „Zouden ze haast komen?” „Zouden ze werkelijk komen?” Maar twijfelaars kregen te horen, dat Eko deed wat hij eenmaal had beloofd.

Ja, daar kwamen ze. Weer vier ruiters waren het, die over het sneeuwveld naderden. De stamgenoten dansten van vreugde, toer het vlees werd afgeladen en in de hut van Orting werd gebracht, waar het zou worden verdeeld over de gezinnen. Odin had een aantal beenderen, waaraan nog wat vlees, en enige afval zat in een huid gewikkeld. Hij bracht een en ander aan de beide honden, die hier gisteren waren achtergebleven en die naar zijn gevoelen zeer zeker een lege maag zouden hebben.

De bewoners van de nederzetting hadden in de morgenuren langs de oever van hun plas een voorraad grassen en kruiden gesneden. Ze wierpen deze thans voor de paarden. Ze begrepen, dat deze dieren het in deze barre tijd ook niet te ruim zouden hebben en wilden zo tevens hun dankbaarheid tonen.

Op de terugweg volgden de ruiters wederom het oude spoor. Op het gevechtsterrein zagen ze slechts enkele dieren scharrelen, die bij hun nadering ijlings het hazenpad kozen. Klaarblijkelijk waren het geen wolven. Van al de kadavers was er dan ook niets meer over dan wat beenderen en lappen vacht.

De volgende morgen kwam Ulk de visser Eko mededelen, dat het weer met een paar dagen zou omslaan en dat veel regen de sneeuw zou doen smelten. Hij wist, dat van de eigenaardige geur, die in de lucht boven de plas hing en bovendien kon hij het opmaken uit de gedragingen van de vissen.

Eko hoopte zeker, dat Ulk gelijk zou krijgen, doch vond het toch heel goed, dat de dag daarop Odin, Wulfing, San en Gerling uitreden om te trachten nog enig wild buit te maken. De jagers hadden, gelijk ze dit reeds gewoon waren, de eerste uren weinig succes. In de namiddag hoorden ze in een bospartij een woest krijgsgeluid van wolven. Snel reden ze in de richting van het geluid

en bij een bocht van het bos zagen ze een elandstier zich hardnekkig verdedigen tegen een horde wolven. Toen de jagers verschenen, nam de eland juist een der roofdieren op zijn gewei en slingerde het beest een eind weg, daarna trachtte het grote dier de aanvallers met zijn scherpe hoeven van zich af te houden. Maar deze waren te talrijk en lieten zich niet uit het veld slaan. Ze trachtten de eland te knauwen, waar ze maar konden.

In galop kwamen de jagers nu aanstuiwen. Ze schoten onder het rijden hun pijlen in de wolventroep. De roofdieren weifelden nu eerst wat te doen, maar ze vonden het toch maar het verstandigst het hazenpad te kiezen. De gehavende en uitgeputte eland meende van deze gelegenheid gebruik te kunnen maken om ook zijn lijf te redden, maar zij die nu op het terrein waren verschenen, waren als vijanden evenzeer te duchten als de wolven. Het dier had nog slechts enkele passen van de kampplaats af gedaan of een werpspies van Odin drong in zijn zijde. Nog trachtte het zwaargewonde dier te ontkomen, doch het paard van de jager hield gelijke tred met hem en de speerstoten volgden elkaar nu snel op. Toen Odin begreep, dat het dodelijk getroffen dier spoedig zou neerzigen, bracht hij zijn hengst in een kalmer gang en volgde met zijn vrienden het slachtoffer totdat dit zieltogend op de sneeuw neertuimelde.

Ze stonden om de eland en wachtten tot de laatste stuiptrekkingen van het lichaam hadden opgehouden.

„Mannen,” zo sprak Odin thans, „wanneer wij ruim in het voedsel zaten, dan had ik de eland laten ontkomen. De knaap had dit wel verdiend, zo dapper had hij zich tegen de wolven verdedigd.”

Het dier had zich werkelijk zeer goed verdedigd, want twee wolven waren op een zodanige wijze door hem gehavend, dat de honden deze konden achterhalen en verder afmaken.

Met spoed werd met de vuurstenen messen, de eland van zijn huid ontdaan en werden de ingewanden uit het lichaam gehaald. Daarna werd het grote dier in vier parten verdeeld, zodat alle paarden op de terugweg een gedeelte kregen te torsen.

HOOFDSTUK XI

Herleving

Ulk, de visser, kreeg gelijk. Na een paar dagen kromp de wind naar het westen. Het weer was veel zachter en de temperatuur steeg boven het vriespunt. De regendruppels begonnen te vallen, eerst nog aarzelend, maar de sterker wordende westenwind voerde steeds maar regenwolken aan, die zich over de vlakke en over de bossen ontlastten.

Na enkele dagen was het veld schier onbegaanbaar van de natte sneeuw en de vele zich vormende poelen. De bevroren grond wilde nog zo goed als geen water opnemen.

Maar dit betekende toch niemendal. Het voornaamste was, dat het barre seizoen teneinde liep en de tijd weer daar was, waarop de natuur, de dieren- en plantenwereld, weer hun taaie levenskracht konden demonstreren. Het was ook de hoogste tijd, want de dagen waren al veel langer geworden en als de zon eens doorbrak, dan gaven haar stralen reeds een weldadige warmte.

Al kon men in de eerste tijd van de opdooi nog moeilijk ter jacht gaan en al verdween het zware sneeuwdek ook slechts langzaam, al bleef lange tijd nog een vorstlaag in de bodem en al moesten de stamgenoten zich nog vele dagen met de kleine rantsoenen tevreden stellen — op de gezichten der mensen lag niet meer de bedruktheid, die zo lange tijd hun wezen had beheerst.

Op een morgen, toen Ising en Nita zich in de hut bevonden, zei het meisje: „Vadertje, ga daar eens rustig op de bank zitten.”

De jager zag het meisje vragend aan. „Wat moet er dan gebeuren?”

Ze lachte. „Ziet hier, ik heb een paar scherpe mesjes. We gaan nu weer de goede tijd tegemoet en ik wil Uw baard en hoofdharen eens wat inkorten. Ge kunt alles toch maar niet laten groeien.”

Ising mompelde iets van „dwaasheid”, maar ging toch

gewillig op de bank zitten. Hij kon nu eenmaal het meisje niets weigeren en misschien begreep hij ook wel, dat de wildernis op en om zijn hoofd wel eens wat ingetoomd mocht worden. Volijverig ging Nita nu aan het werk. Ze scheen wel enige handigheid in deze arbeid te hebben. Haar instrumenten waren echter wel wat primitief en soms kwam er een pijnlijke trek op het gezicht van het slachtoffer. Dit doorstond de operatie evenwel, zonder een blik van ongeduld.

Toen het meisje klaar was met haar arbeid en de jager er werkelijk veel toonbaarder was komen uit te zien, sprak ze: „Gaat nu eens op bezoek bij Eko en ze zullen daar zeggen, dat ge geheel zijt opgeknapt en er weer uitziet als een jonge man.”

„En moet ik dan Odin ook naar je toe zenden, Nita?”

De winter was buitengewoon langdurig geweest, maar nu het weer eenmaal was omgeslagen, scheen het ook werkelijk voorjaar te willen worden. De tijd ervoor was dan ook helemaal aangebroken.

Hoewel de afsmeltperiode vele dagen duurde, de sneeuw verdween thans geheel. De regen zorgde bovendien nog voor aanvoer van meer water. Het gevolg was, dat de waterspiegel in de meertjes en plassen beduidend steeg en zich hier en daar op lagere plaatsen en terreininzinkingen tijdelijke poelen vormden. Het water zocht verder langs natuurlijke geulen een weg naar de meertjes en naar de rivier.

Groot was de verandering, die een temperatuurverschil van enige graden teweegbracht in het leven van plant en dier. Verschillende plantenfamilies, voorjaarsbloeiers, wisten niet hoe snel ze zich nu wel moesten ontplooien. Het kleine hoefblad was al spoedig gereed om zich met zijn gele hoofdje te tooien. Het madeliefje schoot al in knop. De paardebloem, boterbloem, het speenkruid en de dotter aan de rand der plassen en vele andere wedijverden als het ware met elkaar om het eerst gereed te zijn om met hun kleurige hoofdjes en kelken het landschap op te vrolijken en de insecten tot zich te lokken. De knoppen der berken zwollen, de kamperfoelie begon zich al schuchter met blaadjes te tooien. De wilgenkatjes werden weer een aantrekkingskracht voor de wederom ontwaakte, bedrijvige bijen.

De wolventroepen losten zich op. Niet langer trilde hun onheilspellend gehuil over de vlakke. Ieder individu ging weer zijn eigen leven leiden. De hazen, hoe gedund hun aantal ook was, dreven hun liefdesspel. De beren en dasen verlieten weer hun winterverblijven. De egels scharrelden reeds om voedsel onder het dode rottende gebladerde.

Vreselijk had de veel te lange en strenge winter huisgehouden onder het gevogelte, dat het had gewaagd om het barre getijde te trotseren. Op een zo meedogenloze winter had het ook niet gerekend. Bij massa's waren de half verhongerde en daardoor te eerder verkleumde, vertegenwoordigers van de gevederde wereld het slachtoffer geworden van de stropende vos, marter, bunzing en hermelijn.

Maar nu kwamen van warmere streken zij weer aanzeilen, die tijdig daarheen de wijk hadden genomen en plas en bos en vlakte werden weer opnieuw verlevendigd door een opgewekt vogellevens. Vele soorten hadden echter een zodanige aderlating ondergaan, dat hun vertegenwoordigers de eerste jaren dun gezaaid zouden blijven.

Op een der prille voorjaarsdagen, toen de zon aan de blauwe hemel hiertoe als het ware uitnodigde, gingen Odin en Nita een rit maken. De jager wilde eens weer bij de rivier kijken.

Toen de beide jonge mensen uitreden, stonden wederom vrouwen hen na te ogen. „Het is merkwaardig, Odin,” sprak zijn gezellin, „hoezeer de vrouwen en meisjes belangstellen in mijn rijkunst, maar ik heb nog nimmer gezien, dat één hunner ook leerde paardrijden. Het is hun toch niet verboden?”

„Wel neen,” antwoordde de jager. „Maar de reden, dat zij niet op een paardenrug gaan klimmen, is dat er zo weinig mensen, mannen zowel als vrouwen, iets durven.

De meesten zijn op rust gesteld en dezen doen niet graag iets, waaraan gevaar is verbonden of dat moeite en inspanning kost.”

De honden waren van plan geweest om de ruiters te vergezellen, maar Odin had alleen Tor en Si vergunning gegeven om mee te gaan. De andere dieren had hij terug gezonden.

Toen de beide jonge lieden een eindje hadden gereden, riep de jager Tor en Si, die een eind voor hen uitdraafden, bij zich. Ze moesten nu naast of juist voor de paarden lopen. Odin nam zijn boog van de schouder en legde er een pijl op.

Het meisje zag deze beweging. Met haar heldere ogen keek ze haar metgezel eens aan. „Odin, waarop wilt ge nu schieten? Op een haas of een vogel? Een der weinige die deze barre tijd zijn doorgekomen? Laat ze vandaag leven, Odin, nu wij beiden hier in dit mooie weer over de vlakke rijden. Hun armzalige lichamen geven toch ook zo weinig voedsel aan de nederzetting.”

Odin glimlachte. „Gij hebt gelijk, Nita. Ziet hier.” en de jager slingerde zijn wapentuig over de schouder. „En laat

ik nu eens proberen of ik je van het paard af een zoen kan geven."

Toen ze bij de rivier waren aangekomen, zette het meisje grote ogen op. Ze begreep niet, dat dit dezelfde stroom was, die ze eerder had gezien. De vorige keer, toen ze de rivier had bezocht, was deze zeer mak en was ze slechts van bescheiden afmetingen. Thans stond het water over stroken grond, die toen een droge oever waren en met grote snelheid bruiste het nat stroomafwaarts.

„Ik kan bijna niet geloven, dat dit dezelfde rivier is, die ik eerder zag, Odin."

„Dat begrijp ik, Nita. Maar het is al het in de laatste tijd gevallen water en de gesmolten sneeuw, die nu weggevoerd wordt. En wie weet van hoever het water komt, dat hier langs stroomt."

„Maar nu zal toch niemand meer over de rivier kunnen zwemmen. Hoe wilt ge dan naar de overkant komen? En al de anderen overbrengen?"

„Na elk koud getijde ziet de rivier er zo uit, Nita. En nu staat het water zeer hoog, doordat er zoveel sneeuw lag overall. Maar over een maand is de rivier al weer veel smaller geworden en over twee of drie maanden zullen Ising en ik er wel weer over kunnen zwemmen. En als we een vlot bouwen, zullen we er in de tijd, dat de dagen heet zijn, overheen kunnen komen met al de stamgenoten."

„Is het aan de overkant dan beter om te wonen, Odin?"

„Ik weet het niet, maar we zullen toch een nieuwe woonstee moeten zoeken. Hier is geen wild genoeg meer voor ons."

Langs een omweg reden de beiden weer terug. Een paar maal had de jager reeds een haas of een vogel kunnen schieten, maar hij had de dieren rustig laten ontkomen. De honden begrepen maar niet, dat er niet zo een dodend stukje hout door de lucht vloog en Nita merkte een keer op: „Vindt ge het erg dat ge de hoog nu ongebruikt op de rug draagt, Odin?"

„Nee, Nita, ik voel, dat ge gelijk hebt. Op deze dag, waarop wij zo gelukkig naast elkaar mogen rijden, past geen dood en bloedvergieten."

Toch gebruikte de jager terdege zijn ogen. Vooral als hij met het meisje langs plassen reed. Hij zag naar de vogelstand, naar de verschillende soorten, naar hun gedragingen, trachtte gewaar te worden of ze reeds gepaard waren en reeds broedneigingen vertoonden, want al spoedig zou hij er met de jeugd op uit trekken en zou het eierfestijn in de nederzetting gevierd worden.

Aan een bosrand troffen de ruiters Gerling aan met

één der honden. Jager en hond zaten een ogenblik van hun zwerftocht uit te rusten en de eerste knauwde smakelijk op stukjes stengel van bitterzoet. Gerling was een jager, die zich speciaal op de vogeljacht toelegde. De pijlen, die hij gebruikte, verschilden dan ook van die welke men gebruikte voor de grotere dieren. Ze waren kleiner en lichter en de vuurstenen punt was van een bijzondere vorm. De spits was smaller om gemakkelijker het kleed der veren te kunnen doorboren en dieper in het vogellichaam te kunnen doordringen. Gerling was specialist in het vervaardigen van deze voor vederwild bijzonder voortreffelijke pijlspitsen.

De jager had een bonte verzameling van vogels naast zich liggen. Ze bestond deze keer uit eenden, kraaien, Kieviten, houtduiven, een grutto en een korhaan.

„Ik hoef niet te vragen of ge succes hebt gehad, Gerling", sprak Odin, toen hij en Nita de jager hadden bereikt. „Het is een hele verzameling, die ge daar bij U hebt liggen."

„Dat is zo, maar de meeste vogels zijn de hongertijd nog niet geheel weer te boven." Gerling was opgestaan en reikte Odin een eend en een duif aan.

„Nee, het is weinig meer dan vel en been," beaamde de ruiter. „Maar bindt een aantal vogels aan een riem. Ik neem ze dan voor je mee. Want al zijn de meeste mager, het grote aantal is voor jou toch een hele vracht."

Gerling bevestigde een groot deel van zijn buit aan een riem en Odin nam de vogels bij zich op de rug van het paard. Daarna vervolgden hij en Nita met Tor en Si weer hun weg naar huis.

Odin verklaarde aan het meisje: „Die Gerling is een bijzondere jager. Hij trekt er meest in zijn eentje op uit. Ge zult ook wel hebben gezien, dat de pijlen, die hij gebruikt, anders zijn dan die welke de meeste van ons hebben. De vogeljacht trekt hem steeds aan. Hij vindt, dat er niets beter smaakt dan een vogel, die in een klomp leem in het vuur gebakken is."

Een paar dagen later ging Odin met een aantal kinderen op zoek naar eieren. Het waren nog slechts alleen de eenden, die nesten met eieren hadden. Misschien had ook een enkele Kievit of wulp een legsel, maar het loonde de moeite nog niet om deze reeds te gaan zoeken. De eenden hadden echter wel gezorgd, dat de zoekers een flinke hoeveelheid eieren konden buitmaken. In enkele nesten lagen 10 en meer stuks. De knapen lieten direct de inhoud van enige eieren door hun keelgat lopen. Ze vonden dit een buitengewone lekkernij na de lang-

durige eentonige vleesvoeding. Een groot deel van de buit werd echter meegenomen naar de nederzetting, zodat de huisgenoten ook van deze spijs konden genieten. Gelijk men dit vroeger deed, bakte men thans de eieren ook nog wel op een gladde stenen plaat, maar tevens werden ze nu soms gekookt in de aarden potten, die men had leren vervaardigen.

Kort hierop werd ook gezocht naar de eieren van alle mogelijke andere vogels. De jongens haalden die van raven, kraaien, duiven, Vlaamse gaaien en eksters uit de bomen. Van de vlakke haalden ze de eieren van Kieviten, grutto's en wulpen, terwijl op de eilandjes in de plassen, langs de randen van de meertjes, de nesten van watervogels werden gezocht.

De vrouwen en meisjes waren, zodra de bodemplanten hun jonge groen vertoonden, begonnen met het zoeken van allerlei kruiden om deze, hetzij rauw, hetzij gekookt, als groente te gebruiken. Men had behoefte aan enige plantenkost. In de meeste huishoudingen was reeds lang de voorraad van hazelnoten en beukenootjes opgebruikt.

De meeste vrouwen waren nu begonnen om het oude materiaal van de legersteden op te ruimen en weer fris materiaal in de hutten te halen. De voorjaarszon schudde ook van hen de loomheid en moeheid van de winter-tijd en prikkelde hen tot nieuwe levenskracht.

HOOFDSTUK XII

Op zoek naar een nieuwe woonstee

Er was geruime tijd verlopen sinds Odin en Nita aan de rivier hadden gestaan, die toen met grote snelheid en over een brede baan aanzienlijke watermassa's noordwaarts stuurde. Nu was Odin met Ising naar de stroom gereden en de beide jagers hadden kunnen constateren, dat het water reeds belangrijk was gezakt, en dat de beweging van het water ook reeds veel minder was geworden. De mannen waren van oordeel, dat de overtocht thans wel gewaagd kon worden.

Ze deelden hun bevinding aan Eko mede en zeide, dat het nu tijd was om op zoek te gaan naar een nieuwe woonstee. De hoofdman vond het goed, dat ze thans gingen, maar gaf hun nog enige aanwijzingen. „Denkt eraan, dat we een terrein nodig hebben, waar in de buurt veel wild voorkomt, zodat we niet genoodzaakt zijn om spoedig weer opnieuw een andere woonstee te zoeken, want het bouwen van grotere woningen kost veel moeite en ook moeten we een groter terrein afpalen voor de paarden, zodat de dieren daarin ook voedsel kunnen vinden.”

Ising en Odin gaven te kennen, dat ze een groot gebied zouden naspeuren en zich niet met een woonplaats zouden tevreden stellen, die niet in alle opzichten voldeed.

De volgende dag reden de jagers af. Odin weer op Sator, de jonge hengst, en Ising op Mari, die het vorig jaar ook de tocht met hem had meegemaakt. De oude taaie Hors deed weer dienst als pakpaard en het waren weer Tor en Si, die waardig werden gekeurd om ook de reis mee te maken.

De tocht over de rivier bleek moeilijker te zijn, dan de beide mannen zich hadden voorgesteld. Het voornaamste was, dat zij er echter in slaagden om met inspanning van al hun krachten de andere oever te bereiken. Beiden beefden van de kou, toen ze het water verlieten. Ze bleven daarop eerst in flink tempo een tijd naast de paarden voortlopen voor ze deze weer bestegen. De hen

bekledende vellen werden daardoor vlugger droog. En het sneller stromende bloed ging weer hun lichaam verwarmen.

De jagers waren nu aan een speurtocht begonnen, die enige dagen zou duren. Om het land goed te kunnen opnemen, volgden ze de rivier stroomafwaarts en gingen dan telkens van die basis af tochten in westelijke richting maken.

Hoewel ook aan die zijde van de rivier de strenge winter zijn slachtoffers zou hebben geëist, ontbrak het toch niet aan wild in de streken, die de jagers nu doortrokken. De grootste moeilijkheid zou blijken om een meertje te vinden, groot genoeg, dat het de goedkeuring van Eko, Ulk en Udo zou kunnen wegdragen. De plassen, die de jagers tegenkwamen, waren van weinig betekenis en zouden vermoedelijk in het warme getijde geheel of gedeeltelijk uitdrogen. Het scheen, dat er aan die zijde van de stroom veel heuvelachtig en dor land lag, oude verstuivingen. Bovendien waren er terreinen, waar geen vegetatiedek de lichte zandbodem vasthield.

Van mensen of nederzettingen hadden de jagers tot op de vierde dag van hun onderzoekingen nog geen spoor gevonden en reeds hadden ze al een indruk gekregen alsof dit deel der wereld nog nimmer door mensen bewoond was geworden. Toen echter deden ze een minder aardige ontdekking.

Aan de rand van een kleine plas zagen de reizigers een drietal hutten staan. Toen de ruiters dichterbij kwamen zagen ze, dat de woningen erg klein en vervallen waren. Bovendien schenen ze verlaten te zijn, want geen menselijk wezen liet zich er bij zien, en geen rookwolkje steeg op uit het gat in het dak.

Ising en Odin begaven zich naar de kleine nederzetting. Ze hadden deze bijna bereikt, toen Odin met afgrijzen in zijn stem uitriep: „Ziedaar, Ising.” De jonge man wees naar de bodem links van hem. Ising zag nu wat zijn kameraad bedoelde.

Daar lag tussen de bodembegroeiing een doodshoofd, afgekloven en beschadigd. De plantenwereld scheen zich echter niet bewust te zijn van het lugubere van het geval, want de paardebloemen bloeiden naast de verbleekte beenderen. Spichtige grassprietjes boorden door de holten van de doodskop en witte margrietten met hun gele hart wiegden zich erover.

De jagers stegen af en bonden de paarden aan een boompje in de buurt. Met de honden gingen ze nu de hutten en de omgeving onderzoeken. „Hier heeft zich een

treurspel afgespeeld, jongen,” sprak Ising. Maar de mensen, die hier woonden hebben zich flink geweed. Ze zijn echter niet talrijk genoeg geweest om zich de hongerige horde van het lijf te houden. Voor ze als slachtoffer zijn gevallen hebben ze toch eerst enige van hun vijanden in de dood gejaagd.” De jager doelde hierbij op de vele beenderen van wolven, die mede in het rond lagen. „Zie, daar ligt nog het schouderblad van één der grijze rovers, waarin nog de spits van een speer steekt.”

Tussen al die wolvenbeenderen lagen intussen ook vele brokstukken van menselijke skeletten, maar geen spiertje, geen peesje kleefde er meer aan. Na de wolven waren de hongerige vossen en bunzings en misschien nog de marters en wezels gekomen om te zien of er wellicht nog iets eetbaars kleefde aan de beenderen. En dan nog hadden gevederde rovers hier zitten hakken of brokken door het luchtruim gevoerd.

De jagers gingen nu de hutten van binnen onderzoeken. Ook hierin mensenbeenderen. In een der armelijke woningen vonden ze skeletdelen van vermoedelijk een drietal kleine kinderen. „Hoe moeten de vaders en moeders ontsteld zijn geweest, toen ze hun kinderen een prooi zagen worden van die rovers,” sprak Ising. Ontroerd zagen de beide mannen naar de overblijfselen van deze arme stakkers.

„We zullen de beenderen van de vermoorde mensen bijeenzoeken, jongen,” zeide Ising, „en deze in één kuil begraven. Gaat een gat graven, dan ga ik de resten verzamelen.”

Odin vond in één der woningen een hertshoorn hak en begon hiermee de grond los te slaan en met zijn handen wierp hij daarop de losse aarde naast de kuil. Ising zocht eerst de beenderen bijeen uit de hutten en daarop uit de omgeving. Hij deponeerde deze naast de kuil.

Een rilling ging Ising door de leden, toen hij vanonder een heidestruik een deel van een kinderkopje voor de dag haalde. Hij hield het in zijn vereelde hand alsof het een kostbaar kleinood was. Toen Odin dit fragment zag, werd ook hij week. „Waren wij maar in de buurt geweest, Ising,” gromde hij.

De oudere jager had een wijde omgeving afgezocht en kon geen mensenbeenderen meer vinden. Het aantal skeletdelen was echter nog niet bijzonder groot. „De rovers hebben veel weggesleept en de vogels zullen ook beenderen hebben meegevoerd, waaraan nog wat te hakken was,” meende hij.

Toen de mannen oordeelden, dat de kuil diep genoeg was, werden de skeletdelen daarin neergelegd. Daarop

wierpen ze de aarde in het gat. Odin ging met de hak een aantal in knop schietende planten rooien en plantte deze op het graf.

De beide jagers onderzochten nu de hutten naar wapens. Ze vonden twee bogen, doch bijna geen pijlen meer. Ook waren nog slechts 2 werpsperen aanwezig. Gebroken speren lagen voor en naast de hutten. „Ze hebben zich verdedigd zolang ze nog wapens tot hun beschikking hadden,” mompelde Ising.

Een ogenblik later bestegen de mannen hun paarden weer en vervolgden hun onderzoekingsstocht. Beiden waren nog onder de indruk van het drama, dat zich hier voor enkele maanden had afgespeeld. Ising merkte nog op. „De mens kan veel, maar alleen als hij met anderen verenigd is of in groepen. Want als de dieren talrijk zijn, moet hij toch de strijd verliezen, jongen.”

„Ge hebt gelijk, Ising. Maar met de honden en de paarden als vrienden is de mens toch veel sterker geworden. Hoe hebben wij die grote troep wolven neergeslagen en uiteengejaagd.”

Tegen de avond van de volgende dag kwamen de verkenners aan een kleinere rivier. Deze bracht, zo zagen zij later, haar water in het stroombed van haar grote zuster, die de jagers steeds weer hadden opgezocht. De mannen besloten om aan deze beek te overnachten. „Morgen gaan we deze stroom eens nader opnemen, jongen”, sprak Ising. „Wij zullen eens zien of we de hutten niet aan deze waterloop kunnen opbouwen. In de vorige warme tijd vonden we immers ook een nederzetting, die aan een beek lag.”

„Ik vind het goed,” antwoordde Odin. „Waarom zouden we niet aan zo'n rivier kunnen wonen. Ulk en Udo kunnen evengoed in dit water vissen als in een plas. Een rivier vissen ze ook niet dood. Alleen ik vind de oevers hier te kaal.”

„We gaan morgen stroomopwaarts zien. Misschien vinden we daar hout,” zeide Ising.

De volgende morgen reden de mannen langs de oever van het riviertje, dat zich in vele bochten door het landschap kronkelde. Ze vonden ook gedeelten, waar dit door bospartijen liep.

Daar waren zeer geschikte plaatsen voor het vestigen der nederzetting, oordeelden de jagers. Nog verder stroomopwaarts vervolgden zij de beek en vonden daarin een beverkolonie gevestigd.

„Toch zullen we nog verder gaan en zien of er nog

grotere plassen in het landschap liggen. Eko en de anderen kunnen dan zelf een keuze doen tussen rivier en plas,” zei Ising.

De jagers trokken door de stroom en gingen verder noordwaarts het land verkennen. Aan een kleine plas vonden ze in een zandverstuiving een menigte vuursteenafval en een aantal gereedschappen, vele echter gebroken, en reeds afgestompt. „Hier hebben vroeger ook mensen gewoond, Odin. Maar wie weet, hoe lang dit reeds is geleden.”

„Het land schijnt hier thans geheel van mensen uitgestorven te zijn,” meende de jongste jager. „Zoveel te beter. Dan behoeven we het wild ook niet met anderen te delen. Ik geloof, dat het al heel lang geleden moet zijn, dat hier een stam jaagde, want het wild is weinig schuw. Ik geloof, dat de dieren hier niet eens mensen kennen.”

Het landschap werd nu heuvelachtig en hier en daar vonden de reizigers bossen, die schier uitsluitend uit donkere pijnbomen bestonden. Plassen van betekenis werden niet aangetroffen. Wel een paar smalle beken, die zich een stroombed hadden gezocht tussen de heuvels en blijkbaar hun water afvoerden naar het riviertje, dat de jagers waren overgestoken. Het water in deze beken was zeer helder.

In de middag van deze dag lagen de beide ruiters en de honden aan de rand van een dennenbos een ogenblik uit te rusten. De paarden zochten aan hun lange lijnen naar alles wat eetbaar was en wat hun smaakte, maar overvloedig was hun maaltijd niet, want de bodemvegetatie bestond bijna uitsluitend uit armoedige erica en enkele spichtige grassen. De mannen zaten wat te suffen in de warme zonneschijn. Ze werden uit hun gedut opgeschrikt door gebrom van de honden. De dieren keken naar een plaats, waar de dennen een uitloper maakten.

„Blijf maar rustig liggen,” sprak Odin tot zijn vriend. „Ik zal wel even zien, wat er gaande is”. De jager greep zijn wapens en sprong op zijn paard. Hij volgde de grommende honden.

Ising bleef kalm liggen, maar hij schonk zijn opmerkzaamheid aan Odin, Tor en Si. Lang duurde zijn werkeloosheid niet. Een heftig hondengeblaf, gemengd met een ander dierengeluid deed hem opveren en ook naar de wapens grijpen. Wat was er aan de hand? Ook Ising wierp zich nu op de rug van zijn paard en hij dreef het dier in de richting vanwaar het geweld kwam.

Daar sloeg de jager de uitloper van het bos om en hetgeen hij nu zag deed hem het bloed bijna in de aderen

stollen. De jongen was daar in gevecht met een beer. Onmiddellijk greep Ising een lange speer en hij wilde Odin te hulp snellen, maar deze zag hem naderen en riep: „Neen, neen, Ising, ik doe het alleen.”

De oudere jager hield zijn paard in, hoewel erg tegen zijn zin. Intussen hield hij zich gereed om in te grijpen, zodra hij dat nodig zou oordelen. Ising zag, dat de beer reeds enkele zware verwondingen had opgelopen en sterk bloedde. Het getergde dier volgde zijn pijniger zo snel mogelijk, maar Odin op zijn van emotie trillend, doch goed gedresseerd paard was hem steeds te vlug af. Als de stormwind kwam de hengst soms recht op het roofdier aanrennen om dan op het laatste ogenblik af te buigen. De jager zag dan weer kans om een vuurstenen spits diep in het logge lichaam van het dier te planten.

In de allergrootste spanning zat Ising op zijn paard naar dit wilde tweegevecht te kijken. Zo graag was hij „de jongen” bijgesprongen, maar deze had hem dit immers verboden. Ja, ja, maar Ising volgde met aandacht de strijd en zou, trots het verbod, toch ingrijpen, als hij dit nodig oordeelde, zo was hij besloten.

Eenmaal schonk de beer zijn aandacht een ogenblik aan de honden, die hem met hun hels geblaf en schijn-aanvallen razend maakten. Hij deed een woedende uitval naar Tor, maar dit bezegelde de uitslag van de strijd, Odin zag nu kans om de beer met zijn zware bijl de halswervels door te slaan.

De jager trad nu met zijn paard terug. De beer deed nog een paar wankele passen en zakte daarop stervende ineen.

Het zweet liep Odin in stralen van zijn gezicht en Sator stond op zijn benen te trillen, maar ook Ising zweette. Het was louter angstzweet om „de jongen”.

De beide jagers hielden hun ogen gericht op de beer, die nog lag te stuiprekken. Geen van beiden sprak eerst een woord, maar daarop pakte Ising uit: „Wilt ge dan beslist met je leven spelen, jongen? Het is ongehoord om het in je eentje tegen een beer op te nemen! En mij te verbieden je te helpen! Het is een schande!”

Maar Isings bestraffende woorden hadden niet de minste uitwerking op Odin. Zijn oudere vriend en beschermer deed soms wel als of hij boos op zijn beschermeling was, maar de jonge man wist te goed, dat zelfs de boosheid van Ising eigenlijk alleen voortkwam uit diens zorgen voor hem. „Mijn vader heeft in zijn jonge jaren ook heel alleen een beer gedood en nu ik de gelegenheid kreeg, wilde ik het ook eens proberen. Ha,

ha, ze geven mij de naam nog wel van „wilde jager” en zou ik dan voor een beer gaan wijken?”

„Maar jouw vader vocht met een nog half van de slaap versufte beer.”

„Dat is mogelijk, maar ik had mijn paard om uit de klauwen van het dier te blijven.”

Ising bromde iets onverstaanbaars in zijn baard. „Laten we onze rust nog een tijdje voortzetten, Ising,” stelde Odin voor. „Dan gaan we straks het dier van de huid ontdoen.”

Ze zochten Hors weer op, die zich van het strijdru-moer in zijn nabijheid niets had aangetrokken en nog kalm stond te grazen. Het oude paard had in zijn leven al zoveel vreemds meegemaakt met die wonderlijke wezens op twee benen, dat niets hem meer verbaasde.

Een tijdje later lagen de beide vrienden bij de beer om deze van zijn huid te ontdoen. Het was een zwaar karwei, omdat de mannen geen speciale werktuigen voor vilwerk bij zich hadden en het nu grotendeels met behulp van hun vuurstenen messen moesten doen.

Onder deze arbeid zei Odin: „De huid komt in Uw hut te hangen, Ising.”

„Waarom? Ze behoort toch aan jou.”

„Ja, en daarom kan ik er mee doen, wat ik wil, vriend. Ik geef de huid aan Nita. Als we straks een nieuwe woonstee hebben, bouw ik een woning en dan wordt Nita mijn vrouw en de berenvacht komt dan daarin ook aan de wand te hangen.” Nadrukkelijk, doch op zachte toon vervolgde Odin: „Onze woning zal groot en ruim worden, vriend. Er zullen eigenlijk twee woningen in één zijn. In de ene zullen Nita en ik wonen en in de tweede de man, die nu de vader van Nita is en die altijd als een vader voor mij heeft gezorgd.”

Odin was uitgesproken en Ising bewaarde een ogenblik het stilzwijgen op de woorden van zijn jonge vriend. Daarop sprak hij: „Odin, ge zijt een goede jongen. Ik hoop, dat er spoedig kindertjes zullen komen. Ising zal dan op deze passen gelijk hij het heeft gedaan op de zoon van Eko... En dan hoop ik nog iets, jongen. Jouw vader was vroeger ook een wildeman, die alles aandurfde. Jouw moeder, Else heeft ervoor gezorgd, dat haar man ophield met al die dwaze avonturen, die steeds zijn leven in gevaar brachten. En nu hoop ik, dat Nita je straks zal weerhouden van de dolle dingen, zoals er heden weer een plaats vond.”

Zodra de beer van zijn huid was ontdaan, werd de vacht met stenen zoveel mogelijk van overbodige vliezen

gereinigd en met behulp van stokken op de bodem gespannen om ze te laten indrogen. De mannen bleven voor de nacht hier hun bivak opslaan.

De volgende dag vervolgden de jagers hun tocht, maar ook nu konden ze geen meertje ontdekken, dat in alle opzichten hun tevredenheid kon wegdragen. Het landschap zelf boeide hen ook weinig. Het was hen te dor en heuvelachtig en er waren vele zandverstuivingen. De mannen keerden daarom weer naar het riviertje terug en zochten nu een plaats uit, die naar hun oordeel bijzonder geschikt was voor een woonstee. De bosgebieden hier en in de buurt bevatten ook voldoende van de zo hooggeschatte hazelaars en ook had de beuk er zijn entree gemaakt.

Vervolgens reden de jagers langs het riviertje tot de plaats, waar dit zijn water loosde in de grote stroom. Daarop werd de laatste weer gevolgd tot de plaats waar zij geregeld het water overstaken.

Het water in de rivier bleek in de dagen, dat de mannen op speurtocht waren geweest, nog meer gevallen en de overtocht leverde dan ook geen bezwaren op.

Het was voor Else en Nita een grote opluchting toen de beide mannen met hun dieren weer in de nederzetting verschenen. Ze waren immers zo vreselijk lang weggebleven meendende de vrouwen. En wie weet, wat ze daar ginds weer hadden moeten beleven. Ze dachten daarbij aan de gevechten, die Ising en Odin in het vorige warme seizoen hadden moeten leveren. Maar spoedig hoorden ze, dat de beide mannen aan de overzijde van de rivier geen enkel mens hadden gezien.

Toen Ising en Odin verslag uitbrachten van hun reis, waren ook Udo en Ulk aanwezig. Deze ouderen in de eerste plaats zouden hun goedkeuring in de verhuizing moeten uitspreken.

Ising, die naast zich de opgerolde berenvacht had liggen, was het, die voornamelijk het woord voerde. Hij gaf een uitvoerige beschrijving van zijn omzwervingen met Odin. Eindelijk zeide hij, dat zij aan een kleine rivier een ideale plaats voor een nederzetting hadden gevonden.

Odin ging daarop vertellen van de verlaten nederzetting en van de lugubere vondst van de skeletdelen der door de roofdieren overmeesterde en opgegeten bewoners. Vooral toen de jager sprak van de overblijfselen van de jonge kinderen, was er een innig medelijden met de slachtoffers.

Toen Odin zijn verhaal had beëindigd ontrolde Ising de berenvacht. „Deze heeft Odin buitgemaakt,” zei hij.

En hij hing een boeiend tafereel op van de strijd van zijn jonge vriend met het roofdier.

Odins moeder was echter diep verontwaardigd, dat haar zoon de hulp van Ising had afgewezen. „Eko”, zo riep ze tot haar man, „is het nodig, dat Odin zo met zijn leven speelt”.

Eko echter zweeg en Odin lachte maar wat.

„De jongen wilde de strijd met de beer alleen uitvechten, want zijn vader had vroeger ook in zijn eentje zo'n dier buitgemaakt,” lichtte Ising toe. Ook nu zweeg Eko nog. Hij knikte echter toestemmend.

Ising rolde de vacht weer op. „We nemen de huid aanstands mee naar onze hut, Nita.”

„Naar onze hut?” vroeg het meisje verwonderd.

„Ik heb de vacht voor jou bestemd, Nita,” antwoordde Odin.

Het meisje kleurde, maar wierp de jonge man een dankbare blik toe.

Eko vroeg aan de beide ouderen der nederzetting hun mening omtrent de verhuizing van de stam naar de overzijde van de rivier.

Ulk antwoordde het eerst: „Ik ben al oud en heb het langst hier gewoond. Eenmaal zouden de wolven ons ook hebben opgegeten, als gij niet gekomen waart, Eko. Als wij met een paar hutten hier blijven, dan zullen de wolven ons opeten, zodra er weer een koud getijde is. Daarom ga ik, waarheen gij gaat, Eko..... Het was hier echter zo mooi aan deze plas.”

De laatste zin werd door Ulk op weemoedige toon uitgesproken.

„En wat zegt gij, Udo,” vroeg Eko.

Udo sprak: „Gij hebt altijd verstandig gehandeld. We zullen je daarom volgen, Eko. Het wordt hier honger met al die mensen. In het veld geen wild en in de plas geen vis meer..... Zit er veel vis in het riviertje, Eko?”

„Stellig wel,” meende deze, „en ge zult ze nimmer alle kunnen wegvangen al zoudt gij en Ulk ook nacht en dag gaan vissen.”

Ulk en Udo stonden op en gingen hun eigen woning weer opzoeken. Ze zouden ook de andere mannen in de nederzetting hun mening over de voorgenomen verhuizing kenbaar maken.

In de hut van Eko werd de vacht van Bruin met de dreigende kop nog eens door de gezinsleden en door Ising en Nita bewonderd. Het meisje, dat naast de jonge jager stond, fluisterde: „O, Odin, waar hebt ge toch de moed vandaan gehaald.” De jonge man glimlachte slechts ten antwoord.

HOOFDSTUK XIII

De verhuizing

De ouderen, Ulk en Udo, hadden hun goedkeuring gegeven aan het plan om aan de overzijde van de rivier een nieuwe nederzetting te stichten. De jongere huisvaders bleken ook niet het minste bezwaar te hebben tegen dit voornemen en de jeugd vond het heerlijk om eens te verhuizen. De jongens, die al eens de rivier hadden gezien, begrepen wel niet recht, hoe Ising en Odin hen en de kleinere kinderen en hun moeders over het brede en diepe water zouden krijgen. Maar ze vertrouwden, dat het wel zou gelukken. Ising en Odin konden immers alles.

Thans werden de voorbereidselen getroffen tot het mogelijk maken van de overtocht. Te paard begaven Eko, Ising, Odin en nog een drietal mannen zich naar de rivier. Eko had een schema ontworpen voor een vlot, waarmee de stamgenoten over de stroom zouden kunnen worden gezet. Onder zijn leiding zou het werk worden uitgevoerd. Met de gebrekkige werktuigen, waarover men kon beschikken was dit verre van gemakkelijk. De hoofdman had zich een drijvende brug voorgesteld van een lengte van vijf en een breedte van ruim drie schreden. Daarover zouden drie dwarsbalken lopen. Met riemen zou men de bomen onderling verbinden en tevens de dwarsbalken daarop bevestigen.

Het meeste werk zou worden gedaan door middel van de geschachte vuurstenen bijlen. Het vellen van de benodigde bomen, het op lengte brengen van deze en het vervoeren van het hout naar de rivier eiste een arbeid van enige dagen. De stamgenoten wisselden elkaar af bij dit zware werk.

Zodra de mannen het benodigde hout bijeen hadden gesleept, werd onmiddellijk aan het water op de zeer langzaam glooiende bodem het vlot samengesteld. Enkele vellen werden versneden om aan de hiervoor benodigde riemen te komen. Eindelijk was de drijvende brug klaar. Tot

grote verheugenis van de mannen, wier arbeid tot dusverre alleen had bestaan uit de jacht en vervaardigen van werktuigen van vuursteen, hoorn en been.

Eko achtte het te bezwaarlijk om het onhandelbare gevaarte met staken over de rivier te werken, omdat de stroming van het water nogal sterk was. Hij had daarom gedacht om het vlot met sterke riemen heen en weer over het water te brengen. Men had hiervoor veel riemen nodig of vellen, waaruit deze gesneden konden worden. Maar alle gezinnen brachten materiaal aan.

De breedte van het water werd geschat en daarop werden aan twee zijden van het vlot de aan elkaar geknoopte riemen bevestigd. Toen men hiermee klaar was, zwom Odin met het uiteinde van een der riemen om het lichaam gebonden over de rivier, vergezeld van Ising. Nu werd het vlot door de andere mannen in het water gewerkt en kon men de proef nemen. De beide jagers aan de overzijde trokken langzaam het lompe gevaarte over de rivier. De andere mannen zorgden door middel van de tweede riem, dat dit niet door de stroming van het water van zijn baan zou worden afgeleid.

Het experiment scheen te zullen slagen. Toen het vlot reeds meer dan de helft van de tocht had afgelegd, brak echter de riem waaraan werd getrokken. De drijvende brug werd nu door de stroom voortgestuwd, maar nog door de tweede riem vastgehouden dreef ze weer naar de oever.

Eko zond nu een der mannen naar de nederzetting om meer riemen en vellen. De riemen werden nu belangrijk verzwaard en daarop werd de proef herhaald, die thans slaagde.

Toen men die dag naar de nederzetting terugkeerde, werd eerst het vlot weer op de oever getrokken en werden de riemen losgeknoopt en meegenomen.

Het was een gewichtig moment voor de bewoners der nederzetting toen ze opbraken, toen ze gingen scheiden van hun hutten en de zo vertrouwde en schone omgeving, die hen zo lief was geworden, maar ze wisten, dat het noodzakelijk was geworden om een nieuwe woonstee te zoeken.

Nomaden waren hun ouders en voorouders geweest, die van het ene oord naar het andere trokken, er slechts zo lang verblijvende als de omgeving ruimschoots voedsel bood. Daar werden dan hoogst primitieve hutten gebouwd, die immers slechts korte tijd dienst behoeften te doen en waar men vaak om de haardvuren hurkte of waar-

in men soms een paar zwerfstenen rolde om als zitplaatsen dienst te doen. De ouderen uit de nederzetting hadden ook allen andere woonplaatsen gekend.

De oude Ulk was vroeger met Bern uit oostelijke richting hier aangekomen en zij beiden hadden zich met hun gezin aan de plas gevestigd. Hun kinderen hadden hier bijna hun gehele leven gewoond. Daarop was Eko gekomen en na deze vele anderen. Zo lang hadden ze nu hier gewoond, dat het ging gelijken alsof al hun nomadenbloed was verdwenen. Maar ze wisten wel, dat de mens geen nomade was, omdat hij zo gaarne wilde trekken, maar omdat bittere noodzaak, het voedselvraagstuk, hem zulks gebod.

Ulk, hij kon zo moeilijk scheiden van de plas, die eigenlijk haast zijn plas was geworden en ook Udo was gehecht geworden, zowel aan het water als aan de gehele omgeving. Eko, die een woning had gebouwd zo ruim en sterk, alsof hij er tot zijn laatste stonde in zou wonen, die zoveel arbeidsdagen had besteed aan het aanleggen van zijn paardenkraal, ging het ook aan het hart, dat hij zoveel hier moest achterlaten. En dan de vrouwen, die niet gewoon waren om afstanden af te leggen, ze zagen vooral op tegen een lange reis. Ze begrepen dat de trek wel enige dagen zou duren en ook de overtocht over de rivier beangstigde hen.

Die morgen van de afreis toen de blauwe lucht en de zon een heerlijke dag beloofden, werden de paarden beladen met vellen en bonten, met wapentuig, met vuurboren, met werktuigen van hout en been, hoorn en steen, die in tenen manden waren verpakt. Dan nog moesten houten nappen en aarden potten meegevoerd worden en een voorraad gedroogd vlees. Toen de stamgenoten klaar stonden om de moeilijke mars aan te vangen, was ook de gehele hondenschaar aanwezig. De dieren hadden reeds begrepen, dat er nu iets ging gebeuren, waarbij ook zij niet thuis konden blijven.

Toen de stoet zich in beweging had gezet en het bospad zou betreden, zagen de velen, vooral de vrouwen, nog eens om. Nog eenmaal ging hun blik naar de nu verlaten hutten aan de plas in zijn fraaie omlijsting van bomen en struiken. Wat zou de toekomst brengen?

Kalm stapten de paarden voort naast de mannen. Het dartele jonge dier maakte in het eerst soms rare sprongen. De karavaan verplaatste zich slechts langzaam. De vrouwen, waarvan de ouderen bovendien flink gezet waren, waren aan geen marcheren gewoon. Van hen hadden daarenboven twee een baby te dragen, die ze op de rug

torsten in een voor dat doel als een zak bijeengenaai-
de huid. Vaders hadden een paar draagstoelen vervaar-
digd van takken en teen, in elk konden twee kleine kinde-
ren een zitplaats vinden.

De honden omzwermden de kolonne en schenen dit ge-
beuren bijzonder interessant te vinden.

Tweemaal werd er een rustpauze gehouden voor men
bij de rivier aankwam. Een huivering beving de meeste
vrouwen bij het zien van de brede stroom. Hoe toch zou
men zonder ongelukken over dit in beweging zijnde wa-
ter komen? De kabels van dierenhuid werden weer aan
het vlot bevestigd, waarna dit in het water werd ge-
schoven. Odin en Ising plonsden daarop weer in het
nat en namen het end van de tweede kabel mee. Tor en
Si en nog een paar honden volgden de zwemmende man-
nen. Enkele vrouwen uitten een kreet van schrik, toen
ze de beide mannen met de stroom zagen worstelen. Nita
hoorde een van hen zeggen: „Het is geen wonder, dat
ze Odin de wilde jager noemen” en een tweede ant-
woordde: „Ze zouden hem evengoed de wilde zwemmer
kunnen noemen.”

De mannen en de honden hadden nu de andere oever
bereikt. De veerdienst kon nu beginnen. De eerste vracht
kon worden overgehaald. Eko wilde nu eerst de vrees-
achtigen geruststellen en hen laten zien, dat er geen
gevaar was bij de overtocht. Hij liet de last, die de
paarden hadden getorst, op de drijvende brug brengen.
Nadat Baro nu ook op het vlot had plaats genomen, werd
dit in een langzaam tempo over de rivier getrokken. De
stamgenoten zagen, dat alles haast vanzelf ging. Gevaar
scheen er niet aan verbonden te zijn. Wel borrelde en
schuimde het water wat boven de balken, vooral in het
midden van de rivier, waar de beweging in het water
het sterkst was, doch dit was dan ook alles. Zodra de
brug de andere oever had bereikt en de drie mannen
de goederen op het droge hadden gebracht, ging het ge-
vaarte opnieuw door de rivier.

Thans was het een gehele huishouding die het vlot te
dragen kreeg. Wulfing, zijn vrouw, en zijn 4 kinderen.
Een zoontje van hem had een kooi, gevlochten van licht
houtwerk, bij zich, waarin hij een tamme kraai mee-
voerde, een dier, waaraan de knaap zeer gehecht was.
De stammen zakten nu wel wat dieper in het water,
maar zonder enige stoornis verliep weer de overtocht.
Onder grote opluchting van Wulfings vrouw stapten de
zes behouden op de andere oever.

Vele malen ging nog de drijvende brug heen en weer.

Eindelijk hadden alle vrouwen en kinderen de over-
kant bereikt. Vier mannen bevonden zich nu nog met
de paarden op de oude oever. Ising en Odin lieten
zich thans ook met het vlot overhalen, waarop de zes
mannen met de paarden zwemmende de rivier overstaken.

De overtocht van de stam was glansrijk gelukt.

Het vlot was weer op de oever getrokken en de kabels
werden weer losgeknoopt en met de andere goederen
op de paarden gepakt. De stam ging nu eerst enige tijd
rusten en de maag vullen.

Daar de dag reeds ten einde liep, werd er nog slechts
een kleine afstand afgelegd. Aan de eerste bospartij, die
men passeerde, werd het bivak voor de nacht opgesla-
gen. Een aantal takken werd gekapt en hiervan werd
met huidenbekleding enkele tenten opgericht voor de vrou-
wen en kinderen. Hoewel de mannen het niet nodig acht-
ten, werden er om vreesachtige vrouwen gerust te stellen
bij het kampement een paar vuren aangelegd.

Langzaam, zeer langzaam vorderde de trek. Het aantal
kilometers, dat dagelijks werd afgelegd, was maar klein.
Men moest zich regelen naar de vrouwen en kleinere
kinderen. Sommige vrouwen meenden, dat de tocht voor
hen een onoverkomelijk iets was, als ze een grote, schier
oneindige vlakte voor zich zagen. Onder leiding van Ising
en Odin volgde de karavaan ongeveer de loop van de
rivier met zoveel mogelijk afsnijding van haar kronkelin-
gen.

Geregeld zwermden enige mannen naar links of naar
rechts op zoek naar wild. Het gelukte hen om tijdens de
tocht de stamgenoten van voldoende vers vlees te voor-
zien.

Men was vier dagen onderweg toen het begon te re-
genen en er een koude wind over de vlakte kwam ja-
gen. Het weer werd te slecht voor de vrouwen en kinde-
ren om verder te trekken. Aan de luwzijde van een bos
werden daarom tenten opgericht en ervoor werden vuren
aangelegd. Drie dagen was men gedwongen om hier te
kamperen tot grote ergernis van de ongeduldige jonge
mannen. De gedwongen pauze werd echter door de ja-
gers benut om wild buit te maken.

Toen het weer zich wat gunstiger liet aanzien, brak
de kolonne op. Een kleine beek werd overgetrokken. De
tocht ging nu zonder verdere storing voort, maar nogmaals
had men drie dagen nodig voor de kleine rivier was
bereikt. En nu was men bijna daar, waar men moest
zijn en waar de hutten zouden worden gebouwd, zeiden
Ising en Odin. Het werd ook meer dan tijd, meenden
de vrouwen, want sommigen van hen beweerden, dat ze

de voeten reeds kapot hadden gelopen. Maar toch duurde het nog bijna een volle dag voor de kolonne eindelijk was aangeland daar, waar Ising en Odin zich de stichting van een nieuwe nederzetting hadden gedacht.

Terwijl de anderen tenten opsloegen, gingen de beide pioniers met Ulk en Udo en Eko het terrein met de omgeving nader opnemen. Het werd zonder voorbehoud goedgekeurd door de hoofdman en de beide ouden. Het was hier een uitgezochte plaats voor een woonstee, meenden de mannen. Dicht aan het kalm stromende riviertje, verscholen en beschut achter geboomte, zouden aanstonds de hutten verrijzen en Eko, zocht ook reeds het terrein uit, waar de palen in de bodem zouden worden geslagen voor een grote paardenkraal.

HOOFDSTUK XIV

De nieuwe nederzetting

De morgenzon overgoot het landschap met haar warme en levenverwekkende stralen. De kleine rivier voerde kalm tussen de met waterplanten en struiken begroeide oevers naar haar grotere zuster.

De stamgenoten namen met grote belangstelling de nieuwe omgeving op. De rivier stroomde hier door een betrekkelijk hoog terrein en ook in de waterrijke perioden, als het sneeuw-smeltwater een weg ging zoeken, zou ze hier nog niet buiten haar oevers treden. Meer stroomafwaarts daarentegen overstroomde ze dan links en rechts brede gebieden.

Eko bepaalde reeds waar de woningen zouden verrijzen, tussen de stroom en de bosstrook, die over een flinke uitgestrektheid het riviertje begeleidde. Ook zocht hij een plaats, waar naar zijn mening, de paarden het beste gehuisvest konden worden.

Er was veel veranderd bij de stamgenoten, oordeelde hij.

Vroeger ging men elk ogenblik verhuizen en in een oogwenk waren dan de kleine lichtgebouwde woonhutten opgericht. Maar aan de plas, waaraan hij Ulk en Bern had aangetroffen, had men het zeer lang kunnen volhouden. Hij, Eko, had dan ook voor zijn gezin een veel ruimere en sterkere woning gebouwd en ook de anderen waren hem, de een met wat meer, de andere met wat minder enthousiasme daarin nagevolgd. En nu had hij ook al stemmen van mannen gehoord over het stichten van nieuwe hutten, sterker en ruimer dan de vorige. De hoofdman wist, dat het bezit van honden en paarden de stam in staat stelde om een zeer groot gebied als jachtveld te bestrijken, waardoor men niet meer noodzaak was om telkens te verhuizen.

Udo en Ulk liepen langs de oever van het riviertje. Daar was hun domein, hun terrein voor de jacht op de vissen.

„Udo, ik geloof niet, dat we dit water ooit dood zullen kunnen vissen,” sprak Ulk.

„Nee, dat zullen we zeker niet kunnen,” beaamde de ander. „Maar we zullen toch eerst aan de rivier moeten wennen. Ziet ge wel, dat er beweging is in het water. Op de plas bleef de boot liggen, waar ze lag, maar hier zal ze afdrijven.”

„We zullen die hier ook wel kunnen vastleggen, Udo.”

De beide mannen stonden lange tijd stil aan de stroom en ze tuurden scherp naar de oppervlakte van het water. Als ervaren vissers kwamen ze tot de conclusie, dat het water vele bewoners herbergde.

Nita en Odin bevonden zich ook op het terrein voor de nieuwe nederzetting. Ze hadden met Eko de plaats bepaald, waar de woning van Ising, die dan meteen ook voor hen zou zijn, zou kunnen verrijzen.

„Jullie hebt toch een prachtig terrein uitgezocht, Odin,” zei het meisje. „Ik vind de rivier, die zich zo fraai slingert tussen het geboomte, nog wel zo mooi als de plas.”

„We hebben ook vele dagen moeten zoeken voor we deze woonstee gevonden hadden, Nita. De plassen in deze streek liggen vaak kaal in de ruimte en ze zijn bijna alle zeer klein, zodat ze in het warme getijde haast helemaal uit zouden drogen. Het zal voor Ulk en Udo eerst wel wat ongewoon zijn, dat het water hier steeds in beweging is. Ik heb er over nagedacht om me met een boot te laten drijven en dan van het water af te jagen. Maar dan terug tegen de stroom op. Ik geloof dat dit zou gaan, als er op de boot een huid gespannen wordt. De wind zal de stam dan tegen de stroom op brengen.” De jager zag peinzend voor zich uit.

Lachend sprak het meisje: „Ge zijt precies als je vader, Odin. Telkens iets nieuws bedenken. Maar hoor eens, zal er het gehele jaar water in de stroom zijn?”

„In dit gedeelte wel, meen ik. Soms zal het water zo hoog stijgen, dat het over de oevers gaat lopen. Niet hier echter, hier is de bodem daarvoor te hoog.”

De jeugd verkende ook het nieuwe terrein. Enkele jongens droegen een boog bij zich. Het kleinwild en de vogels, die hier altijd hadden gewoond, zouden alle nog niet uit de omgeving zijn gevlucht, oordeelde deze en ze wilden daarom hun jagersgeluk eens beproeven. Ze volgden de loop van het riviertje in al zijn bochten. Anderen wilden eens weten hoe diep het water was. Ze gooiden hun bekleedend vel op de kant en sprongen in het nat. Nee, erg diep was het riviertje niet. De knapen waadden en zwommen naar de overkant en daarop stroomop- en

afwaarts. Ook de jeugd was niet ontevreden over de nieuwe woonplaats.

Diezelfde dag, volgende op die, waarop de stam hier was aangekomen, werd reeds met de huttenbouw begonnen. Eko, die zich met goedkeuring van Ulk en Udo geheel had opgeworpen als hoofdman, wilde zo spoedig mogelijk enkele hutten bouwen, waaraan alle mannen moesten meewerken. Hierin konden dan de vrouwen en kinderen voorlopig onderdak vinden; bij koud en vochtig weer was het voor deze te bezwaarlijk in de tenten.

Hout voor de woningen was er voldoende in de onmiddellijke omgeving. Eko zorgde dat dit op een wijze werd gepakt, dat er geen hinderlijke kale plekken in de omlijsting ontstonden. De gesteelde bijlen deden hierbij ook weer hun goede diensten, vooral bij het kappen van het zwaardere hout.

Wilgenteen werd aangesleept voor het vlechtwerk voor de wanden, riet en heide voor de dakbedekking, leem voor het dichten der wanden werd opgespoord, opgegraven en in tenen manden naar de nederzetting gebracht.

Eko gaf de mannen in overweging om de deuropening hoger te maken en een deur van besmeerd teenwerk te maken. Deze was veel doelmatiger dan een veelal slecht afsluitende dierenhuid.

Na enkele dagen waren er zoveel hutten klaar, dat de vrouwen en kinderen een voorlopig onderdak konden krijgen. Thans werd de grote paardenkraal gebouwd. Gelijk in de vorige nederzetting werd ook thans een der zijden door paalwerk in het water begrensd.

Zo gingen de dagen met veel arbeid voorbij. Slechts een enkele maal, als het zeer nodig was, werd een dag voor de jacht besteed. Stuk voor stuk verzezen nu de woningen, nadat de paardenkraal in gereedheid was gebracht. Uit vele hutten kringelde via het rookgat in het dak nu dagelijks de rook naar de hemel.

Deze rookwolkjes werden echter ook opgemerkt door een trekkende troep mensen, die daarop haar schreden richtte naar de plaats, vanwaar de rook opsteeg.

Begroet door een woedend gefef van de honden, verscheen daarop een vreemde stam op het terrein der nederzetting. De vreemdelingen, die zelf geen honden met zich mee voerden, schenen deze dieren toch wel te kennen, althans zij legden er weinig angst voor aan de dag, behalve dan de kleinere kinderen en enkele vrouwen.

Eko, die nu niet al te aangenaam was verrast door de komst der vreemden richtte zich tot de nieuw aangekomenen met de vraag, wat ze hier zochten. Een der

mannen van de onbekende stam, klaarblijkelijk de hoofdman, antwoordde, dat zijn mensen een nieuwe woonplaats zochten. Eko, die hem scherp had opgenomen, kreeg de indruk, dat de leider van de vreemde troep een zeer ongunstig en onbetrouwbaar uiterlijk had. Hij vroeg hem nog: „Vanwaar komt gij?”

De vreemdeling antwoordde niet, doch wees in zuidelijke richting. Hij liet belangstellend zijn blikken gaan over de nieuwe en nog in aanbouw zijnde hutten en nadat hij ook het riviertje eens had opgenomen, sprak hij: „Gij schijnt hier ook pas te zijn aangekomen.”

„Dat is het geval,” bevestigde Eko.

„Ge hebt een mooi terrein uitgezocht,” zeide nu de nieuwe hoofdman.

Eko knikte en vroeg: „Hoe ver wilt gij trekken?” „Ik weet het niet, we hebben al vele dagen getrokken. We gaan hutten bouwen, zodra we een geschikt terrein hebben gevonden.”

„Wanneer dat maar niet te dicht bij onze nederzetting ligt. De wereld is groot genoeg.”

„Wat bedoelt ge niet te dichtbij,” vroeg het vreemde opperhoofd, terwijl er op zijn gezicht een weinig vriendelijke grijns verscheen.

Deze vreemde hoofdman was Eko beslist onsympathiek en hij begreep, dat deze zich maar niet zo zou laten leiden. Hij antwoordde hem: „Ons jachtgebied strekt zich uit over een dagmars in alle richtingen van hier.”

De ander lachte spottend en zeide: „Hebt gij het hier te zeggen? Een dagmars in alle richtingen!”

Nu wees de jager naar de paarden, die van de plaats af, waar zij stonden juist zichtbaar waren. „Onze stam is groot en wij bezitten paarden, waardoor wij in 1 dag grote afstanden kunnen afleggen.”

De hoofdman had al met bevreemding de paarden opgenomen, die daar zo rustig liepen te grazen. Hij scheen nog nimmer getemde paarden te hebben gezien of daarvan te hebben gehoord. Hij scheen nu een ogenblik te weifelen met een antwoord aan Eko.

„Nu, hoe denkt gij erover,” drong deze aan.

„De wereld is groot hebt gij gezegd, maar ze is van ons allen. Gij hebt niet het recht om een deel ervan in bezit te nemen en dan nog wel het beste deel,” antwoordde de man. Hij besloot met een weinig hoopvol: „Ge moet maar afwachten.”

„De mensen zijn slechts met weinigen en zij behoeven elkander niet in de weg te lopen en elkaar lastig te zijn,” sprak nu Eko. „Gij zijt gewaarschuwd!”

„Bah, ik ben niet bang”. En weer kwam er een boos-

aardige grijns op zijn gezicht. Hij richtte zich nu tot zijn stamgenoten, die tijdens zijn gesprek met Eko, op de bodem waren gaan liggen en riep hen toe: „Opstaan, we gaan verder.”

Sommige van de vrouwen van de vreemde stam hadden op haar verzoek vlees ontvangen van haar seksegenoten hier. Hierop kauwden zij en de kinderen nog, toen de troep weer aftrok.

Ising en Eko, zowel als de andere mannen, hadden de leden van de vreemde stam goed opgenomen. Ze waren in aantal minder talrijk dan de eigen stamgenoten. Vooral het aantal, dat men als huisvader kon beschouwen was maar klein. Hoogstens een zevental. Daarentegen waren er meer vrouwen van de huwbare leeftijd en ook de kinderschare, waaronder ook zij, die de wapens reeds konden voeren, was groot ten opzichte van de mannen. De beide jagers vermoedden, dat de stam in gevechten van haar volwassen mannen had ingeboet, te meer daar een der kerels hinkte en een paar anderen lidtekens van verwondingen aan het hoofd hadden. Noch Ising en Odin, noch Eko en de andere mannen, waren verheugd over de verschijning van de vreemde stam en de vrouwen waren nog minder ingenomen met het bezoek van de onbekenden.

Tegen de avond zond Eko een paar ruiters uit om te zien, waar de vreemdelingen waren gebleven. Ze kwamen terug met de boodschap dat deze nog in een langzaam tempo trekkende waren en de rivier hielden.

Else en Nita waren weinig ingenomen geweest met het bezoek en het resultaat van het gesprek, dat Eko had gevoerd met het opperhoofd had hen niet erg bevredigd. Else wist, hoe haar man was. Deze zou nimmer gedogen, dat de anderen zich in de omgeving zouden vestigen en Nita kende in deze zaken de onstuimigheid van Ising en Odin. Ook zij zouden geen andere stam in de buurt dulden. Beide vrouwen hadden de uitdrukking op het gezicht van de vreemde hoofdman gezien, toen Eko deze de eis had gesteld, dat hij zich niet mocht vestigen binnen de afstand van een dagmars van de nederzetting en ze waren daarvan geschrokken.

„Als het maar niet weer strijd geeft,” zei Nita verdrietig. „Ik ben bij jullie gekomen toen er bloed was gekomen. Zodra ik met jullie bij de stam aankwam, vielen er weer doden. En op mij drukt de vrees, dat er nu weer zal worden gevochten. O, ik vertrouw die vreemden niet.”

„Ik ook helemaal niet,” antwoordde Ising. „Ze zullen zich wel in de buurt gaan vestigen. Maar wij zijn gelukkig veel sterker dan zij zijn. Wanneer ze zelf niet

gaan, dan zullen wij hen weggagen, gelijk wij die andere stam verdreven hebben. Het is natuurlijk ook mogelijk, dat zij de waarschuwing van Eko goed hebben begrepen en ver genoeg wegtrekken."

„Ik hoop het, vadertje," sprak het meisje, maar in haar hart was een grote twijfel.

De bouw der hutten had verder geregeld voortgang. Eko wilde voor zijn gezin weer een ruime en sterke woning bouwen, ongeveer in het midden van de andere, die in een rij langs de rivier waren of werden gesticht. Voor men daaraan begon, moesten eerst de andere gezinnen een onderdak gekregen hebben, zo had hij beslist.

Toen er nog slechts een paar hutten gebouwd moesten worden, begonnen Ulk en Udo met het vervaardigen van hun kano's. Ze zeiden, dat de stamgenoten er naar snakten om weer eens vis te eten, maar in werkelijkheid verlangden zij er weer naar om hun oude bedrijf in deze nieuwe omgeving en in het nieuwe water weer uit te oefenen.

HOOFDSTUK XV

Wederom strijd

De woning van Ising, waarin tevens Odin en Nita hun intrek zouden nemen, was nu zo goed als klaar. Het was een ruime langgerekte hut, die van een middenschot was voorzien, waarin zich een deuropening bevond. In beide gedeelten was een rookgat gemaakt, zodat er zonodig twee haardvuren konden branden.

Ising had eerst nogal wat gesputterd tegen deze schikking. Hij had voor zichzelf een kleine hut begeerd, zeide hij en voor de gezelligheid zou hij dan wel een hond bij zich genomen hebben. Maar Nita en „de jongen" wilden niets hiervan weten en hun wil was wet voor de oudere jager. „En ge kunt evengoed nog een of meer van de honden bij je nemen, vadertje," had Nita gezegd.

Het schot in het midden van de woning, zou aan beide zijden geheel worden behangen met jachttrofeeën, vachten, koppen en geweien. Althans dat wilde Odin en deze was overtuigd, dat het jachtveld hier ook veel zou opleveren ter opluistering van de wanden der hut.

De banken van berketakken waren reeds om de plaats voor de haardvuren aangelegd. De wanden moesten nog met leem worden bestreken en het materiaal voor de legersteden moest nog worden aangevoerd. Arbeid voor slechts nog een paar dagen.

Odin en Ising namen het bouwwerk nog eens op om te zien of er hier of daar nog iets te verbeteren viel, toen Wulfing en San zich bij hen voegden. Ze waren te paard op jacht geweest en hadden gezien, dat de vreemde stam ook bezig was om hutten te bouwen.

„Waar?" vroeg Ising niet zonder drift.

„Daar, waar de rivier een scherpe bocht neemt. Er is daar een brede kolk ontstaan," antwoordde Wulfing.

„Ik weet, waar 't is," zei Odin. „Het is hier dicht bij".

„Ja, het is nog geen halve dagmars van hier,” meende San.

Ising liep driftig heen en weer. „Ik had dit wel gedacht, die brutale rakker lacht wat om de waarschuwing van Eko. En zijn mannelijk zijn geen haar beter dan hij. Maar ik verzeker je, dat dit de stam zal berouwen,” besloot de jager grimmig.

Wulfing en San begaven zich naar Eko, om die ook in kennis te stellen van de huttenbouw van de vreemde stam.

Ising bleef nog met nijdige passen heen en weer lopen. „Daarvoor hebben wij ons nu zoveel moeite gegeven,” mopperde hij. „Dagenlang hebben wij gezocht naar een goede woonstee en nu wij die eindelijk gevonden hebben, komen anderen en gaan op ons terrein wonen.”

De jager ging voor „de jongen” staan. „Odin, ga er eens over nadenken. Vandaag, vanavond en als het moet vannacht. We moeten iets vinden om die stam zo snel mogelijk weg te krijgen.”

„Is dat dan zo moeilijk, Ising? We pakken die kerels aan met al de mannen van onze stam.”

„Ja, jongen, maar dat zal aan onze zijde ook bloed kosten, het zal niet zonder verliezen gaan. Zoek een andere oplossing.”

De ongerustheid bij Else en Nita werd nog groter, toen zij hoorden van de vestiging van de vreemde stam, zo dicht aan hun nederzetting. Het kon niet anders meenden zij, of het moest tot bloedvergieten komen.

Zal er dan geen rust en geluk voor mij komen, vroeg Nita zich af. Sombere waren haar gedachten. Weer zag ze Ising en Odin arriveren bij haar oude stam en de vreselijke uren kwamen weer bij haar op, die ze bij de dode man in de hut had moeten doorbrengen. Als waanzinnig van de schrikbeelden van dood en bloed was ze naar de duisternis gehold, toen de wilde jager was gekomen en de nederzetting één vuurzee was geworden. Dan haar vlucht met de jonge man tot wie ze zich aangetrokken had gevoeld, van het eerste ogenblik af, dat ze hem had gezien. Ze had geleden, Nita, meer dan één van de anderen had vermoed. De scheiding van haar familieleden had haar erg aangegrepen, maar ze had kunnen standhouden, omdat Odin steeds in haar nabijheid was. Odin, die alles voor haar was.

Weer kwam tot Nita, die zonderlinge man, die daar zo eenzaam woonde in het veld en die sprak van mensenvloed, dat er had gevloeid en dat er nog meer zou vloeien. Ze had deze zonderling een verschrikkelijke kerel ge-

vonden, maar had hij geen gelijk gekregen? Was er toen spoedig niet opnieuw bloed gevloeid?

En nu was het zover, dat Odin en zij samen een hut zouden bewonen, als man en vrouw verder door het leven zouden gaan. Ze waren nu in een vredige streek aangekomen, waar ze ver waren van andere mensen meende het meisje. Het scheen, dat er nu niets meer was, dat haar geluk bedreigde. Ja, zo leek het..... Tot die vreemde stam eensklaps verscheen, die zich nu in de buurt had gevestigd. Voor haar, Nita, stond het nu vast, dat er thans weer bloed zou vloeien. En zouden Odin en Ising er dan weer zo gelukkig afkomen als de andere keren?

Lange tijd lag Nita die avond op haar leger te peinzen over al deze dingen. Soms trachtte zij zichzelf belachelijk en kinderachtig te vinden. Heus, Odin en Ising wisten wel, wat ze deden. Wie zou zich met deze mannen kunnen meten. Och ja, het zou allemaal wel goed komen. Mocht zij, als de vrouw van de wilde jager, angst hebben? Maar al de hoopvolle gedachten, die ze zichzelf probeerde op te dringen, ze verdwenen weer snel en steeds weer neigde de gemoedstemming van Nita tot somberheid.

De volgende morgen spraken Ising en Odin lange tijd met Eko en daarop reden de beide jagers weg op hun paarden in gezelschap van Tor en Si.

„Ze gaan de vreemde stam nog eens ernstig en nu voor het laatst waarschuwen,” lichte Eko zijn vrouw en Nita in.

„Zou het nog iets kunnen uitwerken?” vroeg het meisje. Zij wilde zich gaarne vastklampen aan enige hoop.

„Ik weet het werkelijk niet. Maar de lieden zullen toch moeten begrijpen, dat ze het tegen ons zullen moeten verliezen.”

„En als die dan blijft, waar ze nu is, Eko?” vroeg Else.

Op grimmige toon antwoordde haar man. „Dan zullen we hen daarvandaan schoppen!”

In een kalme draf reden Ising en Odin naar de in aanbouw zijnde nederzetting van de vreemde stam. Lang behoefden ze niet te rijden, want de afstand tussen de beide woonsteden, was hoogstens 8000 schreden. Beide herinnerden zij zich nog, waar het riviertje een scherpe bocht maakte. Ja, daar aan het brede viswater van de kolk, was ook een goede woonegelegenheid. Dit moesten de beide jagers toegeven. En de vreemde hoofdman had werkelijk wel enige kijk op het landschap, meenden zij.

„Wat dunkt je, Ising, zou het nog iets uitwerken, dat we met die kerel gaan praten?”

„Ik hoop het, jongen, maar ik geloof het niet.”

„Ik vind het eigenlijk maar dwaasheid, dat we hem nogmaals gaan waarschuwen. Die hoofdman zal gaan denken, dat we bang voor hem zijn en toch niets durven ondernemen.”

„Misschien hebt ge gelijk, Odin. Maar jouw vader wil het liefst de zaak zonder strijd oplossen. Als hoofdman voelt hij zich ook verantwoordelijk voor het leven van anderen van onze stam.”

Verdiept in eigen gedachten reden de beide mannen nu weer verder. Daar doemde de nederzetting in aanbouw voor hen op. Twee hutten schenen reeds zo goed als gereed te zijn, terwijl de stamgenoten reeds druk bezig waren aan de bouw van een paar volgende.

De beide jagers reden door tot aan de hutten. De hoofdman van de stam, die ook bezig was aan de huttenbouw, had de ruiters wel zien naderen, doch nam geen notitie van hen en bleef aan zijn arbeid. Toen Ising en Odin hun paarden voortdreven tot vlak voor de man, zag deze hen aan en een beetje spottend sprak hij: „Ge komt ons al spoedig eens opzoeken”.

Terwijl de gehele bevolking kwam aanlopen om met verwonderde blikken de beide paarden op te nemen, antwoordde Ising: „Omdat ge niet geluisterd hebt naar de waarschuwing van onze hoofdman”.

De ander deed alsof hij het antwoord van de jager niet had gehoord. Hij zag met aandacht naar Tor en Si, die zich ter weerszijden van de paarden hadden geposteerd en hij zeide: „Ge hebt daar twee mooie honden. Kunt ge mij niet een paar verschaffen?”

Ising voelde een haat tegen deze kerel bij zich opkomen, die helemaal geen notitie had genomen van hetgeen hij had gezegd. Hij had reeds begrepen, dat de zending van Odin en hem zou mislukken, en hij antwoordde korzelig: „Zeker, we kunnen U wel een paar honden verschaffen en willen dat doen, wanneer ge aan de eisen van onze hoofdman voldoet.

De vreemde hoofdman lachte op een hatelijke wijze. „Aha, ge bedoelt zeker, dat wij een dagmars verder zouden trekken. Wij denken er niet aan. De woonstee hier bevalt me bijzonder!”

„We geven U nog een paar dagen tijd”, sprak Ising op luide toon, opdat alle omstanders het zouden horen. „Zijt ge dan nog niet vertrokken, dan zal het strijd geven, waarbij Uw stam het zal verliezen”. Ising richtte zich vervolgens tot zijn vriend: „Kom, Odin, we gaan maar weer vertrekken”.

De beide ruiters zetten hun paarden aan, wendden en reden weer weg, nagestaard door de leden van de vreemde stam. Zonder nog één keer om te zien naar de nederzetting,

begaven de jagers zich op weg naar huis om Eko verslag te geven van de naar hun mening mislukte zending.

Toen de beide vrienden hun nederzetting weer hadden bereikt en zij bezig waren de paarden weer in de kraal te brengen, kwam Eko op hen toe. Deze toonde zich in het geheel niet verwonderd over de onwil van de vreemde hoofdman. „Nu hebben de kerels daar ook een flinke afstraffing verdiend,” mompelde hij.

De drie liepen naar de hutten en nu kwam Ulk zich bij hen voegen. Hij toonde hun een snoek van reusachtige afmetingen. Hij had deze zoëven vanuit zijn kano geharpoeneerd.

„Ik heb nog nimmer zo'n grote snoek gevangen”, zei Ulk vol trots. „Ze is voor Ising en Odin, omdat die een zo goed viswater voor ons hebben uitgezocht”. En met een „Toe pak aan, jongen” gaf Ulk de vis aan Odin.

„Ik zal er Nita mee verrassen,” zei nu deze. Hij wist, dat ze nog bezig was hun gezamenlijke hut van binnen verder in orde te brengen. De jager vond het meisje in de hut. „Ziet eens, wat Ulk mij heeft gegeven, Nita. Het beestje is voor Ising en mij en natuurlijk ook voor jou”. Hij toonde haar de grote vis.

Nita zag naar het dier en knikte.

Odin vervolgde: „Ik zal de schubben eraf halen en de vis verder schoon maken en dan zorg jij er morgen verder wel voor, is het niet? Wat ben je stil en wat zie je bedrukt, Nita”.

De jonge man had de vis neergelegd. Hij ging zitten op de bank en trok het meisje, dat over enkele dagen zijn vrouw zou zijn bij zich. Hij kustte haar en zeide: „Ik voel, dat er iets is, Nita. Wat is het?”

Het meisje keerde hem haar gezicht toe en meende, dat haar ogen vochtig werden. Ze sloeg haar arm om zijn hals en ze fluisterde: „O, ik ben zo angstig, Odin. Jullie zending zal ook niets uitwerken. Ik begrijp, dat er weer bloed zal moeten vloeien... Beloof mij, dat je voorzichtig zult zijn.”

Lange tijd zaten ze op de bank in de hut, die van hen was en die ze van binnen mooier en doelmatiger wilden maken dan een van de anderen, zelfs die van Eko, was. En het gelukte Odin om het meisje weer gerust te stellen en haar weer te doen lachen.

Het was twee dagen later.

Ising en Odin begaven zich eens weer op jacht op Sator en Mari en zoals gewoonlijk werden Tor en Si hun helpers. Ze jaagden in de richting van de grote kolk, want Eko had hun opgedragen meteen eens te zien of de nederzetting daar nog bewoond was.

„Wanneer zou vader de kerels daar willen aanpakken, Ising? vroeg Odin aan zijn oudere vriend.

„Ik denk, dat dit wel zeer spoedig zal gebeuren, als ze daar nog zitten, waaraan ik niet twijfel. Wees maar gerust, jongen. Je vader weet er wel raad mee. Hij is nog precies de Eko van vroeger. Alleen is hij wat voorzichtiger geworden. En het is tijd, dat jij dit ook wordt, jongen”.

„Ja, ja, ik geloof, dat je mij dit al eerder hebt verteld... Maar wat zouden eigenlijk de plannen van vader zijn?”

„Ik denk, dat hij in de nacht de nederzetting zal omsingelen en dat allen daaraan mee zullen moeten doen, die de wapens kunnen voeren, al is het alleen maar de boog”.

„En dan de mensen met vuur uit de hutten verdrijven?”

„Dat weet ik niet”.

De honden gaven een teken, dat zij wild bespeurden, maar ook de jagers hadden de reebok reeds opgemerkt, die uit een dekking was opgesprongen. Het rappe dier snelde een eindweegs over de vlakke om dan in een bos te verdwijnen. De jagers riepen de honden bij zich en galoppeerden in de richting van het hout.

„Ga links om rijden, Odin, dan ga ik rechts om. Neem Tor mee, dan blijft Si bij mij. Misschien halen de dieren de bok wel weer uit de struiken,” sprak Ising.

Odin reed nu met Tor links van het bos, terwijl Ising de rechterzijde nam. Odin zond Tor in de struiken en reed langzaam verder, zijn boog gereed houdend. Hij had nog slechts een korte afstand afgelegd, toen hij Si hoorde blaffen. Odin vermoedde, dat deze het hert op de hielen zat. Maar neen, het blaffen van Si ging over in een woedend gehuil. Dit moest toch iets anders betekenen, meende de jager. Ook Tor had die gedachte, want hij verscheen weer uit het hout en zag zijn meester vragend aan.

Odin wendde de hengst en sprak tot Tor: „Laat ons zien, wat er gaande is. „Snel begaven ze zich in de richting, in welke Ising en Si waren gegaan.

En het was ook heel iets anders dan een stuk wild, waarover Si zich opwond. Hetgeen Odin zag, maakte hem woest. Zijn vriend en beschermmer scheen in een hinderlaag te zijn gevallen. De jager zag, dat Ising op de bodem lag en zich heftig verweerde tegen twee kerels. Si sprong woedend tegen deze op en plantte zijn tanden in hun lichamen, waar zij maar kon. Een derde persoon, nog bijna een knaap, stond een eindje terzijde en hield Isings paard bij de teugel vast.

Odin zette Sator tot het uiterste aan. In galop, kwam hij aanrennen, zijn boog had hij op de rug gegooid en hij had een lange speer in zijn hand genomen. De beide vreemdelingen probeerden nog Ising op de bodem te drukken, maar

hielden meteen hun wapens gereed om de aanstormende ruiter af te weren. De jongen, die de zorg van Isings paard was toevertrouwd, hoorde de nieuw aangekomene brullen: „Hier is de wilde jager”. Met grote angstige ogen zag de knaap naar de man, die daar in woeste ren kwam aanstormen.

Het werd een kort, maar hevig gevecht. De knaap zag dat de wilde jager een van de hunden zijn speer diep in de borst stootte. De steel knapte af, toen de ruiter de speer wilde terugtrekken. De knaap zag verder dat de vreselijke ruiter zijn paard weer had gewend en opnieuw kwam aanstormen. Thans kloofde hij met zijn zware bijl het hoofd van de andere man. En de op zijn benen trillende knaap zag nu dat de beide honden verder alle levensresten in de gevallen lichamen vernietigden.

Ising krabbelde weer overeind. Hij hinkte en zijn armen en benen waren met bloed bedekt, maar ook Odin had enige wonden. Uit een opengescheurde wang stroomde snel het bloed. Thans zag Odin nog een derde man dood in de struiken liggen. Vragend keek hij Ising aan. „Die heb ik flink onder handen gehad, het is de hoofdman van de stam”, zei deze met woede in zijn stem. „Maar het is nog juist op tijd geweest, dat ge zijt gekomen, jongen”.

De jager hinkte naar de knaap en hij nam de teugels van zijn paard uit diens handen. De jongen begon te huilen van angst en riep: „O, dood mij niet, ik heb niets gedaan”.

Ising, die er overigens niet erg vriendelijk uitzag met zijn norse trekken en zijn bebloede lichaam, stelde de knaap gerust. „Wij vechten niet tegen kinderen, ga onmiddellijk naar huis en zeg daar, dat de wilde jager zeer spoedig komt en dat ieder, die zich dan nog in de nederzetting bevindt, gedood zal worden. Vooruit, maak dat je weg komt”.

Zo hard hij kon lopen en telkens nog angstig achteromziende, verwijderde de knaap zich.

Ising keerde zich tot Odin en hij schrok zeer, toen hij deze goed opnam. Van diens gehavende gezicht stroomde het bloed. Zijn armen bloeddren, en bloed liep langs zijn benen. „Jongen, wat hebben ze jou toegetakeld.

Hoe ellendig Odin zich ook gevoelde, hij trachtte te glimlachen, maar dit deed hem hevig pijn in zijn gezicht en de glimlach vertrok tot een afschuwelijke grijns.

Snel sneed Ising banen van zijn kleed. „Ga liggen”, gebod hij zijn jonge vriend en toen deze aan zijn wens had voldaan, probeerde hij diens wonden te verbinden en het bloed te stelpen. Het moeilijkst ging dit met de kwetsuur aan Odins hoofd. De jager nam zijn mes en sneed resoluut de roodgeverfde baardharer uit de omgeving van de scheurwonde. Van links naar rechts en van boven naar

beneden bevestigde Ising nu verbanden, zo, dat zijn vriend nog maar één zijner ogen kon gebruiken. Hij bereikte, dat het bloeden nu wat verminderde. Nadat ook zijn andere wonden met repen huid waren omwonden ging Odin weder staan. „Nu is het mijn beurt,” sprak hij daarop. Ising moest zich nu door hem laten verbinden. Ook de oudere jager had enige wonden. Vooral die aan zijn dij, welke hem deed kreupelen, was van ernstige aard.

Toen de beide mannen klaar waren met de voorlopige wondbehandeling gingen ze naar hun paarden. Nog eenmaal zagen ze naar de drie lijken, die in de struiken en de heidepollen lagen. „Ze hebben gekregen, wat hun toekwam.” zeide Ising, „maar ze hebben zich toch ook flink verweerd... Nita heeft gelijk gekregen, er heeft weer bloed, veel bloed gevloeid”.

De mannen bestegen hun paarden en reden weer in de richting van hun nederzetting. Beiden gevoelden zij zich moe en afgemat. Naast hen liepen Tor en Si. De eerste liep op drie poten en Si bloedde uit een paar wonden uit zijde en rug.

De ruiters lieten hun dieren kalm stappen. Geen hunner had lust tot een gesprek. Zo nu en dan zag Ising met zorg naar zijn vriend. Hij maakte zich ongerust over deze. „Gaat het jongen?”

Odin knikte.

Nadat ze een eind hadden gereden, ging Ising aan zijn vriend vertellen hoe het gevecht was begonnen. „Ellendelingen, ze schoten uit een dekking de pijlen op me af en vielen me toen op het lijf, maar ik stak direct die vuile hoofdman mijn speer in het hart...” Vol trots vervolgde de jager: „Ge hebt hem zien liggen, Odin. Maar toen stieten de anderen me van het paard en ik worstelde nog met hen, toen gij me kwaamt helpen... Ja, jongen, het ging alles zo onverwachts. Het is jammer, dat ik die beide anderen ook niet beter geraakt heb...”

Na een korte poos vroeg de jager wederom: „Gaat het nog, jongen?”

Weer een hoofdknik van Odin.

Even later zei Ising: „Als gij niet gekomen waart, dan was ik nu ook dood geweest, jongen... Maar één van die beiden had ik zeker nog afgemaakt... Ze gaan nu wel verhuizen, Odin.”

Zwijgend zetten ze nu verder hun langzame mars over de vlakte voort. Telkens en telkens wierp Ising een zorgvolle blik op „de jongen”, hoewel ook zijn lichaam op verschillende plaatsen door bloed rood geverfd was.

Toen de mannen en dieren de nederzetting bereikten, begrepen degenen, die hen zagen aankomen, dat er iets

bijzonder was gebeurd. Zo kalm, zo ernstig waren nog nimmer de wilde jager en zijn kornuiten komen aanrijden. Zij volgden de jagers naar de paardenkraal en zagen hoe deze waren toetgetakeld. De ruiters gleden van hun rijdieren en gaven deze over aan hun kameraden, maar toen Odin probeerde zich naar zijn woning te begeven, zakte hij bewusteloos ineen.

HOOFDSTUK VXI

Angstige dagen

Ze hadden Odin op de frisse legerstede in de nieuwe hut van Ising gedragen en Ising had men gedwongen op zijn bed in de andere afdeling te gaan liggen rusten, want ook het lichaam van de oudere jager had ernstige opstoppers gekregen, al deed hij ook alsof zijn verwondingen van minder betekenis waren.

Toen men Odin op zijn leger had neergelegd, had men de bejaarde Beta geroepen, de weduwe van Bern. Beta toch was de vroede vrouw tot wie men zich wendde om raad bij ziekte en verwondingen. Zij was lang geleden gekomen van een stam ver weg, waar ze van haar moeder haar wijsheid omtrent genezingen had ontvangen.

De oude vrouw onderzocht de wonden van Odin. Zij deed dit langzaam en met grote nauwkeurigheid. Van de lichte kwetsuren, die niet meer bloeden verwijderde zij de knellende banden. De andere werden met soepeler en doeltreffender materiaal opnieuw verbonden. Ze reinigde het gelaat van de bewusteloze van het geronnen bloed en legde haar oor op zijn hartstreek om de bloedsomloop te beluisteren.

In angstige spanning stond Nita naast de oude vrouw. Verwachtte ze van deze een vertroosting? Een verlossend woord? Het gezicht van Beta had ernstig gestaan, toen ze de hut binnentrad en tijdens het onderzoek van de patiënt had het dezelfde ernstige uitdrukking behouden. Toen het onderzoek was afgelopen, zeide de oude vrouw: „Hij heeft veel bloed verloren.” Maar toen ze het bleke, verwijfelde gezicht van Nita zag, voegde zij er aan toe: „Maar hij heeft gelukkig nog een jeugdig lichaam.”

Nita had met brandende ogen de wijze vrouw aan gezien. Ze wilde haar iets vragen, maar de woorden be stierven haar op de lippen. Het was zo vreemd met haar. Else had geschreid, toen haar zoon zo was teruggekomen, maar Nita had als versteend gestaan met bran-

dende droge ogen en met een gezicht, waaruit alle kleur was verdwenen.

Nu Beta voorlopig met Odin klaar was, richtte ze zich tot het meisje. „Houdt fris water bij de hand, Nita. Hij zal straks weer ontwaken en iets te drinken vragen. Ik zal een drank brengen, die hij ook moet innemen.”

De oude vrouw zocht nu Ising op. Deze begon te mopperen, toen ze zich naar zijn legerstede begaf. „Mij mankeert niets, Beta. Die schrammen komen vanzelf wel weer in orde... Maar de jongen...” Beta antwoordde niet. Ze begon ook de wonden van de oudere jager te inspekteren en waar nodig opnieuw te verbinden. Toen ze de wonden aan de dij aandachtig had opgenomen, sprak ze: „Gij zult een stijf been houden, Ising.”

„Je bent mal, Beta. Over enige dagen loop ik weer.”

„Lopen, ja, maar ge zult steeds met het rechterbeen blijven trekken.”

De jager bromde wat binnensmonds. Daarop zeide hij: „nou, dat is dan niet anders..... Maar zorg, dat de jongen weer geneest, Beta.”

De oude vrouw antwoordde niet hierop. Ze zeide alleen bij het weggaan: „Van de drank die Eko Odin brengt, moet gij ook drinken, Ising.”

Nita zat nu alleen bij de jonge man, die daar nog steeds bewusteloos neerlag. Steeds verwijlden haar blikken op het roerloos uitgestrekte lichaam.

Somber en troosteloos waren de gedachten van het meisje. Het was dus toch gekomen, waarvoor zij zo bang was geweest, waarvoor zij steeds had gevreesd. Ising had hun allen verteld, hoe het gegaan was. Om zijn vriend te redden had Odin alle voorzichtigheid uit het oog verloren. Ja, Nita wist, dat Odin nooit een kameraad in de steek zou laten.....

Hoe lang zat ze nu al daar? Al maar door naar hem te kijken. Hoe lang? Ze wist het zelf niet. Maar was het niet of er enige beweging kwam in de gestalte op de legerstede? Ja, nu zag ze het. Er was geen vergissing mogelijk. Er kwam enig leven in het lichaam van de gewonde.

Het meisje ging op de knieën liggen bij de sponde. Naast zich had ze een houten beker staan met fris, helder rivierwater. Hij zou immers om drinken kunnen vragen.

Weer ging een lichte beweging door het lichaam van de gekwetste. De ogen van de jonge man openden zich en zijn mond fluisterde: „Water.” Het meisje boog zich voorzichtig over hem. De jongen zag haar. Hij poogde te glimlachen en zacht en innig zei hij: „Nita”.

Het meisje antwoordde: „Odin” en nu, terwijl zij zijn

hoofd heel voorzichtig iets opbeurde, opdat hij gemakkelijker een paar teugen zou kunnen drinken, vloeiden de tranen haar uit de ogen.

Zacht liet ze zijn hoofd weer teruggaan. De ogen van de jonge man sloten zich weer.

Uit het andere vertrek hoorde Nita nu naar naam roepen. Zij begaf zich naar Ising. De jager fluisterde: „Heeft de jongen al weer gesproken?”

„Hij vroeg om water en noemde mijn naam.”

„Gelukkig. O, Nita, hij moet weer beter worden en hij zal helemaal weer beter worden.”

Het meisje gooide wat hout op het haardvuur en ging daarna weer bij Odin zitten.

Na een poos traden Beta en Else de hut binnen. Het meisje vertelde, dat Odin om water had gevraagd. De oude vrouw knikte goedkeurend. „Hij zal deze nacht wel onrustig worden en als hij weer om water vraagt, geef ge hem hiervan te drinken.” De oude vrouw wees op de pot met een lichtbruin vocht, die ze had meegenomen. „En ook Ising moet dit drinken.”

Beta ging naast Nita zitten, terwijl Else zich even naar Ising begaf. De oude vrouw zeide: „Ik geloof, dat het nog wel goed komt, maar het kan vele dagen duren. Hij is zwak geworden, doordat hij zoveel bloed heeft verloren.”

„Maar zal hij dan niet veel moeten eten?” vroeg het meisje.

„Nog niet..... Zijn gezicht is erg geschonden, Nita. Hij zal zijn knappe gezicht van vroeger wel niet meer terug krijgen.”

Het meisje greep de oude vrouw bij de arm. „Als hij maar blijft leven..... Odin blijft altijd mijn Odin.”

„Goed gesproken, Nita,” zei Beta goedkeurend.

Else kwam weer van Ising terug. Ook zij ging zitten en zwijgend staarden de drie vrouwen naar de onmachtig en onbeweeglijk neerliggende jongeman. Na een poos zei de vroede vrouw: „Morgen ga ik de wonden wassen met genezend water, Nita. Is er vannacht iets, waarover ge mij wilt raadplegen, kom me dan gerust roepen.”

Het meisje knikte.

„Wie zal vannacht waken bij de zieke”, vroeg Else.

„Ik”, sprak Nita krachtig en beslist.

„Zult ge niet te moe worden, meisje?”

„Te moe? Voor Odin en Ising? Nooit!”

Beta en Else vertrokken.

Even later sloeg Odin de ogen weer op. Het meisje knielde naast hem. De jonge man vroeg weer om water. Nita liet hem thans drinken van de drank van Beta. De ogen

van Odin zochten die van haar. Daarop zocht zijn hand de hare en greep die vast. De ogen van de zieke sloten zich weer, maar zijn hand bleef de hare omklemmen.

Zo zat het meisje nog toen Eko binnenkwam. Diens gezicht stond ernstig. Nita vertelde hem, dat Odin zoëven van de drank van Beta had gedronken, dat hij haar had herkend en dat hij haar hand had gezocht. Was het werkelijk zo of verbeelde Nita het zich maar, dat het gezicht van Eko bij haar mededeling opklaarde?

„Kunt ge vannacht alleen op hem passen, Nita? Is het niet beter, dat ge hulp krijgt,” vroeg Eko.

„Ik heb geen hulp nodig,” meende het meisje.

Uit het andere vertrek klonk nu Isings stem: „Als er iets bijzonders is, sta ik Nita wel bij. Ik loop alleen maar een beetje slecht.”

De hoofdman begaf zich nu even naar zijn vriend. Toen hij daar weer vandaan kwam, sprak hij tot het meisje: „Vannacht zullen wij de stam daarginder afstraffen.”

De avond was gekomen en de nacht hulde het landschap in een grijze sluier. In de hut was alleen het zwakke licht, dat van de haardvuren afstraalde. Nita had echter een paar flambouwen klaar liggen voor het geval ze meer licht nodig zou hebben. Odin had nogmaals om drinken gevraagd en langer dan de vorige keren had hij zijn ogen open gehouden en haar aangekeken. Het meisje had hem toen met zachte hand over de niet gekwetste helft van zijn gelaat gestreken. De jager had weer geglimlacht, maar Nita bemerkte, dat het bewegen van de gelaatsspieren hem veel pijn deed.

Het meisje had ook Ising een paar maal van de drank van Beta gebracht. De ene keer had de jager gezegd: „Beta is zeer wijs. Ze zal hem weer beter maken.” De andere keer: „De jongen is sterk, Nita, hij komt dit gauw te boven.”

Ze zat weer op de bank. Het oog al maar door op Odin gericht. Allerlei gedachten vlogen haar door het hoofd. Een enkele keer hoopgevende, maar meest sombere.

Nita dacht eraan, dat dit nu al de derde maal was, dat Odin en Ising een brutale nederzetting hadden afgestraft. Nu, deze nacht gingen al de mannen van hier op weg om de vreemde stam te verjagen, maar dit zou nu niet meer zo moeilijk zijn, meende ze. Ising en Odin hadden de drie ergste kerels reeds onschadelijk gemaakt. Maar zouden er morgen niet nog meer moeders of vrouwen huilen om de dood van iemand, die ze lief hadden?

Het meisje begreep de mensen niet. De wereld was zo groot en er was overal vlees en vis. Voor alle mensen was er meer dan voldoende voedsel. Maar waarom dan

die gedurige strijd tussen de stammen onderling. Toen haar oude stam de aanslag pleegde op Odin en Ising, was het de hebzucht, die er sprak. De hebzucht om zich meester te maken van de paarden en de honden. Maar wat was het eigenlijk, dat de andere stam zich kwam vestigen in de buurt van de nederzetting van Eko en wilde hebben, dat die zou verhuizen. En waarom wilde deze laatste stam zich niet een eind verder vestigen. Over een grote uitgestrektheid woonden hier toch immers verder geen mensen. Was het eigenzinnigheid, een neiging in hem om zijn eigen wil door te drijven al zou dit ook helemaal verkeerd zijn?

Maar hoe ook, Ising en Odin hadden er deze maal bijna hun leven bij ingeschoten. Bijna? Was Odin niet nog in levensgevaar. O, gesteld dat hij zou moeten sterven... Het meisje dacht weer aan die nacht, toen hij haar voor zich op het paard tilde, en zij daar met die slanke, lenige gestalte door de duisternis reed. Hij was haar alles. O, gesteld, dat hij zou moeten sterven... Dan ging zij ook sterven. Ze zou in het water van de rivier springen en geen arm of been zou ze dan verroeren. Ze zou alleen denken aan hem, hem volgen, met hem deze wereld verlaten.....

De stilte buiten, die men had kunnen snijden, werd nu verbroken door gedruis hier en daar. Nita hoorde stemmen en paardegetrappel. Ze begreep, dat de mannen thans uitrukten.

Enig geritsel bij de deuropening. Si kwam naar binnen hinken. Al de honden mochten met de troep mee, zij alleen niet. Zij had te zware verwondingen opgelopen. Si ging bij het meisje liggen. En de ogen van de hond vroegen of dit geoorloofd was. Nita knikte het dier vriendelijk toe. Gelijk het meisje deed, richtte de hond daarop de blik naar de man, die daar machteloos en krachteloos terneder lag. „Jij hebt ook je best gedaan, Si,” sprak het meisje. Si kwispelde even met de staart ten teken, dat zij Nita verstaan had.

Over de vlakte in het schemerdonker van deze nacht bewoog zich de kolonne die de vreemde stam ging tuchtigen. Allen, die de wapens konden hanteren deden mee. Zelfs de oudere Ulk en Udo. Het waren er 17 mannen en jongelingen. Zes van hen gingen als ruiters. Voorop reden Eko en Gerling. Naast de troep liepen de honden.

Onder de mars werd weinig gesproken. Men was overtuigd, dat Eko het geval op voorzichtige wijze zou aanpakken, en niet nodeloos zijn mannen in gevaren zou storten. Men wist, dat hun troep veel sterker was dan de

mannelijke bevolking van de vreemde nederzetting nu nog kon zijn.

Kort na middernacht was men dicht aan de vijandelijke nederzetting genaderd. Eko liet het huttendorp van de landzijde af geheel omsingelen, terwijl de paarden een eind achterwaarts werden geborgen. De hoofdman gaf order, dat men de hutten, die zich vaag lieten onderscheiden, binnen schotsafstand moest naderen.

Eko, die met Wulfing van de paarden kwam, wees zijn broeder erop dat het merkwaardig was, dat men door de deuropeningen der hutten, die toch naar de landzijde waren gekeerd, nergens een glimp van enig haardvuur zag. „Wie weet, misschien hebben ze de nederzetting reeds verlaten,” zei Wulfing. „Ising en Odin hebben hun een bloedige les gegeven. Ik ga eens kijken.”

Wulfing drukte zich zoveel mogelijk tegen de grond en schoof behoedzaam over de bodem. Hij naderde nu de hutten en constateerde, dat er geen rook uit opsteeg. Verder sloop de jager. Daar had hij de eerste hut bereikt. Hij luisterde scherp toe. Neen, niet het minste gerucht kwam uit de woning. Wulfing waagde het om de hut binnen te gaan en hij vond haar ledig. Ook bij de andere had hij dezelfde ervaring. Hij riep nu Eko toe, dat de stam gevlucht was.

De mannen kwamen nu van alle kanten naar de nederzetting. „Maakt vuur en steekt de hutten in brand,” commandeerde de hoofdman. „Misschien bemerken de vluchtelingen het rode schijnsel tegen de lucht. Het zal hun vertellen, dat wij hen niet hebben vergeten en misschien zal de angst hen dan nog verder drijven dan hun plan was.”

Een ogenblik daarna stegen zwarte rookwolken naar boven en daar gingen de woningen in vlammen op.

„Allen, die hier te voet zijn gekomen, kunnen thans weer naar huis terug keren. Ik blijf hier met de andere ruiters. Zodra het begint te dagen, gaan wij zien waar de stam is gebleven en hoe ver zij denkt te trekken,” aldus Eko.

Twee der honden bleven bij de ruiters. De anderen gingen met de mannen te voet de terugweg aan. Het was in de vroege morgen toen de nederzetting weer werd bereikt. Udo begaf zich naar de hut van Ising, waar Nita nog steeds de wake hield bij Odin. Hij deed Ising en Nita verslag van de tocht. „Gelukkig”, sprak het meisje, „het zal nu wel zonder verder bloedvergieten aflopen. Dit heeft men te danken aan Ising en Odin.”

Toen de dag was aangebroken, kwam Else de hut binnen. Ze droeg een stenen pot met soep, waarin veel fijn

gesneden kruiden. „Ik heb deze gekookt, gelijk Beta me heeft gezegd te moeten doen, Beta heeft zelf de genezende kruiden gezocht. Als Ising en Odin om eten vragen, geef hun dan hiervan. Houdt ge de soep wat warm, Nita? Ga er zelf ook van eten.”

Het meisje keerde het bleke gezicht met de droeve uitdrukking naar Else. „Ik kan niet,” zei ze toonloos.

Een ogenblik zweeg de moeder van de jager. Daarop antwoordde ze: „Als ge wat eet, zult ge beter de kracht behouden om op Odin te passen.” Het meisje antwoordde hierop: „Ik zal het proberen.”

Kort daarop verscheen Beta. Deze ging nu met speciaal hiervoor meegebracht water de wonden wassen. Odin, die niet meer in een diepe bewusteloosheid lag, volgde de handelingen van de oude vrouw. De baardharen rondom de hoofdwonde van de jager werden door haar nog radikaler weggesneden.

„Nu zal ik je wat pijn moeten doen, Odin. De wonde ziet er echter zeer goed uit,” sprak de oude vrouw. Ze nam een zeer fijn gepunte benen naald en stak die met vaste hand door de wondranden. Daarop werden deze met een dunne pees aangehaald. Deze manipulatie deed de jager veel pijn, maar hij weerstond ze manhaftig. Toen de kwetsuur aldus was behandeld, besmeerde Beta ze met leem. Dit was om de wonde zuiver te houden, zeide zij.

„Hoe gevoelt ge U nu, Odin,” vroeg daarop de vroege vrouw.

„Het wordt al beter,” antwoordde de jager, maar men kon zien, dat het spreken hem nog moeilijk viel.

„Nita zal je wat soep geven,” vervolgde Beta.

Het meisje goot wat soep in een houten beker en terwijl de oude vrouw het hoofd van de gewonde iets opbeurde, liet Nita hem de soep drinken.

„Nu maar een tijdje slapen, jongen,” sprak Beta. „De andere stam is gevlucht.”

Een schittering kwam in de ogen van de jager. „Dat had ik wel verwacht.”

Een ogenblik later sluimerde de jonge man weer. Beta begaf zich nu naar Ising om ook deze te behandelen. Ze ging echter niet eerder weer vertrekken voor ze ook Nita had overgehaald een beker van haar soep te nuttigen.

Langzaam ging het met de genezing van de beide gewonden, vooral van Odin. Maar dank zij de goede zorgen van Beta en Nita was voor deze het levensgevaar ook spoedig geweken.

In de tweede nacht na hun vertrek kwamen de ruiters

weer in de nederzetting terug. Ze hadden de vluchtende stam opgespoord en toen deze had ontdekt, dat ze werd vervolgd, had ze haar tempo nog versneld. Ze was nu al meer dan een dagmars van hun nederzetting verwijderd.

HOOFDSTUK XVII

Besluit

Na nog enkele dagen verklaarde Ising zichzelf weer hersteld. Helemaal was dit echter niet het geval, want de jager trok nog erg met zijn ene been. Beta zeide, dat hij dit voor zijn gehele verdere leven wel zou houden.

Maar Ising vond het niet zo erg en meende, dat hij er nog even goed om zou kunnen paardrijden.

De jager scharrelde alweer door de nederzetting. Maar het meest loste hij Nita af in de verdere verpleging van Odin. Beta moest hem echter een paar maal terechtwijzen, omdat hij veel te druk was voor „de jongen” met al zijn verhalen en nieuwsberichten.

Langzaam kwamen de krachten van Odin weer terug. Het jonge sterke lichaam had de overwinning behaald. Nita begon nu ook de toekomst weer met vertrouwen tegemoet te zien. Ze had zijn gezicht, wat de baardgroei betrof, geheel bijgewerkt. Een lange baard voor slechts een deel van het gelaat was dan ook geen gezicht.

„Ik weet het niet, maar ik heb een gevoel, dat mijn hoofd er vreselijk uitziet en geheel misvormd is door de wonde,” zei de jonge man eens tegen het meisje.

„Dat valt best mee, jongen. Als de wonde weer geheel genezen is, dan valt het misschien geheel niet meer op,” had het meisje toen geantwoord.

Odin had ongelovig geglimlacht. „Nou ja, ge zegt het goed, „misschien”.

„En al was jouw gezicht nu ook heel lelijk geworden, dan nog zou jij blijven wat je was: het allerliefste wat ik bezit.” En Nita had zich naar de zieke gebogen en had hem op de mond en op het nog bleke voorhoofd gekust.

Toen de stamgenoten hoorden, dat Odin weer beter begon te eten, kwamen zij met allerlei aansjouwen. Vruchten, vis en de fijnste stukjes vers vlees. San bracht een kievit, gaar gebakken in een klomp leem en daarop een paar erg malse jonge eenden. Ze waren zoveel aan hem

verplicht, meenden de stamgenoten. Waren het niet de wilde jager en zijn oudere vriend geweest, die de nederzetting tweemaal hadden bevrijd van lastige en gevaarlijke burenen.

Ising was met Wulfing aan de rivier bezig om een kano te vervaardigen. De jager had de bootjes van Ulk en Udo bekeken, maar deze waren hem niet naar de zin. Ze waren veel te zwaar van wand en te lomp, meende hij. Ising was tevens van mening dat de voorkant van de kano meer spits moest uitlopen en dan moest er in het voorste gedeelte van de boot een gedeelte hout uitgespaard worden, waaraan een stevige stok kon worden bevestigd, waaraan dan een huid als zeil kon worden opgehangen.

Verscheidene dagen waren Ising en Wulfing bezig met de fabricatie van de boot en de proeven van de bruikbaarheid op het water. Maar eindelijk was er toch iets tot stand gekomen, dat iets geleek op een zeilscheepje. Dit vaartuig nu had Ising bestemd voor „de jongen”.

Weer waren enige dagen verstreken en met mooi weer rustte Odin nu in de zon voor de hut en snel kwam thans weer kleur op zijn bleke en nog vermagerde gezicht. Geregeld lagen een paar honden bij hem, vooral Tor en Si, die maar niet begrepen waarom hun tweebe-nige vriend nooit meer te paard over de vlakke raasde.

Oude Beta, die Odin nog geregeld bezocht, zeide, dat nu de tijd gekomen was, dat de jager weer moest beginnen te wandelen. Eerst werden thans kleine afstanden afgelegd met steun van anderen.

Het was voor Odin een prettige verrassing, toen hij met Nita wandelend langs de rivier, daar Ising en Wulfing aantrof, die hem de door hen vervaardigde boot aanboden. Wulfing ging even demonstreren hoe gemakkelijk deze kano was te besturen. Hij stapte in het eenvoudige vaartuig en liet het rustig met de stroom afdrijven. Met een brede spaan die hij over de achterstevan hanteerde, hield Wulfing het scheepje in de goede richting. Daar de wind gunstig was, gelukte het aan de jager om door middel van het huidenzeil de kano weer stroomopwaarts op haar punt van uitgang terug te brengen.

Nog enkele dagen en Odin voelde zich weer sterk genoeg om eens te paard te stijgen en eens een ritje te doen. Op een zonnige dag begaven Nita en hij zich naar de paardenwei en Sator en Mari werden uitgekozen om hen over de vlakke te dragen. Tor en Si kregen vergunning om hen te vergezellen.

De jager hield de richting van de verbrande nederzetting. Nita lette daar eerst niet op. Zij was teveel vervuld

van blijde gedachten. Odin, haar Odin, was weer genezen en met een dag zou hij aan de stamgenoten zeggen, dat hij haar tot zijn vrouw nam. Maar eigenlijk wisten die ook reeds lange tijd, dat dit zou gebeuren.

„Nita, ik zou graag eens de plaats willen zien, waar Ising en ik om ons leven moesten vechten,” zei de jager, toen ze een eind hadden gereden. „Het is hier dicht bij.”

„Dat is goed,” antwoordde het meisje.

Nadat ze nog een afstand van een paar kilometer hadden afgelegd, zeide de jager: „Ziet, we reden om het gindse bos. Ising met Si rechts en ik met Tor links. Maar ik hoorde aan Si, dat er iets bijzonders aan de hand was en ik reed toen snel terug. Het andere weet je wel.”

Ze reden nu rechts van het bos. Na een korte poos deed Odin zijn paard stilstaan. „Hier was het”, sprak hij.

Nita plaatste haar paard dicht tegen het zijne, en haar linkerhand legde ze op de schouder van de jonge man. De beide honden schenen zich ook een en ander te herinneren. Ze snuffelden zorgvuldig in heidepollen en struiken.

„Ziet,” Odin gaf met zijn hand de richting aan, „bij die braamstruiken lag de hoofdman, die reeds door Ising was gedood. Hier vlak voor ons lag Ising op de bodem en hij worstelde met de beide andere kerels.”

Een ogenblik zweeg nu de jager. Daarop vervolgde hij: „Ze noemen mij de wilde jager, Nita. Ja, ik geloof wel, dat ik soms een weinig wild ben geweest, als ik over de velden rende op de paarden, die mijn vader voor ons heeft gevangen of die hij heeft gefokt. Ik geloof wel, dat het bloed me wel mijn aderen heeft gevloeid en dat mijn grote levenslust me wel eens parten heeft gespeeld.”

„Maar dat ik nog eens een mens zou doden, Nita, neen dat had ik nimmer durven denken. Dieren doden — ja, dat moet een mens toch wel als hij wil blijven leven — maar nimmer heb ik een dier onnodig pijn gedaan of geplaagd en nooit heb ik andere mensen pijn gedaan of geplaagd.”

„En toch Nita, heb ik nu reeds driemaal een of meer mensen gedood. Hier in de struiken lagen drie doden. Twee ervan heb ik met mijn wapens verslagen.....”

Weer zweeg de jager een ogenblik. Dan sprak hij: „Maar kon het anders. Gij weet hoe het de eerste maal is gegaan, en de tweede keer en de derde keer waren het weer Ising en ik, die doodden.”

„De wereld is zo groot, Nita, en er zijn zo weinig mensen. Men kan soms dagenlang trekken zonder een andere stam te ontmoeten. En eten is er voor allen genoeg. En toch geeft het strijd tussen de stammen en soms in de stammen. Nu eens is het de hebzucht, die de aanleiding daarvoor is, dan weer is het een eigenzinnig doordrijven van de eigen wil.”

„Oude mensen zeggen, dat er hoe langer hoe meer mensen komen in de wereld. Ik geloof dit wel. Ze zullen wel gelijk hebben. Maar hoe zal het worden als na zovele jaren er driemaal of tienmaal zoveel stammen rond zullen zwerven. Het zal steeds bloedige strijd geven dan, want de wolven doden elkaar alleen als ze hongeren in de barre tijd, maar de mensen doden elkaar reeds als ze een volle maag hebben.....”

Weer zweeg de jager een ogenblik.

Daarna sprak hij: „Komt, Nita, laten we weer terug rijden.”

EINDE